

ARCHEOLOGISCHE EVALUATIE VAN HET BODEMARCHIEF TER HOOGTE VAN DE KERKHOFSTRAAT 67 TE AVELGEM (PROV. WEST-VLAANDEREN)

VERSLAG VAN RESULTATEN

ABO Archeologische Rapporten 828

Rapport opgemaakt door: Tine Van denhaute

Derbystraat 51

9051 Gent

december 2018

Dossiernr. 25053.R.01

Projectcode OE: 2018K36

COLOFON

Titel

Archeologische evaluatie van het bodemarchief ter hoogte van de Kerkhofstraat 67 te Avelgem
(prov. West-Vlaanderen)

Auteur

Tine Van den haute

Projectnummer

- 25053 (intern)
- 2018K36 (Agentschap Onroerend Erfgoed)

Plaats en Datum

Gent, december 2018

Reeks en nummer

ABO archeologische rapporten 828

ISSN 2406-3940

RAPPORTFICHE

Template

Versies		
<i>Versie</i>	<i>Datum</i>	<i>Status</i>
v0	6/11/2018	Interne draft
v1	23/11/2018	Externe draft / definitieve versie
v2	3/12/2018	Definitieve versie

Projectteam	
<i>Functie</i>	<i>Naam</i>
Projectleider	Jan Coenaerts
Business Unit Manager	Toon Moeskops
Kwaliteitscontrole	Jan Coenaerts
General Director	Patrick Hambach

INHOUD

DEEL 1 Verslag van Resultaten	7
1 Inleiding	7
1.1 Thesaurus	7
1.2 Administratieve gegevens	7
1.3 Doel van het onderzoek	8
1.4 Aanleiding van het onderzoek	8
1.5 Afbakening onderzoeksgebied	9
1.6 Onderzoeksstrategie	11
2 Aard van de bedreiging	12
2.1 Huidige situatie	12
2.2 Toekomstige situatie	21
3 Assessmentrapport: landschappelijke analyse	25
3.1 Topografische situering	25
3.2 Bodemkundige situering	30
4 Assessmentrapport: archeologische voorkennis	37
4.1 Historische situering	38
4.2 Inventarissen Onroerend Erfgoed	40
4.3 Cartografische bronnen	47
4.4 Recente landschapsveranderingen	62
5 Landschappelijk booronderzoek	64
5.1 Inleiding	64
5.2 Werkwijze en strategie	66
5.3 Boringen	67
5.4 Transecten	78
5.5 Interpretatie	81
6 Interpretatie en datering	84
7 Besluit	86
7.1 Inschatting potentieel tot kennisvermeerdering	86
7.2 Samenvatting	86
8 Kwaliteitscontrole en ondertekening	88
9 Bibliografie	88

LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1: Het studiegebied aangeduid op de GRB-basiskaart (Geopunt 2018)	9
Figuur 2: Kadasterplan met aanduiding van het studiegebied (CadGis 2018).....	10
Figuur 3: De huidige toestand van het gebied. Orthofotomozaïek (middenschalig, winteropnamen, kleur 2018) met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2018).....	12
Figuur 4: Zicht op de voorzijde van de woning, gelegen langs de Sint-Jansteenstraat (ABO nv 2018)	13
Figuur 5: De achterzijde van de woning (ABO nv 2018).....	14
Figuur 6: De opslagruimtes binnen het studiegebied (ABO nv 2018).....	15
Figuur 7: Het afdak binnen het studiegebied (ABO nv 2018).....	16
Figuur 8: Zicht onder het afdak (ABO nv 2018).....	17
Figuur 9: De garagebox binnen het studiegebied (ABO nv 2018).....	17
Figuur 10: De garage op perceel 1272r (ABO nv 2018).....	18
Figuur 11: Doorsnede A-B van de bestaande woning. Rood= kelderzone, groen= stookolietank; blauw= septische put. (Initiatiefnemer 2018).....	19
Figuur 12: Kelder- en funderingsplan van de huidige woning. Rood= kelder; groen= stookolietank; blauw= septische put. (Initiatiefnemer 2018).....	20
Figuur 13: Reeds verstoorde zones binnen het studiegebied (Geopunt 2018).....	21
Figuur 14: Doorsnede van gebouw A (Initiatiefnemer 2018).....	22
Figuur 15: De kelderverdieping van de meergezinswoningen binnen het studiegebied (Initiatiefnemer 2018).....	23
Figuur 16: Toekomstige inplanting van de meergezinswoningen binnen het studiegebied (Geopunt 2018).....	24
Figuur 17: Topografische kaart met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2018).....	25
Figuur 18: Het studiegebied aangeduid op een hoogtemodel, DTM 1m (Geopunt 2018).....	26
Figuur 19: Hillshade (DTM 1m) voor de omgeving van het studiegebied (Geopunt 2018).....	27
Figuur 20: De ligging van de hoogteprofiellijnen binnen het studiegebied (Geopunt 2018).....	28
Figuur 21: Hoogteprofiel noord-zuid (Geopunt 2018).....	28
Figuur 22: Hoogteprofiel west-oost (Geopunt 2018).....	29
Figuur 23: Gedigitaliseerde bodemkaart (1:20.000) met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2018).....	30
Figuur 24: Quartairgeologische kaart met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2018).....	32
Figuur 25: Quartairgeologische sequentie type 3 (Geopunt 2018).....	32
Figuur 26: Quartairgeologische sequentie type 3a (Geopunt 2018).....	33
Figuur 27: Gedigitaliseerde Tertiairgeologische kaart (1:50.000) met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt 2018).....	34
Figuur 28: Bodemerosiekaart op perceelniveau met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt 2018).....	35
Figuur 29: Bodembedekkingskaart met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2018).....	36
Figuur 30: Het kasteel van Avelgem in 1953 (Delcampe.be 2018).....	39
Figuur 31: Bouwkundig erfgoed binnen een straal van 300m rond het studiegebied (Geoportaal 2018).....	40
Figuur 32: Beschermd monumenten in de omgeving van het studiegebied (Geoportaal 2018).....	41
Figuur 33: De ankerplaats ten zuiden van het studiegebied (Geoportaal 2018).....	43
Figuur 34: Alle CAI-meldingen in de nabije omgeving (Geoportaal 2018).....	44
Figuur 35: Reeds bekrachtigde archeologienota's binnen een straal van 1km rond het studiegebied (Geoportaal 2018).....	46
Figuur 36: Indicatie van het studiegebied op de figuratieve kaart van Avelgem (Cartesius 2018).....	47

Figuur 37: Het studiegebied aangeduid op de Fricxkaart (Geopunt 2018).....	48
Figuur 38: Het studiegebied aangeduid op de Villaretkaart (Geopunt 2018).....	49
Figuur 39: Detail van het studiegebied op de Villaretkaart (Geopunt 2018).....	50
Figuur 40: Goederenregister P. De Smet met indicatie van het studiegebied (Cartesius 2018)	51
Figuur 41: Het studiegebied aangeduid op de Ferrariskaart (Geopunt 2018)	52
Figuur 42: Detail van het studiegebied op de Ferrariskaart (Geopunt 2018)	53
Figuur 43: Het studiegebied aangeduid op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt 2018).....	54
Figuur 44: Detailuitsnede van de Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2018)	55
Figuur 45: Het studiegebied aangeduid op de Vandermaelenkaart (Geopunt 2018).....	56
Figuur 46: Detailuitsnede van de Vandermaelenkaart met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2018).....	57
Figuur 47: Het studiegebied aangeduid op de Poppkaart (Geopunt 2018)	58
Figuur 48: Detailuitsnede van de Poppkaart met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2018) .	59
Figuur 49: Het studiegebied aangeduid op de stafkaart van 1873 (Cartesius 2018)	60
Figuur 50: Het studiegebied aangeduid op de stafkaart van 1939 (Cartesius 2018)	61
Figuur 51: Het studiegebied op een luchtfoto uit 1971 (Geopunt 2018)	62
Figuur 52: Het studiegebied op een luchtfoto uit de periode 1979-1990 (Geopunt 2018).....	63
Figuur 53: Het studiegebied op een luchtfoto uit 2018 (Geopunt 2018)	64
Figuur 54: Locatie van de uitgevoerde boringen met boornummer weergegeven op de orthofotomozaïek 2017 (Geopunt 2018).....	67
Figuur 55: De boringen met de TAW-hoogtes van het maaiveld ter hoogte van de boring op de orthofotomozaïek 2017 (Geopunt 2018)	68
Figuur 56: De foto's van de boringen 1 tot en met 3 en 5, een A-B-C profiel met daarboven een ophoging. De grond die links van het meetlint licht hoort onder wat rechts van het meetlint licht (ABO nv 2018).....	69
Figuur 57: Boorstaat boring 1 (ABO nv 2018)	70
Figuur 58: Boorstaat boring 2 (ABO nv 2018)	71
Figuur 59: Boorstaat boring 3 (ABO nv 2018)	72
Figuur 60: Boorstaat boring 5 (ABO nv 2018)	73
Figuur 61: Locatie van boring 4 (ABO nv 2018).....	74
Figuur 62: De foto's van de boringen 4, 6 en 7, gestaakte boringen (ABO nv 2018).....	74
Figuur 63: Boorstaat boring 4 (ABO nv 2018)	75
Figuur 64: Boorstaat boring 6 (ABO nv 2018)	75
Figuur 65: Boorstaten van boring 4, boring 6 en boring 7 (ABO nv 2018)	76
Figuur 66: De foto's van de boringen 8, 9 en 10, een A-B-C profiel (ABO nv 2018)	76
Figuur 67: Boorstaat boring 8 (ABO 2018)	77
Figuur 68: Boorstaat boring 9 (ABO 2018)	77
Figuur 69: Boorstaat boring 10 (ABO nv 2018)	78
Figuur 70: Aanduiding met de locatie van de boortransecten op de GRB basiskaart (Geopunt 2018)	78
Figuur 71: Noordoost-zuidwest boortransect 1 (ABO nv 2018).....	79
Figuur 72: Noordwest-zuidoost boortransect 1	80
Figuur 73: noordoost-zuidwest transect 2	81

DEEL 1 VERSLAG VAN RESULTATEN

1 INLEIDING

1.1 THESAURUS

Bureauonderzoek, Avelgem, Kerkhofstraat, Sint-Janstraat

1.2 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectcode	Onroerend Erfgoed: 2018K36
ISSN-nummer	2406-3940
Erkend Archeoloog	ABO nv
Erkenningsnummer	OE/ERK/Archeoloog/2017/00167
Naam + adres onderzoeksgebied	
- Straat + nr.:	Kerkhofstraat 67
- Postcode:	8580
- Fusiegemeente:	Avelgem
- Land:	België
Lambertcoördinaten (1972) X/Y (EPSG:31370)	N: 85041,9559/163608,9285 O: 85101,0886/163561,6281 Z: 85074,0764/163518,5467 W: 84997,6116/163554,5301
Kadaster	
- Gemeente:	Avelgem
- Afdeling:	1
- Sectie:	A
- Percelen:	1272r, 1281d, 1277p, 1274l
Onderzoekstermijn	December 2018
Thesaurus	Bureauonderzoek, Avelgem, Kerkhofstraat, Sint-Janstraat

1.3 DOEL VAN HET ONDERZOEK

Het doel van de archeologienota is nagaan in welke mate het archeologisch bodemarchief wordt bedreigd door een nakende ingreep in de bodem. Het onderzoek heeft drie objectieven. Ten eerste wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van de site. Daarnaast wordt nagegaan welke bewaring we kunnen verwachten van deze archeologische resten. Ten derde wordt nagegaan wat de impact van de geplande ingreep in de bodem zal zijn op deze resten.

De gegevens voor deze analyse worden gehaald uit bestaande en ontsloten landschappelijke, bouwkundige en archeologische inventarissen en kaarten in combinatie met de plannen geleverd door de opdrachtgever. Op basis van de resultaten van dit onderzoek zal een advies worden geformuleerd voor eventueel archeologisch vervolgonderzoek, *in situ* bewaring of vrijgave van het terrein.

1.4 AANLEIDING VAN HET ONDERZOEK

Deze archeologienota kwam tot stand in opdracht van de initiatiefnemer naar aanleiding van de aanvraag van een omgevingsvergunning voor de verkaveling van een terrein gelegen aan de Kerkhofstraat 67 te Avelgem. Op het terrein zal na de sloop van de bestaande bebouwing een meergezinswoning worden gebouwd.

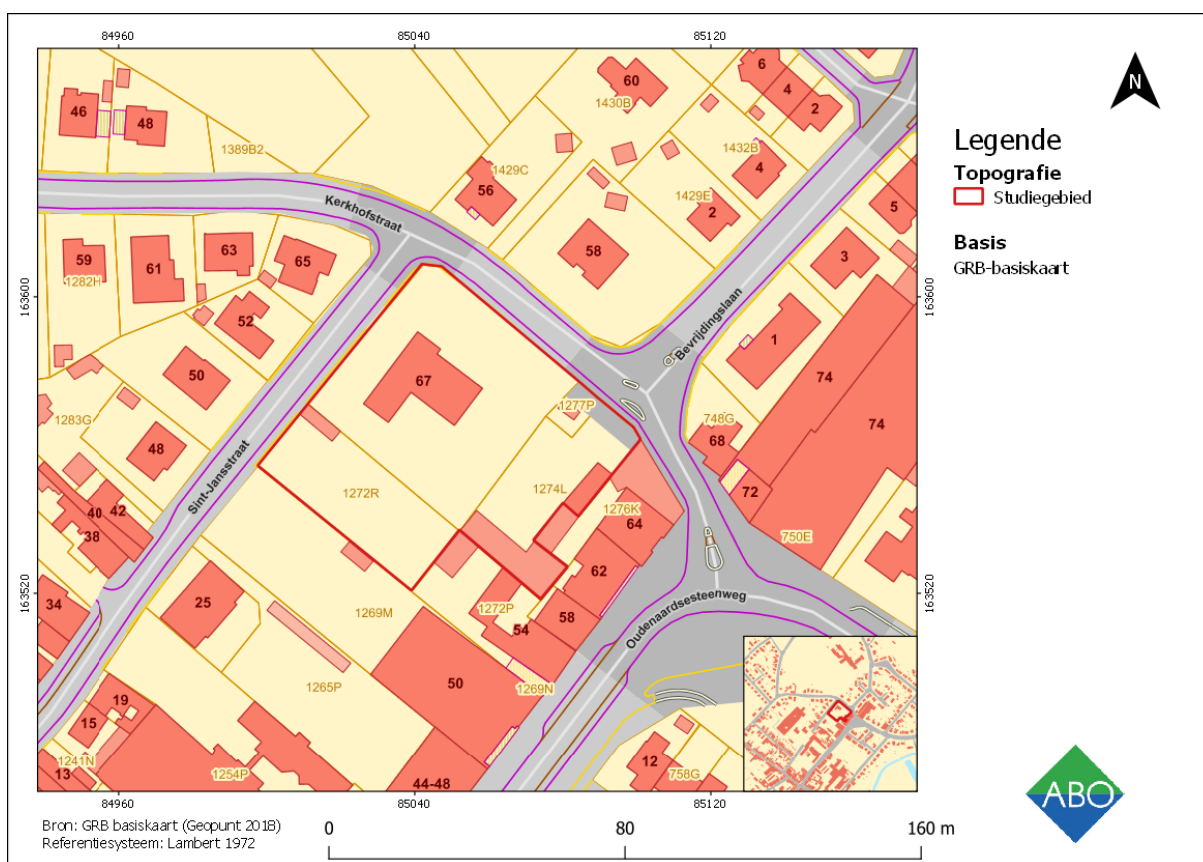
Doordat de oppervlakte van de percelen waarop deze ingreep betrekking heeft de grens van 3.000m² overschrijdt (ca. 4.985m²) en de ingreep in de bodem de grens van 1.000m² overschrijdt (ca. 1.765m²) buiten een archeologische zone, moet er in het kader van het Onroerend Erfgoeddecreet voorafgaand aan een omgevingsvergunning, een archeologienota worden opgemaakt om het archeologisch potentieel te evalueren (art.5.4.1. Onroerend Erfgoeddecreet).

1.5 AFBAKENING ONDERZOEKSGBIED

Het onderzoeksgebied bestaat uit de percelen 1272r, 1281d, 1277p en 1274l en is gelegen aan de oostelijke rand van de dorpskern van Avelgem. Het onderzoeksgebied heeft een oppervlakte van ca. 4.985m². Het centrum bevindt zich op ca. 400m ten zuidwesten van het studiegebied.

Binnen het studiegebied bevindt zich momenteel een eengezinswoning met bijhorende tuin (perceel 1281d). In het zuiden bevindt zich perceel 1271r, het gaat hier om een tuin met een garagegebouw. De ingang bevindt zich langs de Sint-Jansteenstraat. Perceel 1274l bevindt zich in het oosten en bevat enkele bijgebouwen, waaronder een garage. In het noorden grenst het studiegebied aan de Kerkhofstraat, in het westen aan de Sint-Janstraat. De Oudenaardsesteenweg is gelegen ten oosten van het studiegebied.

Figuur 1 geeft het studiegebied weer op de GRB basiskaart terwijl figuur 2 het studiegebied weergeeft op de kadasterkaart. Op de kadasterkaart is de garage op perceel 1272r niet weergegeven.

Figuur 1: Het studiegebied aangeduid op de GRB-basiskaart (Geopunt 2018)

1.6 ONDERZOEKSSTRATEGIE

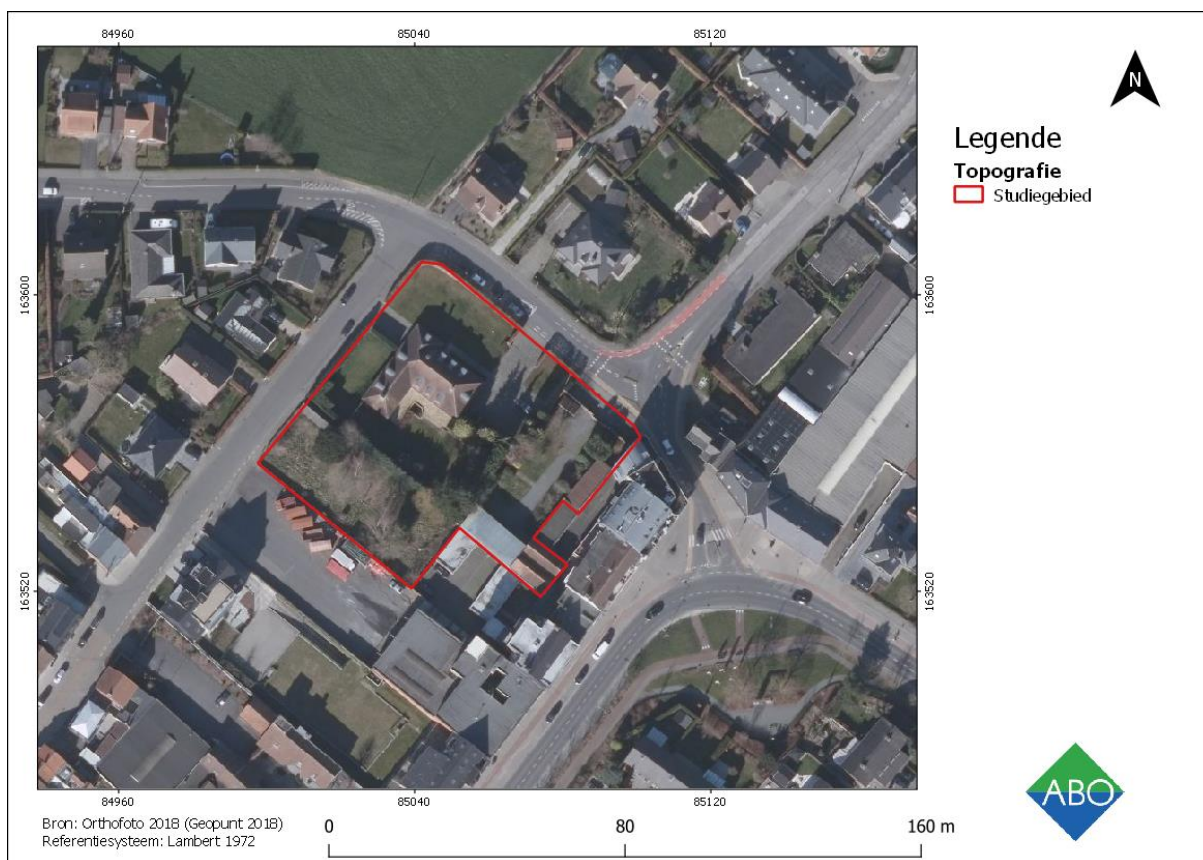
Volgende twee stappen worden ondernomen om een archeologisch verwachtingsprofiel op te stellen:

- 1) Een analyse van de bestaande en ontsloten landschappelijke gegevens plaatst het studiegebied in een breder landschappelijk kader (hst.3). Hiervoor werden zowel kaartmateriaal als literaire bronnen geconsulteerd.
- 2) Een analyse van de bestaande en ontsloten historische en archeologische gegevens geven inzicht in het archeologisch potentieel van het studiegebied (hst.4). Hierbij werden voornamelijk inventarissen onroerend erfgoed en historische kaarten geraadpleegd.

Het archeologisch verwachtingsprofiel wordt vervolgens geconfronteerd met de aard van de geplande werken teneinde de impact van het archeologisch potentieel te bepalen en een advies te formuleren.

2 AARD VAN DE BEDREIGING

2.1 HUIDIGE SITUATIE

Figuur 3: De huidige toestand van het gebied. Orthofotomozaïek (middenschalig, winteropnamen, kleur 2018) met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2018)

Op de meest recente orthofoto is te zien dat het studiegebied bebouwd is met een eengezinswoning met bijhorende tuin (perceel 1281d). Deze woning heeft een oppervlakte van ca. 445m² en werd gebouwd tussen 1973 en 1974 (Initiatiefnemer 2018). De woning is onderkelderd aan de noordwestelijke zijde. Deze kelder heeft een diepte van ca. 2,34m-mv en een oppervlakte van ca. 145m². Gecombineerd met de diepte van de funderingsblokken onder deze kelder bedraagt de versterking in deze zone ca. 2,74m-mv. De woning is gefundeerd op betonpalen. De diepte van de fundering is max. 1m-mv. Deze zone (kelder niet meegerekend) heeft een oppervlakte van ca. 300m².

Figuur 4: Zicht op de voorzijde van de woning, gelegen langs de Sint-Jansteenstraat (ABO nv 2018)

Figuur 5: De achterzijde van de woning (ABO nv 2018)

Aan de noordwestelijke zijde van de woning bevindt zich een stookolietank. Deze is tot op een diepte van ca. 2,30m-mv verzonken in de grond en heeft een oppervlakte van ca. 10m². Aan de zuidoostelijke zijde van de woning bevindt zich een septische put. Deze is eveneens tot op een diepte van ca. 2,30m-mv in de grond geplaatst en heeft een oppervlakte van ca. 2m².

Zowel de kelder als de stookolietank en septische put zijn zones die reeds verstoord zijn. De woning is gefundeerd op betonpalen. Vermoedelijk zijn er voor het plaatsen van deze betonpalen sleuven aangelegd van max. 1m-mv diep. Landschappelijke boringen uitgevoerd binnen het studiegebied (cf. hst. 5) tonen aan dat de zone van het studiegebied waar zich de woning bevindt werd opgehoogd. De dikte van deze ophoging bedraagt tussen de 0,70 en 1m. Hieronder komt dan ook nog een begraven A-horizont van gemiddeld 0,30m dik. Deze ophoging zorgt ervoor dat er toch nog archeologische sporen onder het niet-onderkelderde gedeelte van de woning kunnen bewaard gebleven zijn.

Figuren 4 en 5 geven een visuele weergave van de bestaande woning. Figuren 6, 7, 8, 9 en 10 geven de bestaande toestand weer binnen het studiegebied. Figuur 11 bevat een doorsnede van de woning en figuur 12 het kelder- en funderingsplan. Bij beide figuren werd de kelder in het rood aangeduid, de stookolietank in het groen en de septische put in het blauw. Figuur 13 geeft een overzicht van de reeds verstoorde zones met de kelder in het rood gearceerd, de stookolietank in het groen en de septische put in het blauw.

In het oosten van het studiegebied bevindt zich perceel 1274I. Op dit perceel bevinden zich enkele gebouwen. Het gaat hier om opslagruimtes (figuur 6), een afdak (figuren 7 en 8) en een garagebox (figuur 9). Hoe diep deze gefundeerd zijn is niet duidelijk. Het afdak en de garagebox zijn in elk geval ondiep gefundeerd.

Figuur 6: De opslagruimtes binnen het studiegebied (ABO nv 2018)

Figuur 7: Het afdak binnen het studiegebied (ABO nv 2018)

Figuur 8: Zicht onder het afdak (ABO nv 2018)

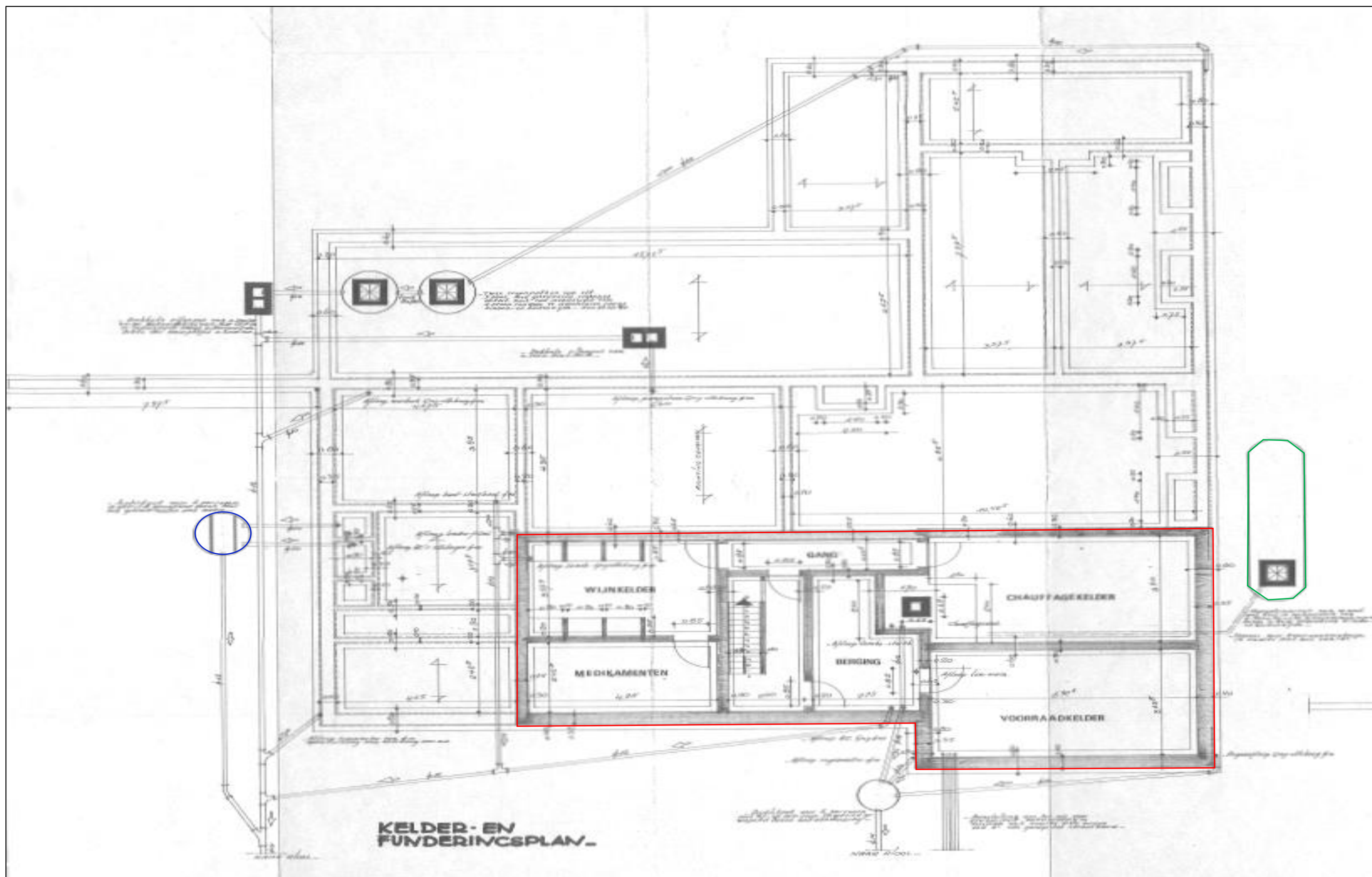
Figuur 9: De garagebox binnen het studiegebied (ABO nv 2018)

In het zuiden van het studiegebied bevindt zich perceel 1272r. Het gaat hier om een tuin met een garage langs de Sint-Jansteenstraat. Deze garage is opgetrokken uit hout en waarschijnlijk niet of zeer ondiep gefundeerd. Vermoedelijk op een betonplateau.

Figuur 10: De garage op perceel 1272r (ABO nv 2018)

De overige percelen in de omgeving van het studiegebied zijn veelal eveneens woonhuizen met bijhorende tuin. In het noordoosten bevindt zich een meubelzaak met bijhorende loods.

Figuur 12: Kelder- en funderingsplan van de huidige woning. Rood= kelder; groen= stookolietank; blauw= septische put. (Initiatiefnemer 2018)

Figuur 13: Reeds verstoorde zones binnen het studiegebied (Geopunt 2018)

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE

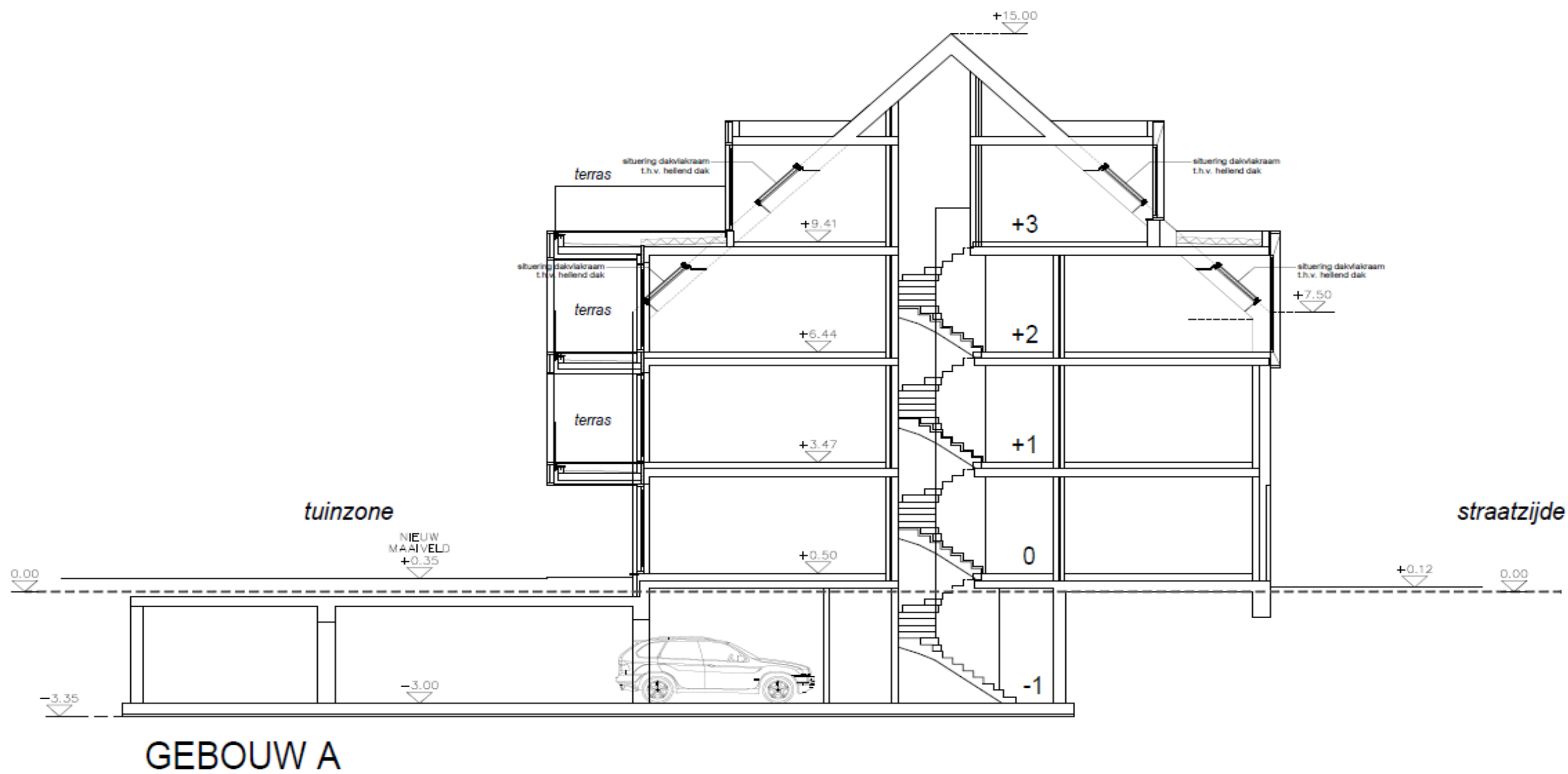
In de toekomst zal de huidige bebouwing gesloopt worden en zullen er twee meergezinswoningen met parkeerkelder op het terrein worden opgericht. Op het terrein komen verder ook nog een wadi voor de opvang van regenwater en een fietsenstalling. De diepte van de aan te leggen parkeerkelders inclusief de algemene funderingsplaat bedraagt 3,35m-mv. Aan de straatzijde (gedeelte van de meergezinswoningen waar geen parkeerkelder onder komt) zal een sleuffundering van ca. 0,80m-mv komen.

Voor de fietsenstalling worden klinkers op een fundering van 0,40m-mv diep aangelegd. Aan de randen wordt een vorstrand voorzien van 0,80m-mv.

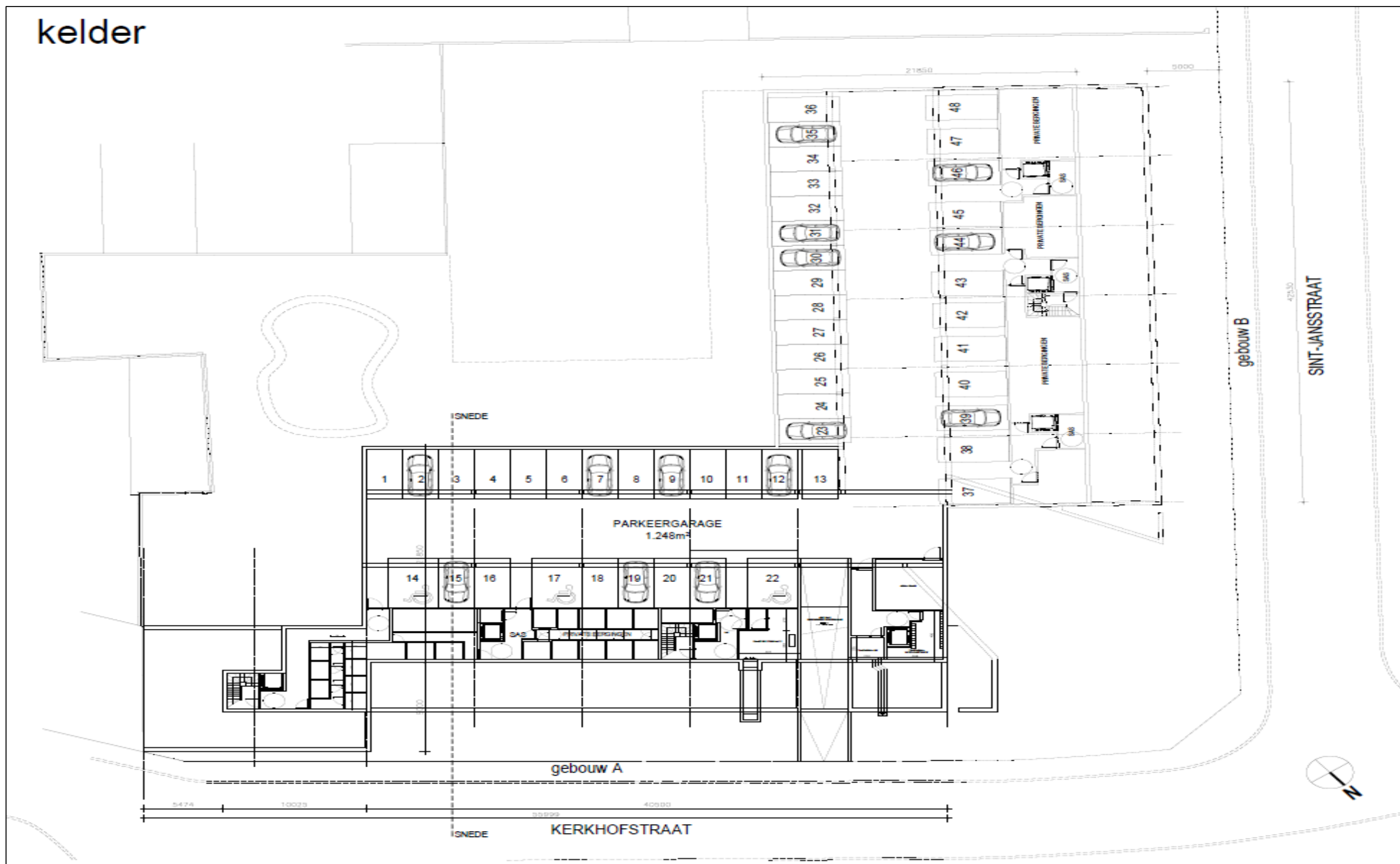
Voor de wadi zal de grond uitgegraven worden tot minimaal 0,80m-mv.

De geplande werken vormen aldus een bedreiging voor mogelijke archeologische resten binnen het studiegebied.

Figuur 14 toont een doorsnede van gebouw A. De doorsnede van gebouw B is net hetzelfde. Figuur 15 is een weergave van de kelderverdieping, terwijl figuur 16 een plan van het gelijkvloers toont.

Figuur 14: Doorsnede van gebouw A (Initiatiefnemer 2018)

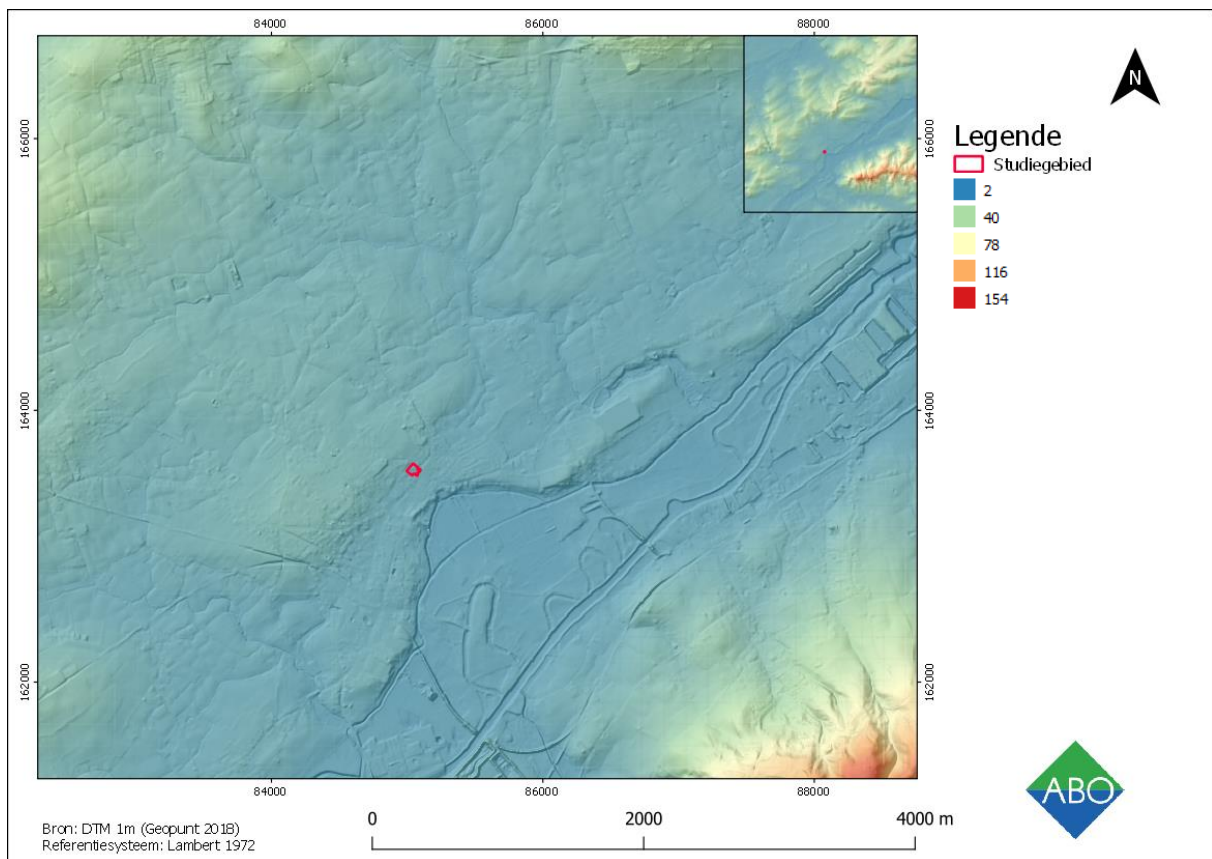
Figuur 15: De kelderverdieping van de meergezinswoningen binnen het studiegebied (Initiatiefnemer 2018)

gelijkvloers

This architectural site plan illustrates a residential development. The plan is oriented with a north arrow pointing towards the top right. The development is bounded by Kerkhofstraat to the north and Sint-Jansstraat to the east. A central green area, labeled 'GEMEENSCHAPPELIJK GROEN', separates the two main building blocks. Building A, located on the left, is a long, rectangular structure with a series of rooms and a central corridor. Building B, located on the right, is a larger, more complex structure with multiple wings and a central courtyard. A parking area, labeled 'PARKING', is situated between the two buildings. The plan includes various dimensions and labels for different areas, such as 'WADI' (a water feature) and 'RIJSTALING' (a row of trees). The overall layout suggests a modern, integrated residential environment.

Figuur 16: Toekomstige inplanting van de meergezinswoningen binnen het studiegebied (Geopunt 2018)

3.1.2 HOOGTEVERLOOP

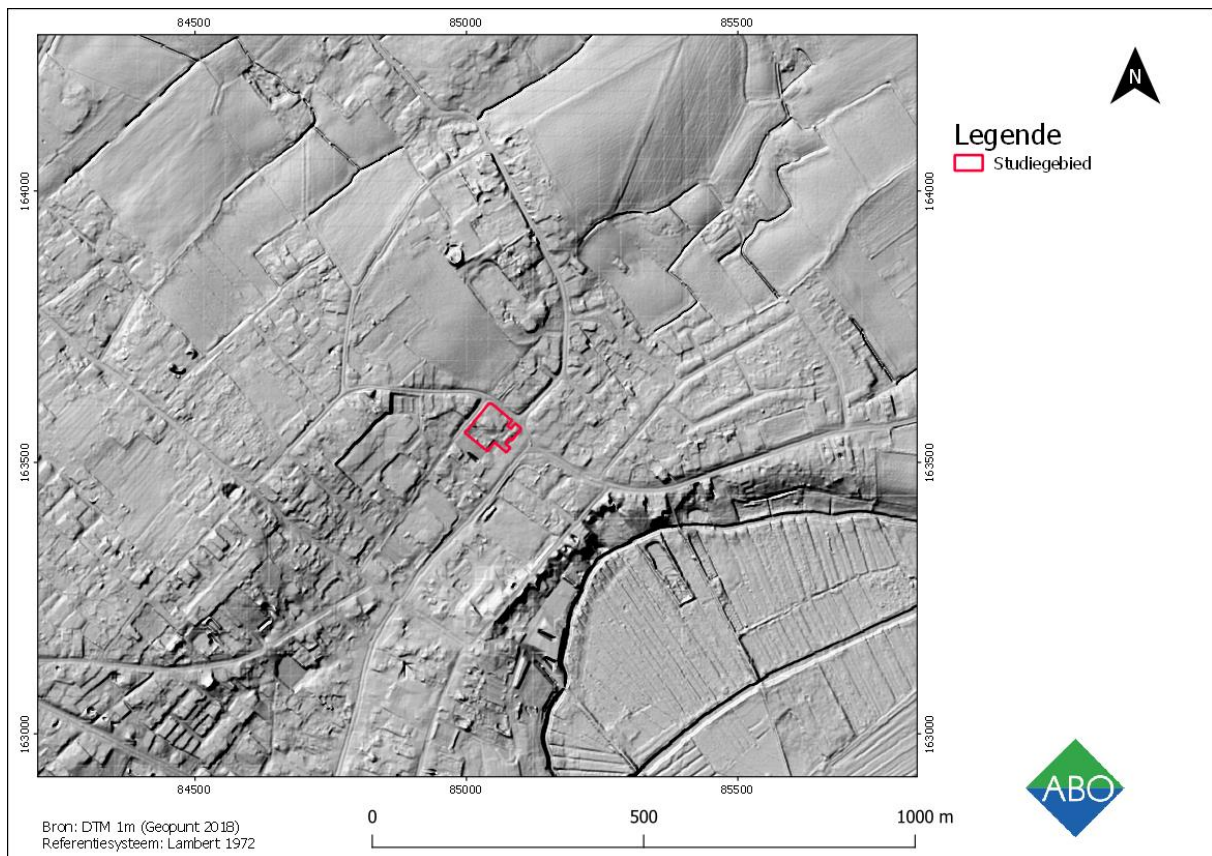
Figuur 18: Het studiegebied aangeduid op een hoogtemodel, DTM 1m (Geopunt 2018)

Op het hoogtemodel (figuur 18) is te zien dat het studiegebied zich in een lageregelegen gedeelte van het landschap bevindt, nl. de vallei van de Schelde. Net ten zuiden van het studiegebied is een nog lager gelegen gedeelte zichtbaar. Het gaat hier om de Scheldemeersen. Op de overzichtskaart in de rechterbovenhoek is te zien dat er zich hoger gelegen zones bevinden ten noorden en zuiden van het studiegebied. Deze hoger gelegen delen van het landschap bevinden zich op respectievelijk 3km en 4km afstand van het studiegebied.

Op ca. 1,5km ten zuiden van het studiegebied is een vrij brede, laaggelegen lijn in het landschap te zien. Het gaat hier om de Schelde zelf. Ten noorden van het Schelde zijn enkele 'lussen' te zien. Het gaat hier om oude, afgesneden Scheldemeanders.

Het landschap ter hoogte van het studiegebied (en de rest van Avelgem) is vlak met geringe hoogteverschillen. Het studiegebied bevindt zich net iets hoger dan het gedeelte ten zuiden, waar zich de Scheldemeersen bevinden (cf. hst. 4.2.4). De TAW-waarden ter hoogte van het studiegebied bevinden zich tussen 16,2 en 17,8m TAW.

Het studiegebied is gelegen binnen de vallei van de Schelde. Dit gebied was iets hoger gelegen dan de Scheldemeersen die zich ten zuidoosten bevinden. Gezien de iets hogere ligging t.o.v. het omringende landschap en de goede landbouwgrond was dit gebied zeer aantrekkelijk voor bewoning in vroegere tijden. De Scheldemeersen zelf zijn gelegen op alluviale klei en bijgevolg erg nat (cf. hst 3.2.1). Het gebied was dan ook veel minder geschikt voor bewoning of landbouw. Vanaf de middeleeuwen werd dit gebied voornamelijk gebruikt als hooiland.

Figuur 19: Hillshade (DTM 1m) voor de omgeving van het studiegebied (Geopunt 2018)

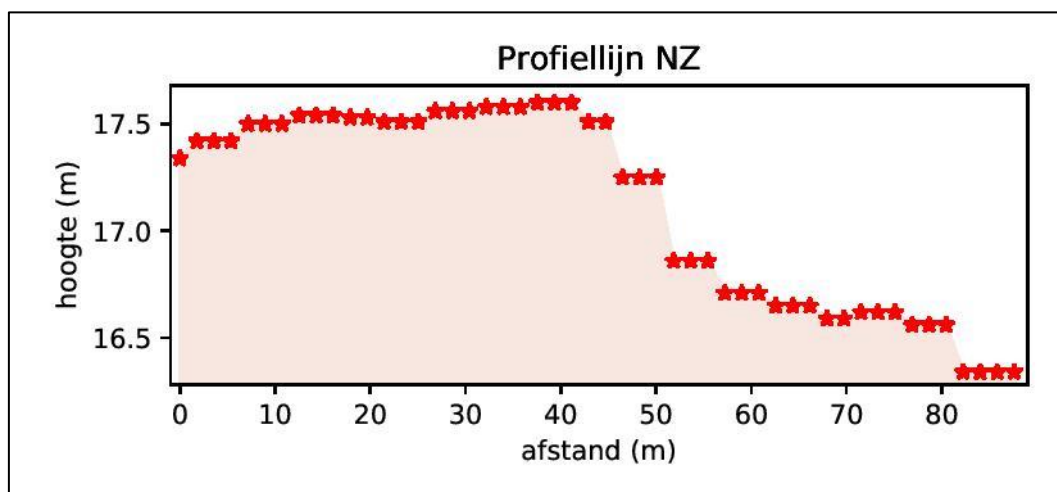
Op de hillshade (figuur 19) zien we aan de percelering dat het studiegebied deel uitmaakt van een bebouwde zone. Het dorp Avelgem strekt zich verder uit richting het zuidwesten. De zone waarbinnen het studiegebied zich bevindt is de vallei van de Schelde. Dit gebied bevindt zich iets hoger in het landschap dan de Scheldemeersen die ten zuiden van het studiegebied gelegen zijn.

Ten zuidoosten van het studiegebied merken we een kronkelende waterloop op met daarbinnen een indeling in kleinere, langwerpige percelen. Het gaat hier om de Scheldemeersen. De waterloop (en diverse kleinere in de omgeving) maken deel uit van het bovenbekken van de Schelde. De percelen er binnen zijn weides (en enkele verspreide percelen akkerland).

Meer naar het zuidoosten (buiten het huidige kaartbereik) bevinden zich afgesneden meanders van de Schelde en de Schelde zelf. Ten noorden van het studiegebied merken we onbebouwde zones op, het gaat hier om landbouwgebied.

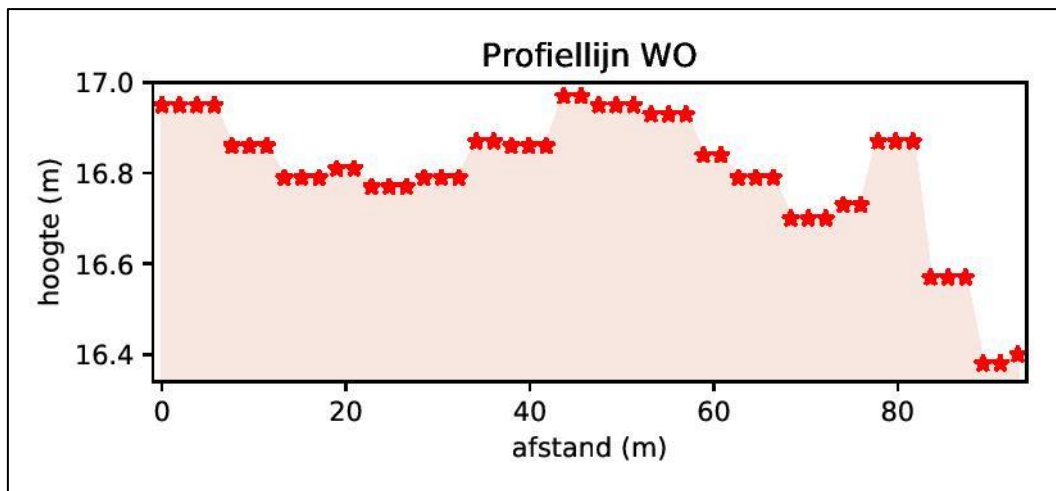

Figuur 20: De ligging van de hoogteprofiellijnen binnen het studiegebied (Geopunt 2018)

Figuur 21: Hoogteprofiel noord-zuid (Geopunt 2018)

Op het hoogteprofiel noord-zuid (figuur 21) is te zien dat het verschil tussen het hoogste en laagste punt ca. 1.30m bedraagt. Het terrein is vrij vlak in het noorden om dan trapsgewijs te dalen richting het zuiden. Deze trapsgewijze daling doet een nivellering van het terrein aan die zijde vermoeden.

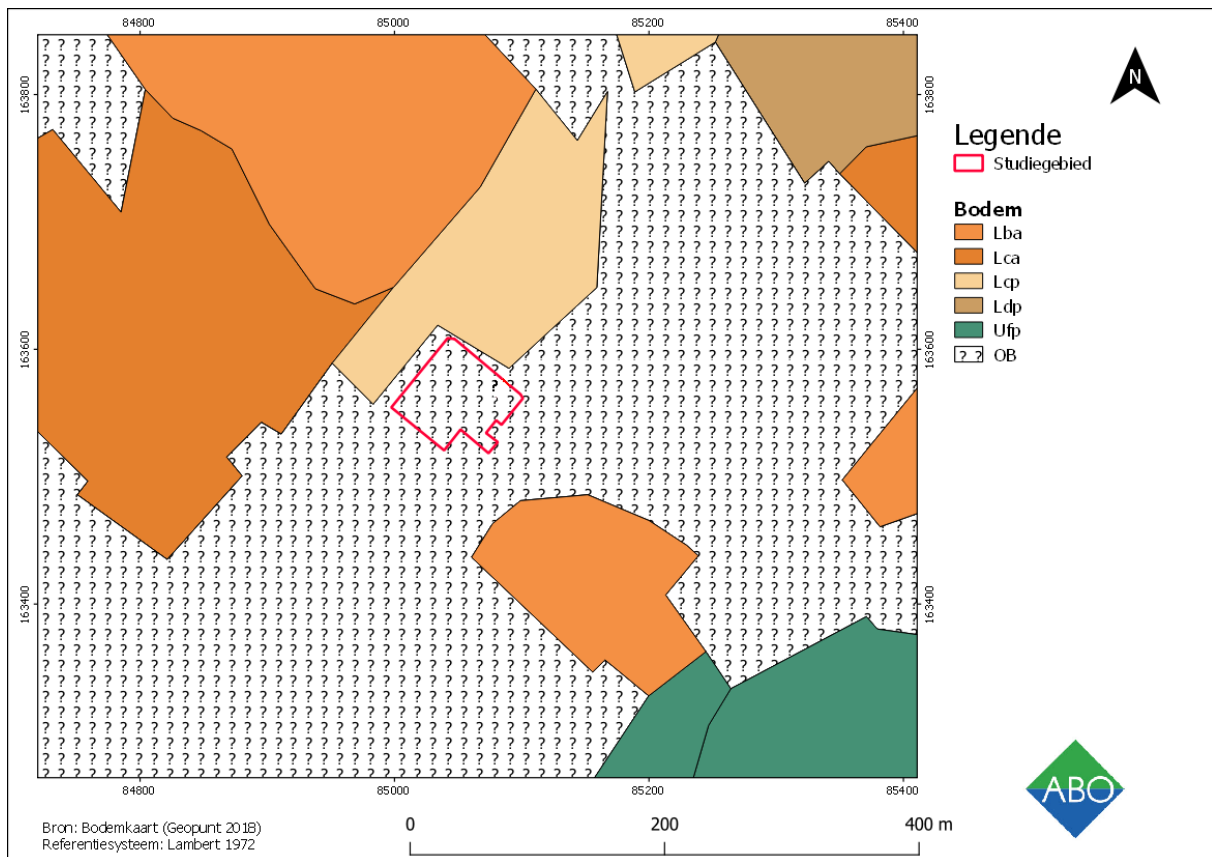

Figuur 22: Hoogteprofiel west-oost (Geopunt 2018)

Bij het hoogteprofiel west-oost (figuur 22) bedraagt het verschil tussen het hoogste en laagste punt ca. 0,7m. Het terrein stijgt en daalt telkens lichtjes om dan uiteindelijk te dalen in het oosten van de profiellijn.

3.2 BODEMKUNDIGE SITUERING

3.2.1 BODEMKAART

Figuur 23: Gedigitaliseerde bodemkaart (1:20.000) met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2018)

Op de bodemkaart (figuur 23) valt te zien dat het studiegebied gekarteerd is als bodemtype **OB**. Het gaat hier om een bodemtype dat door menselijk ingrijpen gewijzigd is en waarvan het oorspronkelijk bodemtype niet meer kon achterhaald worden. Gezien de ligging van het studiegebied binnen een bebouwde zone is het voorkomen van dit bodemtype geen verrassing.

Ten noorden van het studiegebied komen droge tot matig droge zandleembodems voor. Bodemtype **Lba** is een droge zandleemgrond met textuur B-horizont. De ploeglaag is gemiddeld 25cm dik en rust op een AB-horizont van ca. 30-40cm dikte. De grondwatertafel bevindt zich veelal op een diepte van 1,20m.

Bodemtype **Lca** is een matig droge zandleemgrond met textuur B-horizont. Deze textuur B-horizont is bij dit bodemtype aangereikt met klei en sesquioxiden, het is een bruin zwaar zandleem. Roestverschijnselen beginnen tussen 0,80 en 1,20m-mv.

Lcp is een matig droge, colluviale zandleemgrond. De ploeglaag is gemiddeld 20 tot 30cm dik. Hieronder bevindt zich dan een overgangshorizont van wisselende dikte die meestal baksteen- en houtskoolspikkels bevat. Vaak komt een bedolven textuur B-horizont voor. De roestverschijnselen beginnen tussen 0,80 en 1,20m-mv.

Bodemtype **Ldp** is eveneens een matig droge, colluviale zandleemgrond. Deze worden gekenmerkt door een laag recent bedolven sediment met baksteen- en houtskoolspikkels. Roestverschijnselen bevinden zich tussen 0,5 en 0,8m-mv.

Bodemtype **Ufp** is een zeer natte, zware, alluviale kleibodem zonder profiel. De humeuze bovengrond is meestal verveend en vertoont intense roestverschijnselen. De reductiehorizont begint meestal voor 0,8m-mv. Deze bodems zijn eigenlijk te nat voor akkerbouw en worden meestal gebruikt als hooiweides.

De droge zandleembodems die ten noorden van het studiegebied voorkomen maken deel uit van de Scheldevallei. Deze bodems zijn iets hoger gelegen t.o.v. van de Scheldemeersen ten zuiden van het studiegebied en erg geschikt voor landbouw en bewoning. Bodemtype **Ufp** maakt deel uit van de Scheldemeersen. Dit bodemtype maakt deel uit van de alluviale vlakte van de Schelde en is zeer nat. Ook de andere kleibodems waaruit de Scheldemeersen bestaat zijn nat tot zeer nat. Dit maakt het gebied van de Scheldemeersen veel minder geschikt voor landbouw of bewoning.

3.2.2 QUARTAIRGEOLOGISCHE KAART

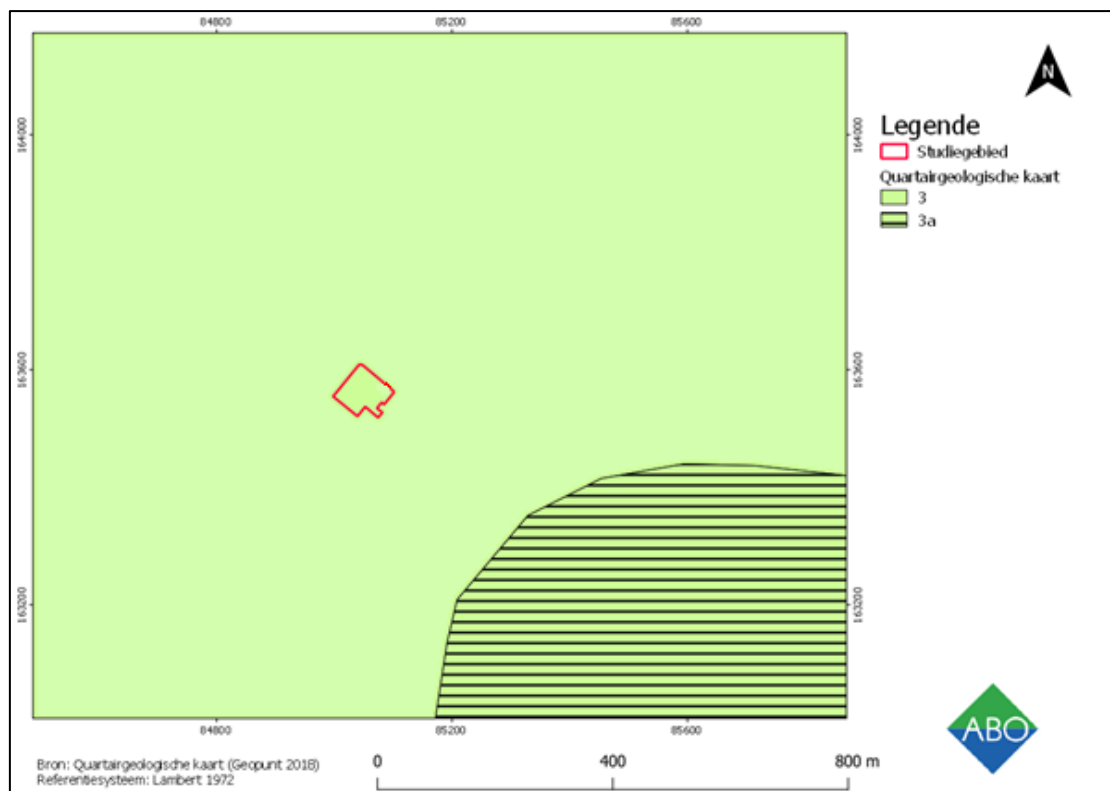
Het Quartaire pakket (type 2) bestaat uit eolische afzettingen (zand tot silt) afkomstig uit het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen) of mogelijk het Vroeg-Holoceen. Deze laag kan al dan niet voorkomen in combinatie met hellingsafzettingen van het Quartair.

De Quartaire sequentie type 3a bestaat uit fluviatiele afzettingen, Holocene afzettingen en eventueel afzettingen uit het Tardiglaciaal (Laat-Weichseliaan). Daaronder bevindt zich een laag met eolische afzettingen uit het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen) en mogelijk Vroeg-Holoceen. Voor het zuidelijke gedeelte van Vlaanderen (waarbinnen zich ook het studiegebied bevindt) gaat het om afzettingen van silt (loess). Deze laag komt soms voor in combinatie met hellingsafzettingen uit het Quartair. Deze eolische afzettingenlaag kan soms ontbreken. De onderste laag bestaat uit fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen).

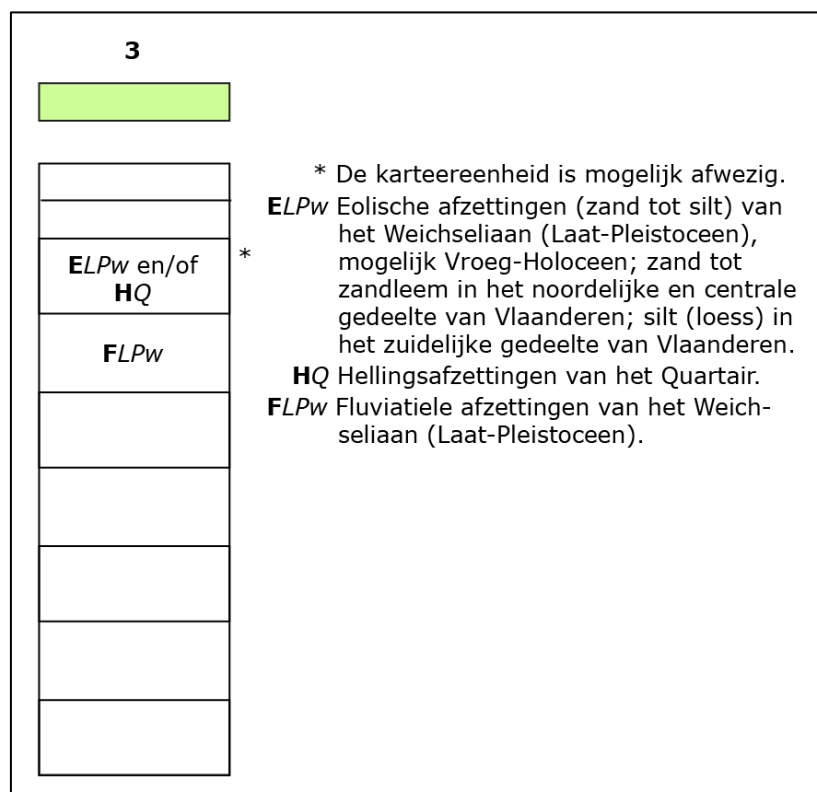
De Quartaire sequentie type 3 komt overeen met eolische afzettingen (zand tot silt) uit het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen) en mogelijk het Vroeg-Holoceen. Voor het zuiden van Vlaanderen gaat het om afzettingen van silt (loess). Deze laag komt soms voor in combinatie met hellingsafzettingen uit het Quartair.

De Quartairgeologische sequenties geven mooi de landschappelijke kenmerken van het gebied weer. Type 3 komt overeen met de gronden gelegen binnen de Scheldevallei. Ten opzichte van de alluviale vlakte van de Schelde zijn deze iets hoger gelegen. Type 3a komt dan weer overeen met de alluviale vlakte (Scheldemeersen) van de Schelde. De gronden gelegen binnen type 3 zijn geschikt voor bewoning en landbouw. De gronden van type 3a zijn natte kleigronden, deze zijn te nat voor bewoning of landbouw en worden vaak gebruikt als hooiland. Sporen van bewoning in het verleden zullen dus eerder te zoeken zijn binnen type 3.

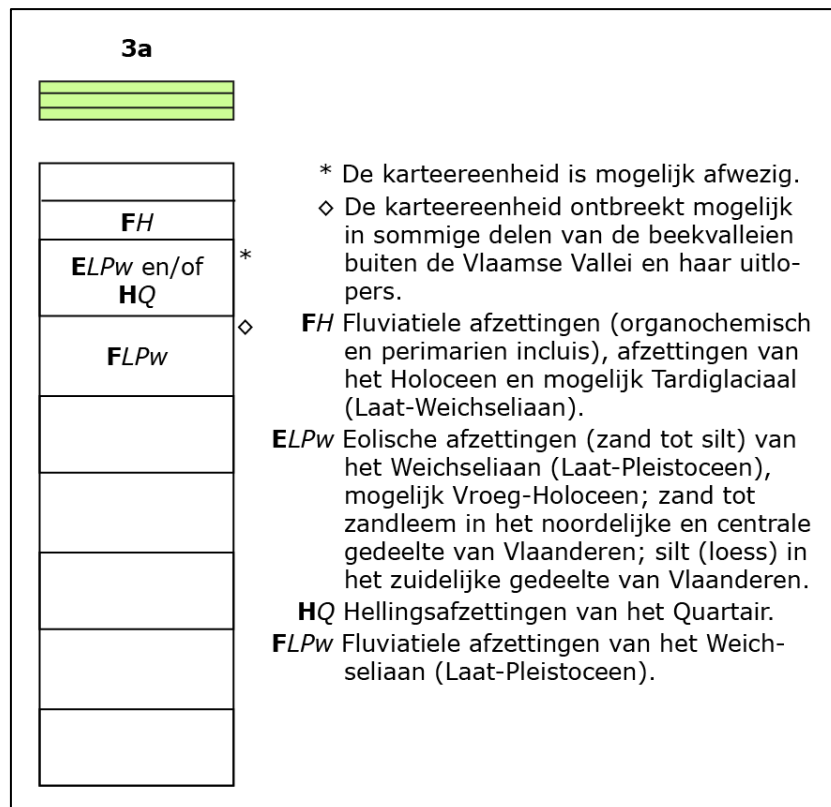
Figuur 24 duidt het studiegebied aan op de Quartairgeologische kaart. Figuren 25 en 26 tonen de Quartairgeologische sequenties binnen het studiegebied en de omgeving errond.

Figuur 24: Quartairegeologische kaart met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2018)

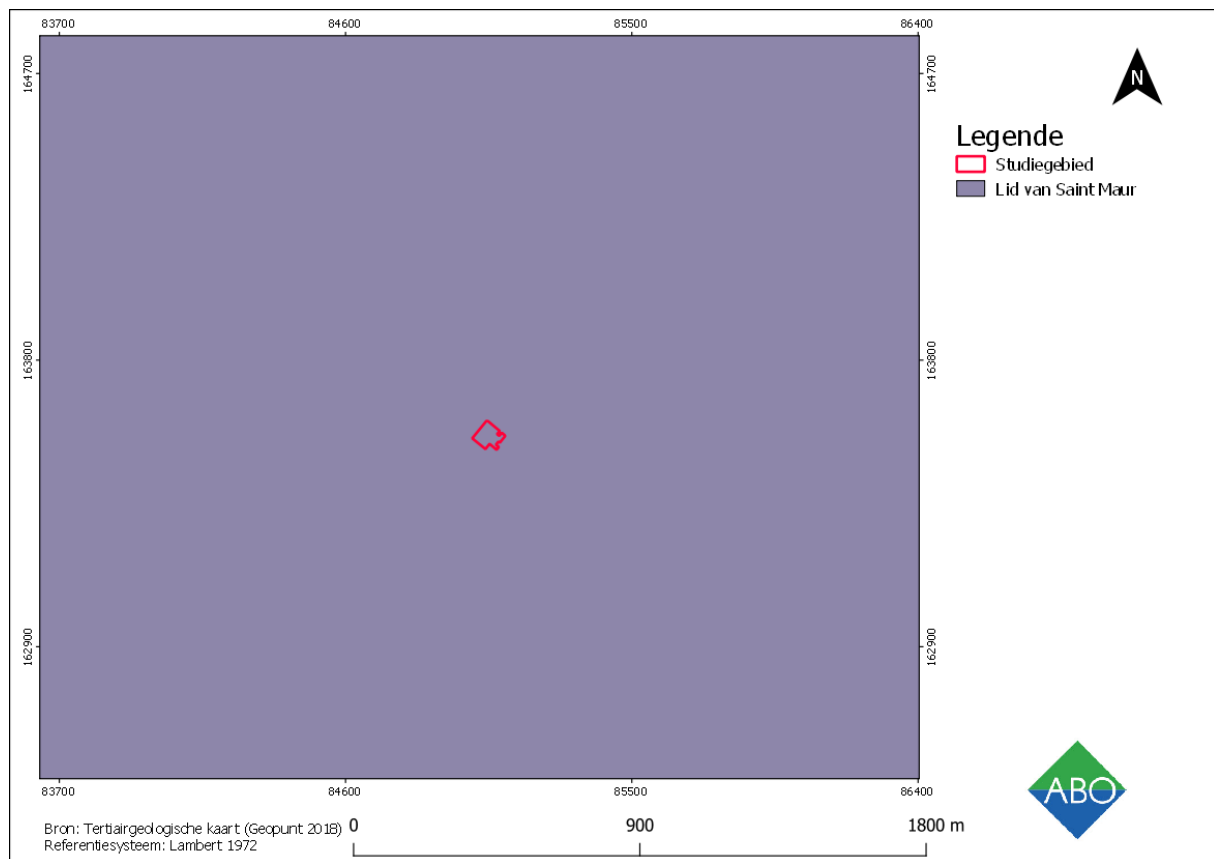

Figuur 25: Quartairegeologische sequentie type 3 (Geopunt 2018)

Figuur 26: Quartairgeologische sequentie type 3a (Geopunt 2018)

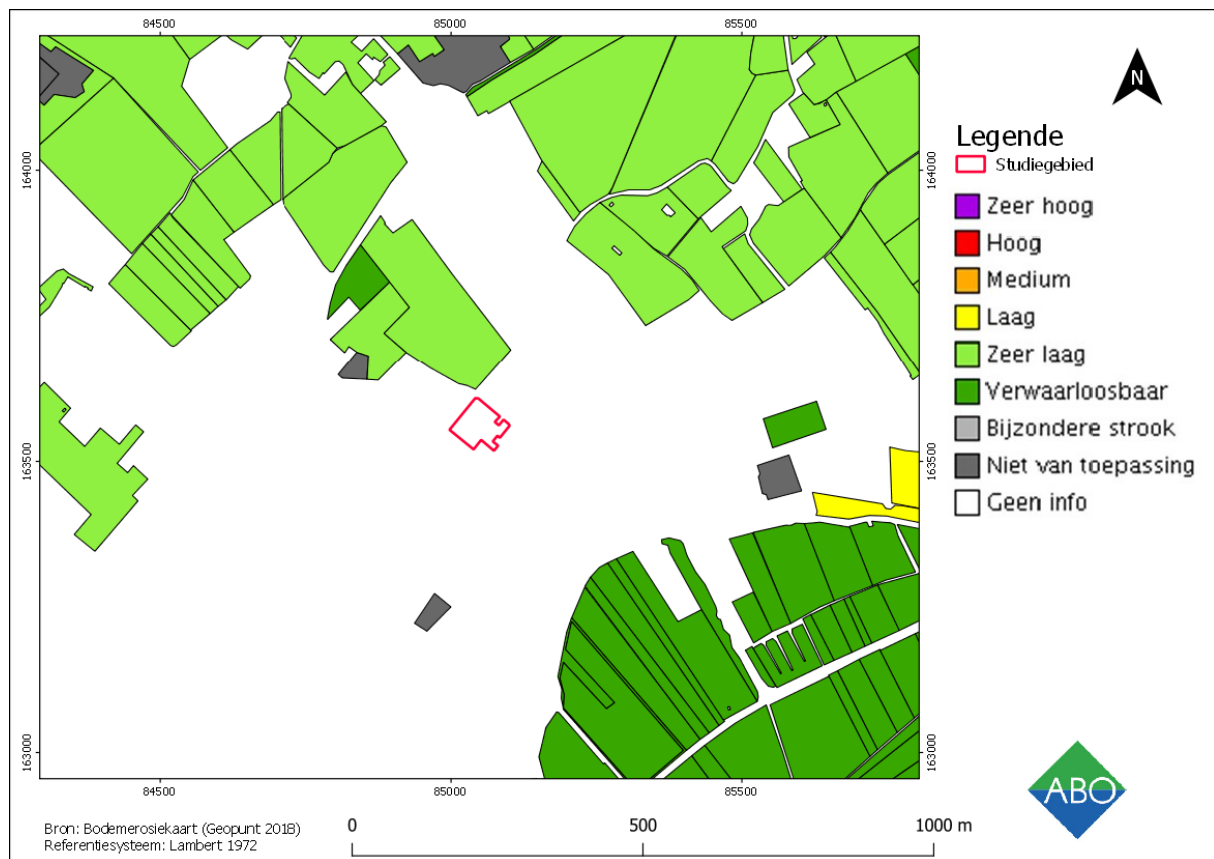
3.2.3 TERTIAIRGEOLOGISCHE KAART

Figuur 27: Gedigitaliseerde Tertiairgeologische kaart (1:50.000) met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt 2018)

Het studiegebied bevindt zich binnen de formatie van Kortrijk en is verder onderverdeeld binnen het lid van Saint-Maur (figuur 27). Deze formatie bestaat uit door de zee afgezette kleilagen uit het Ypresiaan (Vroeg-Eoceen). De formatie van Kortrijk bestaat uit klei, met soms zandige of siltige tussenlagen. In het geval van het lid van Saint-Maur bestaat de formatie uit zware klei.

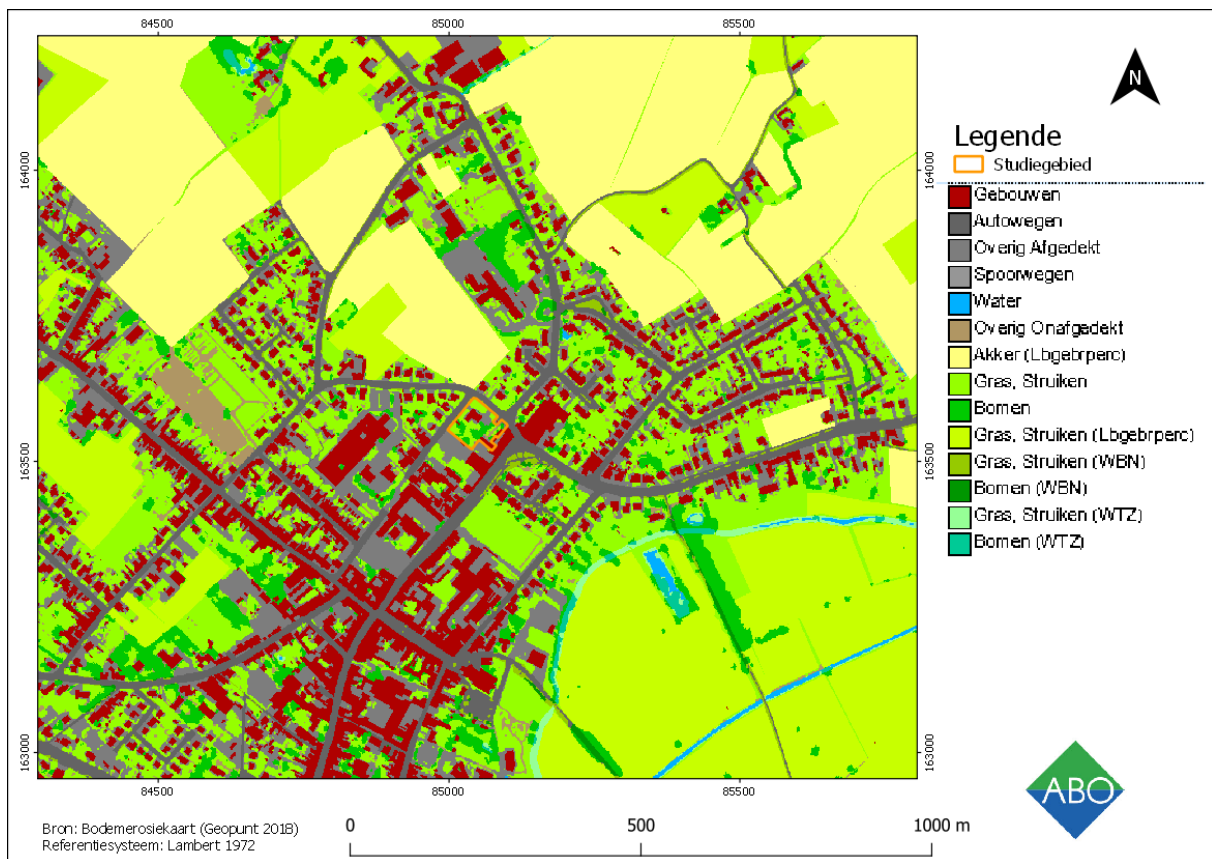
3.2.4 BODEMEROSIEKAART

Figuur 28: Bodemerosiekaart op perceelniveau met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt 2018)

Op de bodemerosiekaart (figuur 28) is te zien dat er geen informatie beschikbaar is. Ten noorden van het studiegebied staat de potentiële bodemerosie gekarteerd als zeer laag. Ten zuiden van het studiegebied (alluviale kleivlakte van de Scheldemeersen) zelfs als verwaarloosbaar. Afgaande op de landschappelijke kenmerken van het gebied is het logisch te veronderstellen dat de potentiële bodemerosie voor het studiegebied zeer laag zal zijn.

3.2.5 BODEMBEDEKKINGSKAART

Figuur 29: Bodembedekkingskaart met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2018)

Op de bodembedekkingskaart zien we dat binnen het studiegebied ‘gras en struiken’ aangeduid staan evenals ‘bebouwing’. Inderdaad bevinden er zich een woning en enkele bijgebouwen binnen het studiegebied. De overige gedeeltes zijn tuinzones. Het centrum van Avelgem is zichtbaar als een bebouwde zone iets ten zuidwesten van het studiegebied. Er is veelal sprake van lintbebouwing langsheen de wegen. Ten noorden van het studiegebied merken we voornamelijk akkers op. Ten zuiden van het studiegebied (alluviale kleivlakte) is het terrein aangeduid als gras en struiken (gebruik voor de landbouw). Vermoedelijk gaat het om hooiland. In dit gebied zijn ook enkele waterlopen van het boven-Scheldebekken te zien. De Schelde zelf bevindt zich nog iets verder naar het zuiden, buiten kaartbereik.

4 ASSESSMENTRAPPORT: ARCHEOLOGISCHE VOORKENNIS

Geraadpleegde bronnen hoofdstuk 4 met betrekking tot archeologische voorkennis	Toelichting
Inventarissen	
Inventaris Archeologische zone	Buiten archeologische zone
Inventaris Bouwkundig erfgoed	Relevant, cf. 4.2.1
Beschermde monumenten	Relevant, cf. 4.2.2
Beschermde stads- en dorpsgezichten	Niet relevant, cf. 4.2.3
Inventaris Historische stadskern	Buiten historische stadskern
Inventaris gebieden waar geen archeologie te verwachten valt (GGA)	Niet binnen GGA gelegen
Wereldoorlog relict	Relevant cf. 4.2.4
Landschapsatlas	Ankerplaats, cf. 4.2.5
Centraal Archeologische Inventaris	Relevant, cf. 4.2.6
Andere historisch/ archeologische relict	Geen relict in de buurt (< 1km)
Reeds bekrachtigde (archeologie)nota's	Relevant, cf. 4.2.7
Cartografische bronnen	
Figuratieve kaart van Avelgem	Relevant, cf. 4.3.1
Fricxkaart	Relevant, cf. 4.3.2
Villaretkaart	Relevant, cf. 4.3.3
Goederenregister...landmeter P. De Smet	Relevant, cf. 4.3.4
Ferrariskaart (ca. 1770-1778)	Relevant, cf. 4.3.5
Atlas der Buurtwegen (ca. 1841)	Relevant, cf. 4.3.6
Vandermaelenkaart (1846- 1854)	Relevant, cf. 4.3.7
Poppkaart (1842-1879)	Relevant, cf. 4.3.8
Staatskaart België 1873	Relevant, cf. 4.3.9
Staatskaart België 1939	Relevant, cf. 4.3.10
Orthofoto's (1971; 1979-1990; 2017)	Relevant, cf. 4.4

Tabel 1: Tabel met geraadpleegde bronnen

4.1 HISTORISCHE SITUERING

Avelgem werd voor het eerst vermeld als 'Aulinghem' in 966. Het is echter niet onwaarschijnlijk dat de oorsprong van Avelgem nog verder teruggaat in de tijd. In de deelgemeente Kerkhove (op ca. 4,18km ten oosten van het studiegebied) werden vondsten gedaan uit het Mesolithicum. Deze vondsten werden gedaan binnen de alluviale vlakte van de Schelde, m.a.w. nabij een grote waterloop. In de metaaltijden was deze regio ten westen van de Schelde het gebied van de Menapiërs. Kerkhove was in de Romeinse periode een administratief en logistiek centrum van de 'civitas Menaporum'. Het fungeerde vermoedelijk als een verdeelcentrum voor graan en een focuspunt voor de jaarlijkse belastingen. Archeologische sporen wijzen ook op de aanwezigheid van een haveninstallatie. Inderdaad was het vermoedelijk de ligging van Kerkhove aan de Scheldeoever die van het dorp in de Romeinse tijd een belangrijk centrum maakte (Agentschap Onroerend Erfgoed 2017a).

Op de grens van Kerkhove en Waarmaarde (op ca. 2,90km ten oosten van het studiegebied) werden sporen van een Merovingische nederzetting met aansluitende begraafplaats teruggevonden.

Religieus behoorde Avelgem begin 12de eeuw toe aan de Sint-Pietersabdij van Gent. In de regio bevonden zich verschillende hoeves die toebehoorden aan de Gentse Sint-Baafs- of Sint-Pietersabdij. De dorpsheerlijkheid van Avelgem behoorde in dezelfde periode juridisch toe aan de ridder-heren van Avelgem. De heerlijkheid werd achtereenvolgens geregeerd door de families van Avelgem, van Steenhuize, van Gruuthuse, van Oignies, opnieuw van Gruuthuse, Richadot en d'Ursel. Tijdens de Franse bezetting wordt de heerlijkheid opgeheven (Agentschap Onroerend Erfgoed 2017a).

Het kasteel van Avelgem, gelegen op ca. 250m ten zuiden van het studiegebied, is ontstaan uit een versterkte woning. Deze woning werd in 1202 voor het eerst vermeld. Vermoedelijk ging het om een donjon op een vierkant grondplan. In de tweede helft van de 15de eeuw werd de versterking omgevormd tot een lusthof. Na de godsdienstoorlogen eind 16de eeuw is het kasteel zwaar beschadigd. Eind 17de eeuw worden de gebouwen grondig hersteld. Na de Franse bezetting eind 18de eeuw werd het kasteel verlaten. De rechtervleugel werd in de 19de eeuw gebruikt als gemeentehuis, de linkervleugel als weefatelier. Vanaf het einde van de 19de eeuw worden de gebouwen gebruikt als middelbare school. In 1957 wordt de beschermde oostelijke vleugel van het kasteel zonder toestemming afgebroken (Agentschap Onroerend Erfgoed 2016).

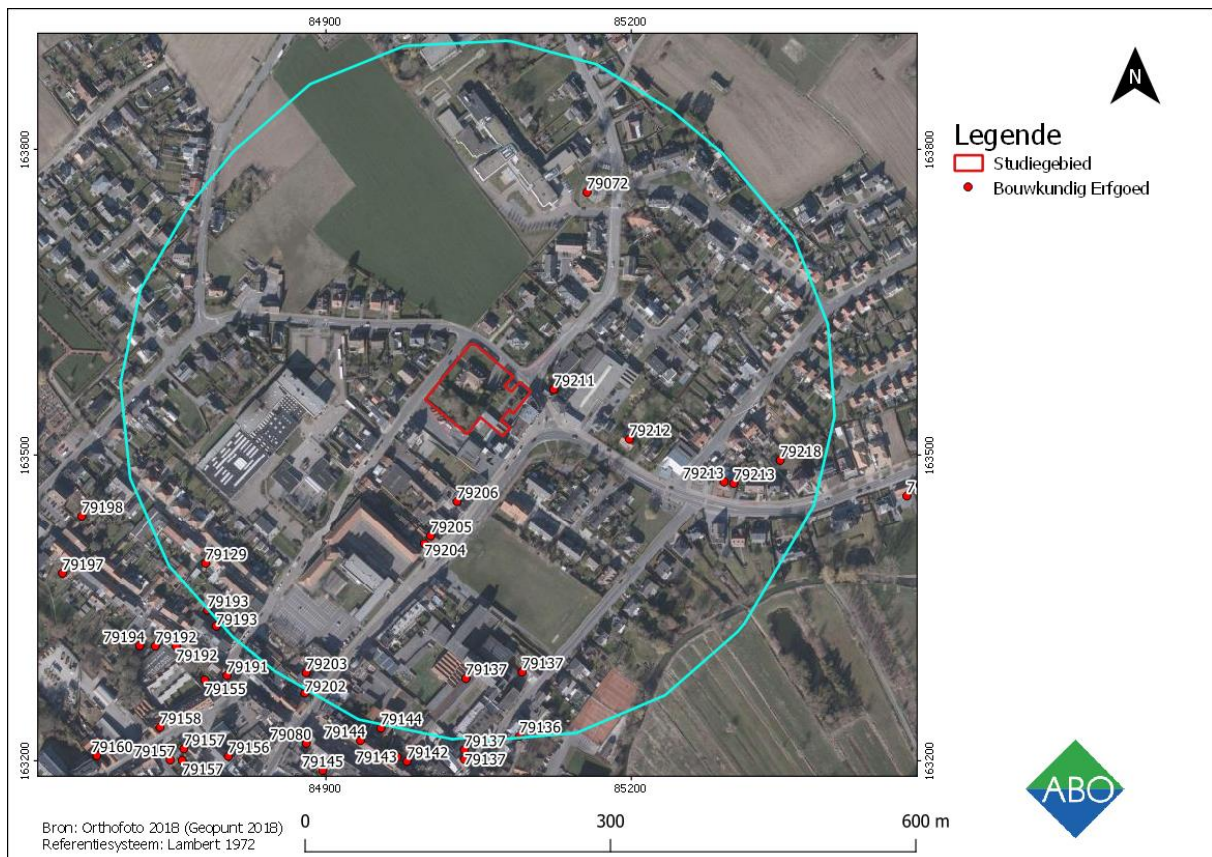

Figuur 30: Het kasteel van Avelgem in 1953 (Delcampe.be 2018)

Economisch bleef Avelgem tijdens de 19de eeuw aan landbouwgemeente. Een beperkte uitbouw van de vlas- en linnennijverheid was de enige industrie. Tijdens WOI was Avelgem slachtoffer van een Duitse beschieting en gasaanval. Er vielen talloze doden en de materiële schade in de dorpskern was groot. Na WOI groeide Avelgem uit tot een klein textielcentrum. Momenteel zijn er nog maar weinig restanten van deze industrie aanwezig.

4.2 INVENTARISSEN ONROEREND ERFGOED

4.2.1 INVENTARIS BOUWKUNDIG ERFGOED

Figuur 31: Bouwkundig erfgoed binnen een straal van 300m rond het studiegebied (Geoportaal 2018)

Het bouwkundig erfgoed binnen een straal van 300m rond het studiegebied dateert voornamelijk uit 19de en 20ste eeuw. Binnen het kader van deze archeologienota is dit erfgoed niet relevant. Het zal dan ook niet verder besproken worden. Wel wordt het voor de volledigheid opgelijst in onderstaande tabel.

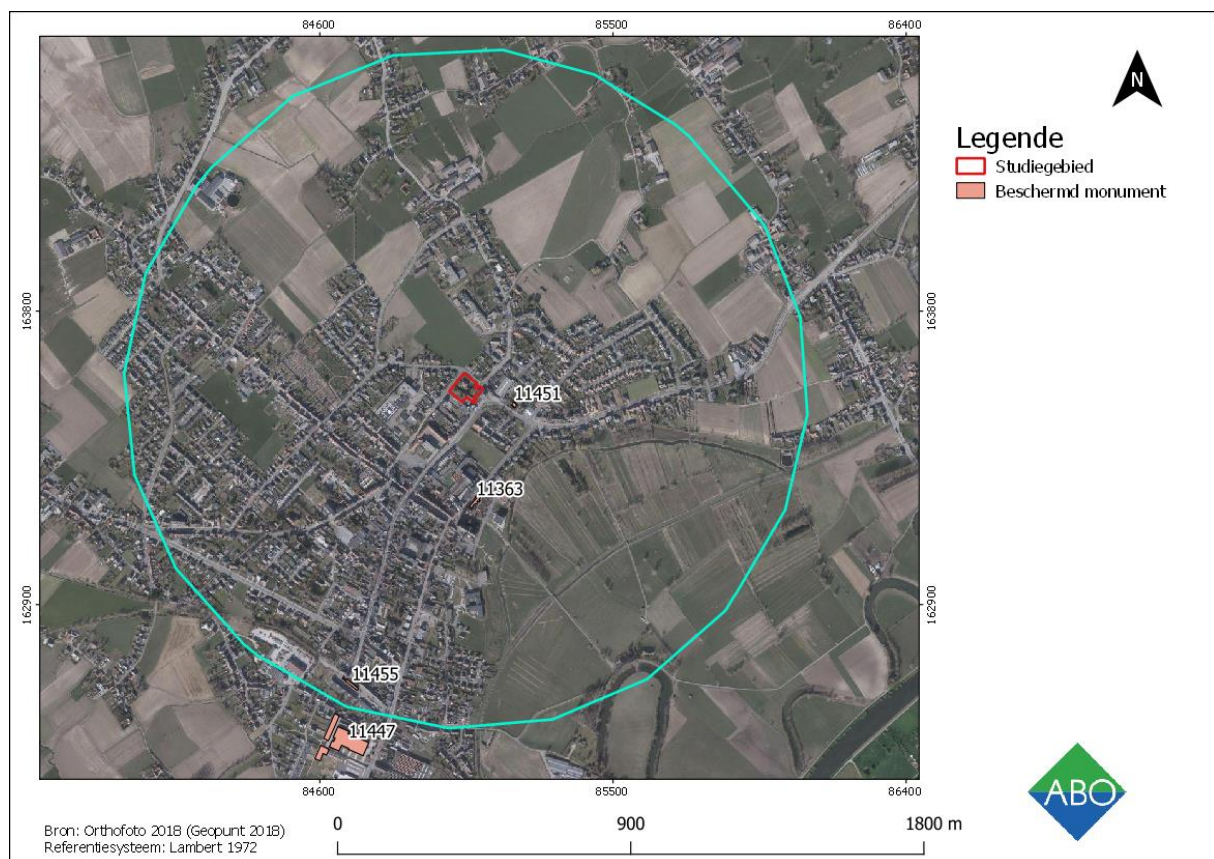
Het kasteel Scheldeburcht dateert in de huidige vorm uit het 4de kwart van de 17de eeuw maar gaat terug op een oudere structuur. Dit kasteel is ook beschermd als monument en wordt besproken in hst. 4.1 en 4.2.2. Verder dateren er nog twee burgerwoningen uit de 18de eeuw. Deze gebouwen werden weliswaar in de loop der jaren aangepast, maar hebben een kern uit deze periode weten te bewaren.

ID	Omschrijving	Datering
79072	Gedenkteken WOI en WOII	2 ^{de} helft 20 ^{ste} eeuw
79129	Arbeidershuis	4 ^{de} kwart 19 ^{de} eeuw
79136	Kasteel Scheldeburcht	4 ^{de} kwart 17 ^{de} eeuw
79137	Sint-Jan-Berchmanscollege	4 ^{de} kwart 19 ^{de} eeuw
79144	2 stadswoningen en slagerij	4 ^{de} kwart 19 ^{de} eeuw
79193	Twee burgerwoningen	18 ^{de} eeuw

79202	Winkel-woonhuis	Interbellum
79203	Winkel-woonhuis	1 ^e helft 20 ^{ste} eeuw
79204	Herberg	Interbellum
79205	Stadswoningen	Interbellum
79206	Burgerwoning	Interbellum
79211	Burgerwoning	Interbellum
79212	Landhuis	Interbellum
79213	Tweegezinswoning	Na WOII
79218	Tweegezinswoning	Na WOII

Tabel 2: Bouwkundig erfgoed in de omgeving van het studiegebied

4.2.2 BESCHERMDE MONUMENTEN

Figuur 32: Beschermd monumenten in de omgeving van het studiegebied (Geoportaal 2018)

Binnen een straal van 1km rond het studiegebied bevinden zich drie beschermde monumenten. Net buiten de perimeter bevindt zich nog een vierde beschermd monument. Ook dit zal besproken worden. De beschermde monumenten werden ook opgelijst in onderstaande tabel. ID 11451 betreft de bescherming van een landhuis uit 1919 ontworpen door Huib Hoste. Het landhuis werd beschermd als monument omwille van de artistieke, historische en sociaal culturele waarde.

Het kasteel Scheldeburcht werd beschermd met als ID 11363. Dit kasteel wordt in de huidige vorm gedateerd in het 4de kwart van de 17de eeuw. Het kasteel gaat echter terug op een oudere structuur uit minstens de 13de eeuw. Voor een uitgebreide bespreking van dit kasteel zie hst. 4.1. Het kasteel werd beschermd omwille van de artistieke en historische waarde.

ID 11455 betreft de bescherming van het station van Avelgem. Dit station dateert uit het interbellum en is een voorbeeld van de zgn. wederopbouwstijl. Het station wijst ook op de invloed van het spoor op de tewerkstelling en economie te Avelgem. Het monument werd beschermd omwille van de architectuurhistorische, sociaalhistorische en economisch-historische waarde evenals de industrieel-archeologische waarde.

De industriële spinnerij Leurent werd beschermd als monument omwille van de historische en industrieel-archeologische waarde. Het geheel is een goed bewaard voorbeeld van een industriële spinnerij voor deze industrie gemechaniseerd werd ca. 1970. Tijdens WOI deden de gebouwen dienst als ziekenhuis, munitiedepot en administratief centrum.

ID	Omschrijving	Datering
11451	Landhuis	Interbellum (1919)
11363	Kasteel Scheldeburcht	4 ^{de} kwart 17 ^{de} eeuw
11455	Station Avelgem	Interbellum
11447	Spinnerij Leurent	Eind 19 ^{de} eeuw

Tabel 3: Beschermd monumenten in de omgeving van het studiegebied

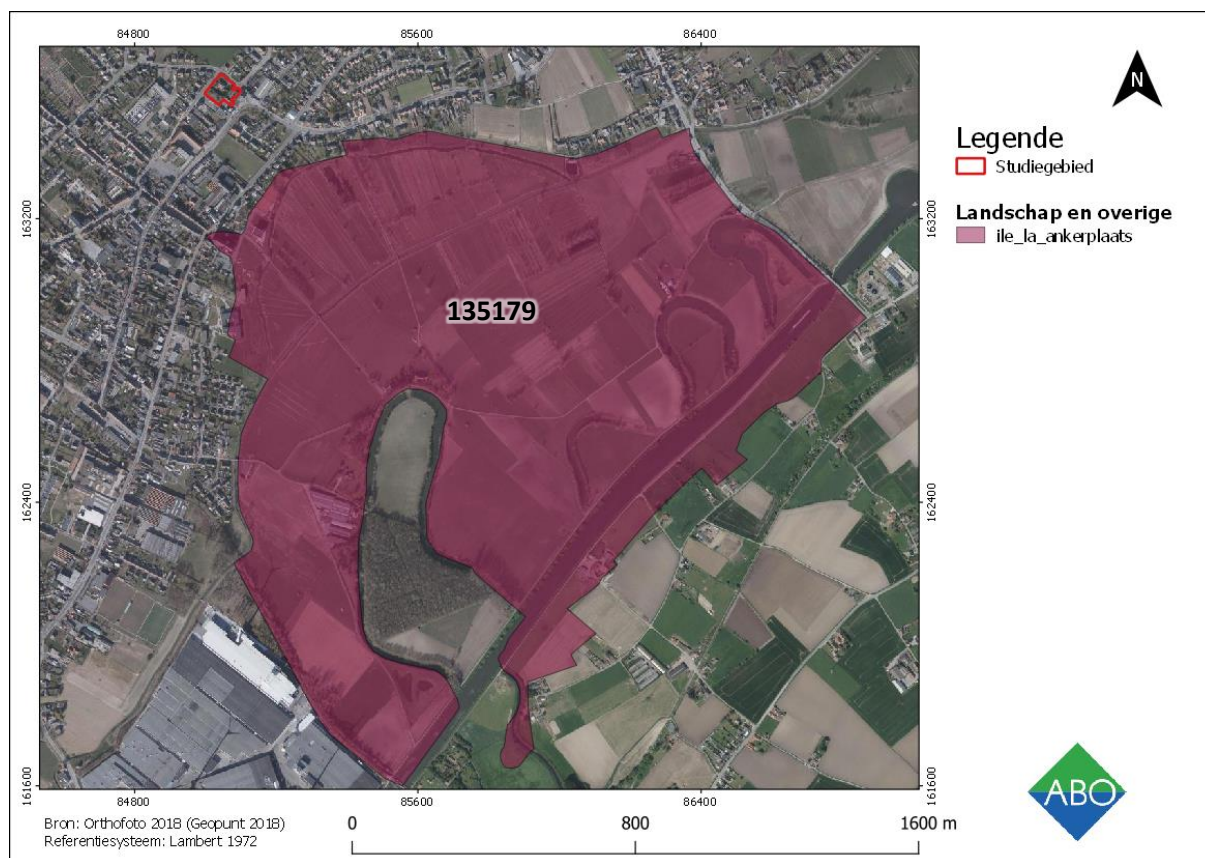
4.2.3 BESCHERMDE STADS- OF DORPSGEZICHTEN

Er bevinden zich geen beschermde stads- of dorpsgezichten in de omgeving van het studiegebied.

4.2.4 WOI-RELICTEN

Er zijn geen WOI-relicten in de omgeving aangeduid.

4.2.5 LANDSCHAPSATLAS: ANKERPLAATS

Figuur 33: De ankerplaats ten zuiden van het studiegebied (Geoportaal 2018)

Op ca. 270m ten zuiden van het studiegebied bevindt zich een ankerplaats met ID 135179. Deze ankerplaats ligt ten oosten van de dorpskern van Avelgem en loopt tot de weilanden aan de rechteroever van de huidige Schelde.

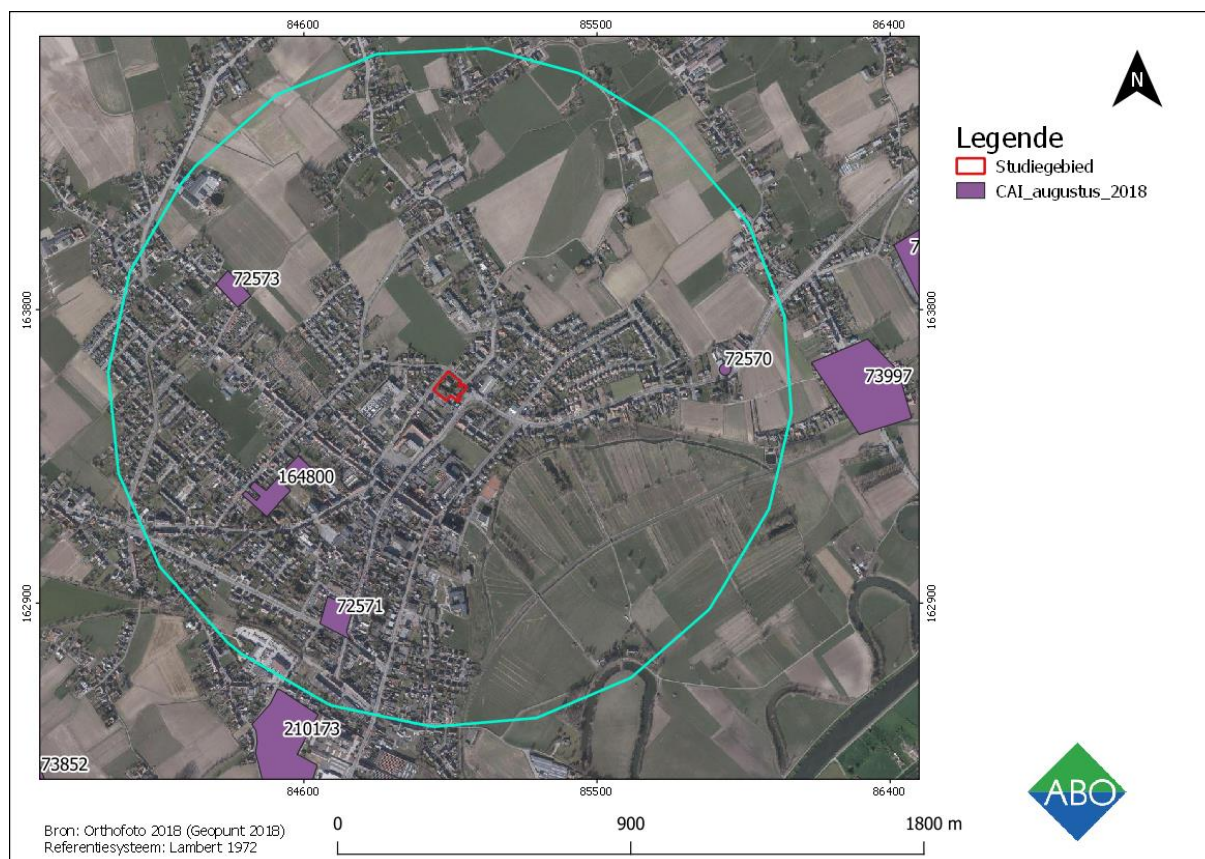
Het talud langs de westelijke grens van de ankerplaats, dateert waarschijnlijk uit de laatglaciale erosiefase en markeert de laatglaciale vallei. Op sommige plaatsen is de valleirand begroeid met struiken en bomen. De wei- en akkerlanden op of boven deze valleirand, en de kerk van Avelgem liggen op pleistocene en tertiaire sedimenten. De lagergelegen Scheldemeersen hebben holocene sedimenten in de ondergrond (Agentschap Onroerend Erfgoed 2017b).

Het grootste gedeelte van de ankerplaats ligt onder grasland. Vlakbij de valleirand zijn nog zeer smalle graslandstroken aanwezig met knotwilgen langs de perceelgrenzen. De graslanden in de Scheldemeersen zijn hier en daar nog voorzien van ontwateringsgrachtjes of laantjes en worden plaatselijk nog gehooit. Naar de huidige Schelde toe worden de percelen groter en sommige liggen onder akkerland. In de ankerplaats liggen nog enkele vroegere Scheldemeanders of zogenaamde Schelde-coupures die getuigen van de 17de-18de-eeuwse rivierloop. De grootste meander, die van de Bekaert-coupure (die tevens de grens met Henegouwen vormt), wordt in het landschap geaccentueerd door bomen en houtkanten langs de oevers terwijl de andere slechts gedeeltelijk begeleidend bomenrijen hebben. Een Scheldemeander is gedeeltelijk gedempt. De graslanden aan de rechteroever van de Schelde begrenzen grosso modo de laatglaciale vallei; de valleirand is hier minder uitgesproken. In het zuidwesten wordt de ankerplaats begrensd door een oude spoorwegbedding met hakhout en struweel. Deze vormt een visuele begrenzing van de ankerplaats en een buffer tegen de industriezone ten westen ervan (Agentschap Onroerend Erfgoed 2017b).

De brug in de oostelijke uithoek van de ankerplaats, de zogenaamde 'Brug van de Waterhoek', verbindt Ruien (Kluisbergen) met Avelgem.

4.2.6 CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS (CAI)

Binnen een straal van 1km zijn er vier CAI-meldingen terug te vinden. Net buiten de perimeter bevinden zich nog twee meldingen, ook deze zullen hier besproken worden. De CAI-meldingen zijn visueel voorgesteld in figuur 34 en worden opgelijst in tabel 4.

Figuur 34: Alle CAI-meldingen in de nabije omgeving (Geoportaal 2018)

ID	Omschrijving	Datering	Afstand tot studiegebied
210173	Archeologisch onderzoek	Steentijd, Romeinse tijd, middeleeuwen	1,48km
164800	Archeologisch vooronderzoek	Late ijzertijd	565m
73997	Landschapshistorische studie	Vroege middeleeuwen	1,94km
72573	Cartografische studie	Late middeleeuwen	640m
72570	Cartografische studie (molen)	Nieuwste tijd	775m

72571	Cartografische studie (Site met walgracht)	Nieuwste tijd	700m
-------	---	---------------	------

Tabel 4: Overzichtstabel CAI in de omgeving van het studiegebied

ID 210173

Tijdens een archeologische opgraving op deze locatie werden een aantal losse vondsten uit de steentijd aangetroffen. Meer bepaald gaat het om een geretoucheerde kling en een afslagkern. Uit de late ijzertijd/vroeg-Romeinse periode (14c-datering 1^e eeuw n.C.) dateren verschillende gebouwplattegronden en greppels. In de gebouwplattegronden worden een hoofdgebouw en enkele bijgebouwen herkend (Janssens, Cox en Vanoverbeke 2013).

ID 164800

Bij een archeologisch vooronderzoek werden op deze locatie sporen uit de late ijzertijd aangetroffen. Het gaat om een greppel en kuilen die aardewerk bevatten. De greppel bakent mogelijk een erf buiten het projectgebied af. Het terrein is hoger gelegen, aan de rand van de Scheldevallei (De Cleer 2012).

ID 73997

Tijdens een literatuur- en landschapshistorische studie, uitgevoerd door Belconsulting in 1999, werd op deze locatie een dorpsnederzetting vastgesteld. Het gaat hier om een rijgehucht uit de vroege middeleeuwen (Belconsulting 1999).

ID 72573

Op deze locatie is op de Ferrariskaart (1771-1778) een site met walgracht te zien. Tot ca. 1850 is deze nog te zien op historische kaarten, daarna is deze verdwenen (CAI 2018).

ID 72570

Op deze locatie is op de Poppkaart (1842-1879) een molen zichtbaar (CAI 2018). Thans is deze molen verdwenen.

ID 72571

Op de Poppkaart (1842-1879) is op deze locatie een site met walgracht aangeduid (CAI 2018). Deze site is later verdwenen.

De CAI-meldingen in de omgeving van het studiegebied bestaan vooral uit geschiedkundig onderzoek nl. drie cartografische studies en een landschapshistorische studie. Op basis hiervan werden sporen uit de vroege middeleeuwen, late middeleeuwen en nieuwste tijd aangeduid. Er zijn slechts twee meldingen van archeologisch onderzoek. ID 164800 betreft een archeologisch vooronderzoek waar sporen uit de late ijzertijd werden aangetroffen. Landschappelijk gezien bevindt deze site zich iets hoger aan de rand van de Scheldevallei. Een archeologisch onderzoek met ID 210173 werd uitgevoerd aan de rand van de alluviale vlakte van de Schelde. Hier werden een aantal losse vondsten uit de steentijd aangetroffen, gecombineerd met bewoningssporen uit de late ijzertijd of vroeg-Romeinse tijd. Ter hoogte van deelgemeente Kerkhove bevond zich een administratief centrum uit de Romeinse tijd (cf. hst. 4.1). Dit centrum, met haveninstallatie, was gelegen nabij de Schelde. Ook ID 210173 bevindt zich dichtbij de Scheldeoever, wat eerder een Romeinse nederzetting met een economie gebaseerd op de Schelde als transportmiddel laat vermoeden. De vondsten uit de steentijd zijn in lijn met de landschappelijke ligging van deze site nabij een grote waterloop. Te Kerkhove zijn vondsten uit het mesolithicum gedaan ter hoogte van de Scheldeoever. Concluderend kan gesteld worden dat er,

op basis van de CAI en de gunstige landschappelijke ligging, voor het studiegebied kans is sporen vanaf de steentijd tot en met de nieuwste tijd.

4.2.7 REEDS BEKRACHTIGDE ARCHEOLOGIENOTA'S EN NOTA'S

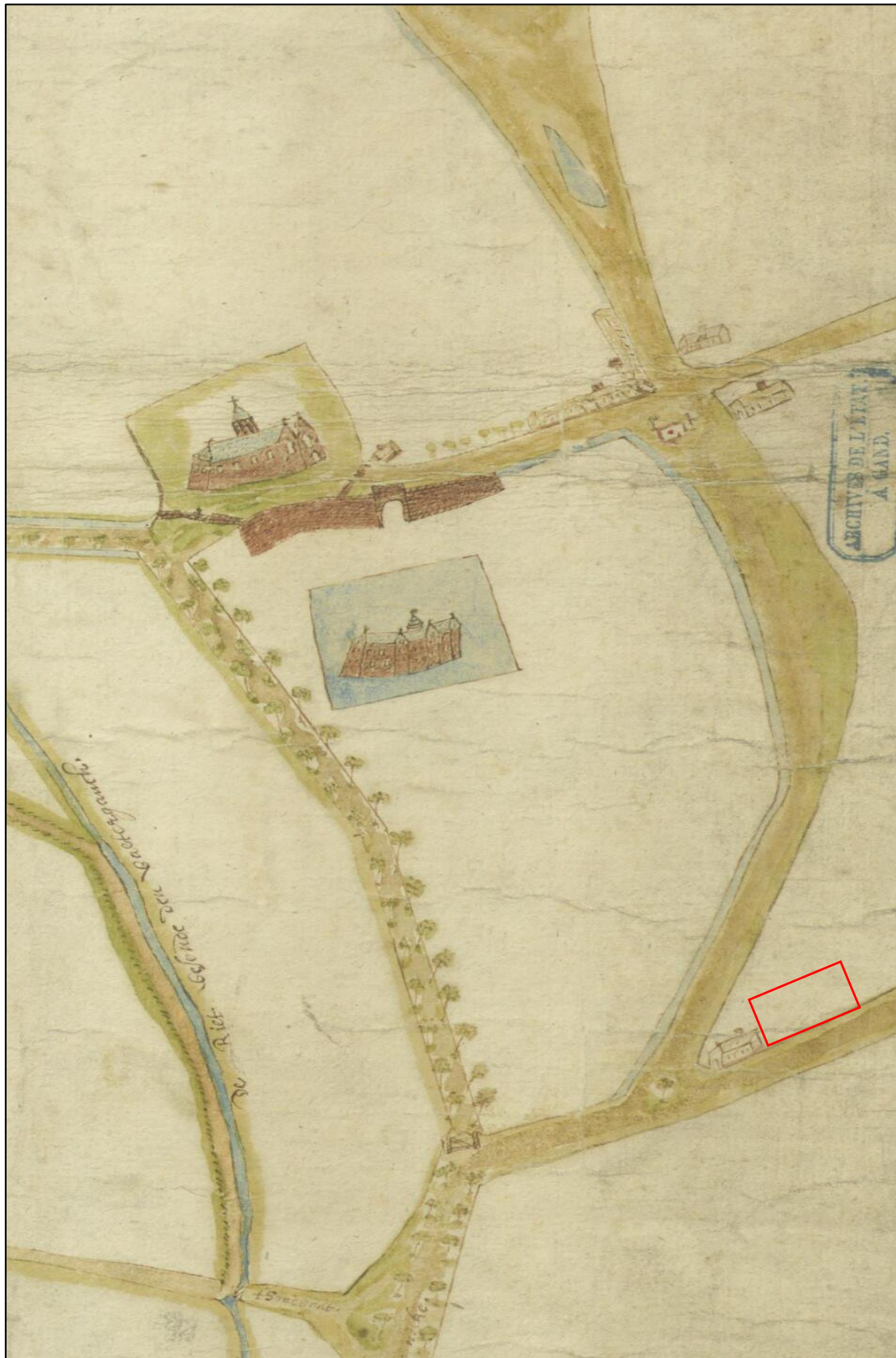
Figuur 35: Reeds bekrachtigde archeologienota's binnen een straal van 1km rond het studiegebied (Geoportaal 2018)

Binnen een straal van 1km bevinden zich twee reeds bekrachtigde archeologienota's. Op ca. 760m ten oosten van het studiegebied bevindt zich een terrein waarvoor een archeologienota met ID 7735 werd opgesteld. Deze studie werd besteld naar aanleiding van de geplande verkaveling van het terrein. Het archeologisch potentieel werd ingeschat als hoog. Gezien er ook kans is op steentijdvondsten werd een proefsleuvenonderzoek met speciale aandacht voor begraven bodems en lithische artefacten geadviseerd (Bot 2018).

De archeologienota met ID 4093 werd opgesteld naar aanleiding van de aanleg van een fietspad. Gezien dit fietspad wordt aangelegd binnen het tracé van de voormalige spoorlijn Avelgem-Kortrijk kan er van worden uitgegaan dat het terrein reeds verstoord werd. De aanwezigheid van archeologische waarden binnen het projectgebied is dan ook twijfelachtig. Bovendien is de impact van de bodemingreep gering (max. 0,35m-mv diep met een breedte van 3m). Het potentieel tot kennisvermeerdering is bijgevolg klein waardoor vrijgave geadviseerd werd. Dit tracé bevindt zich op ca. 890m ten zuidwesten van het studiegebied (Ryckebusch 2017).

4.3 CARTOGRAFISCHE BRONNEN

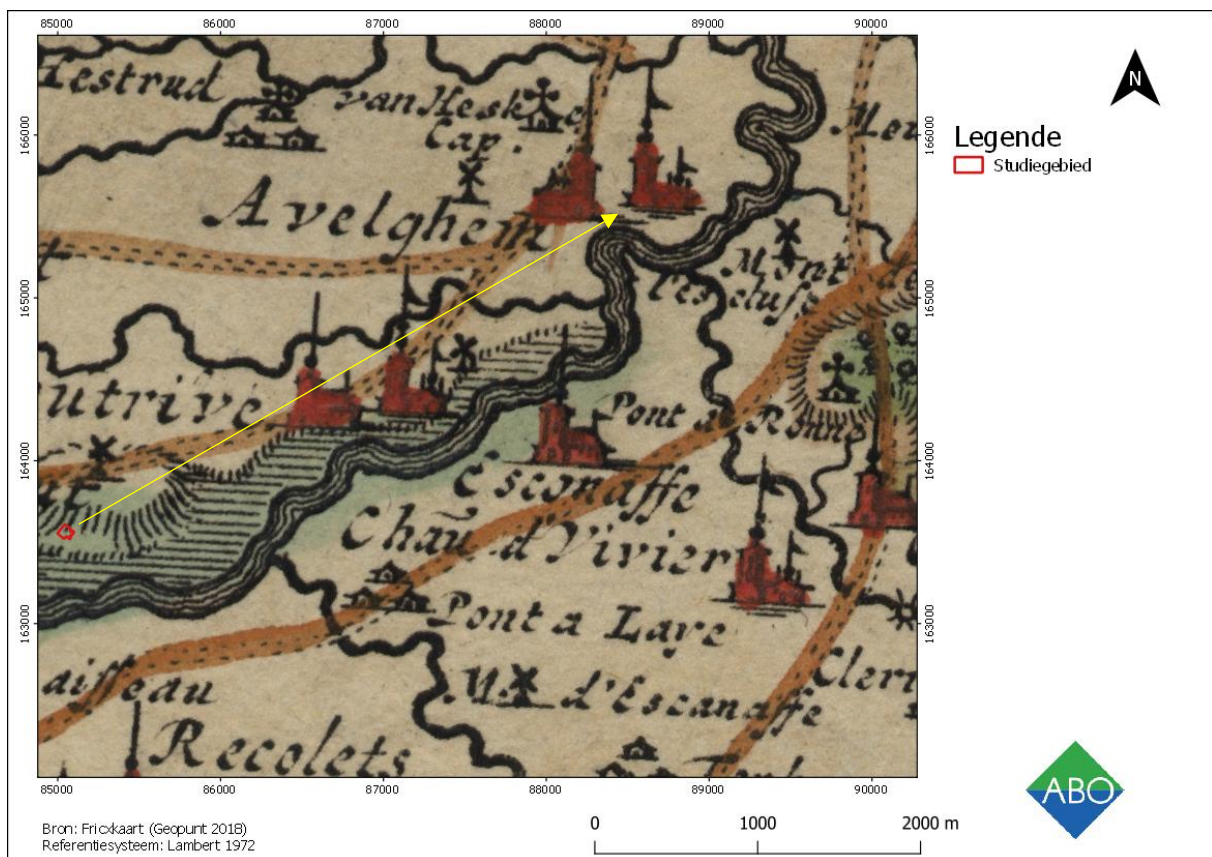
4.3.1 FIGURATIEVE KAART VAN AVELGEM (1610)

Figuur 36: Indicatie van het studiegebied op de figuratieve kaart van Avelgem (Cartesius 2018)

De figuratieve kaart van Avelgem uit 1610 (figuur 36) is niet heel gedetailleerd, maar geeft wel mooi de relatie tussen het kasteel 'Scheldeburcht', de parochiekerk en de omringende straten weer. Het kasteel is omringd door water en aan de oostelijke zijde begrensd door water. Aan de westelijke zijde bevindt zich een laan omzoomd met bomen. De noordelijke begrenzing wordt gevormd door een muur die via een poort toegang geeft tot de parochiekerk. Aan de oostelijke zijde van deze kerk situeert zich de dorpskern van Avelgem. Aan de zuidkant van de kasteeltuin bevindt zich een weg (de voorloper van de huidige Oudenaardsesteenweg en de Kerkhofstraat). Langsheen deze weg bevindt zich een woning en ten oosten van deze woning bevindt zich het studiegebied. De nabijheid van de parochiekerk en het kasteel laat een oorsprong van het kasteel als motte vermoeden.

4.3.2 FRICXKAART (CA. 1712)

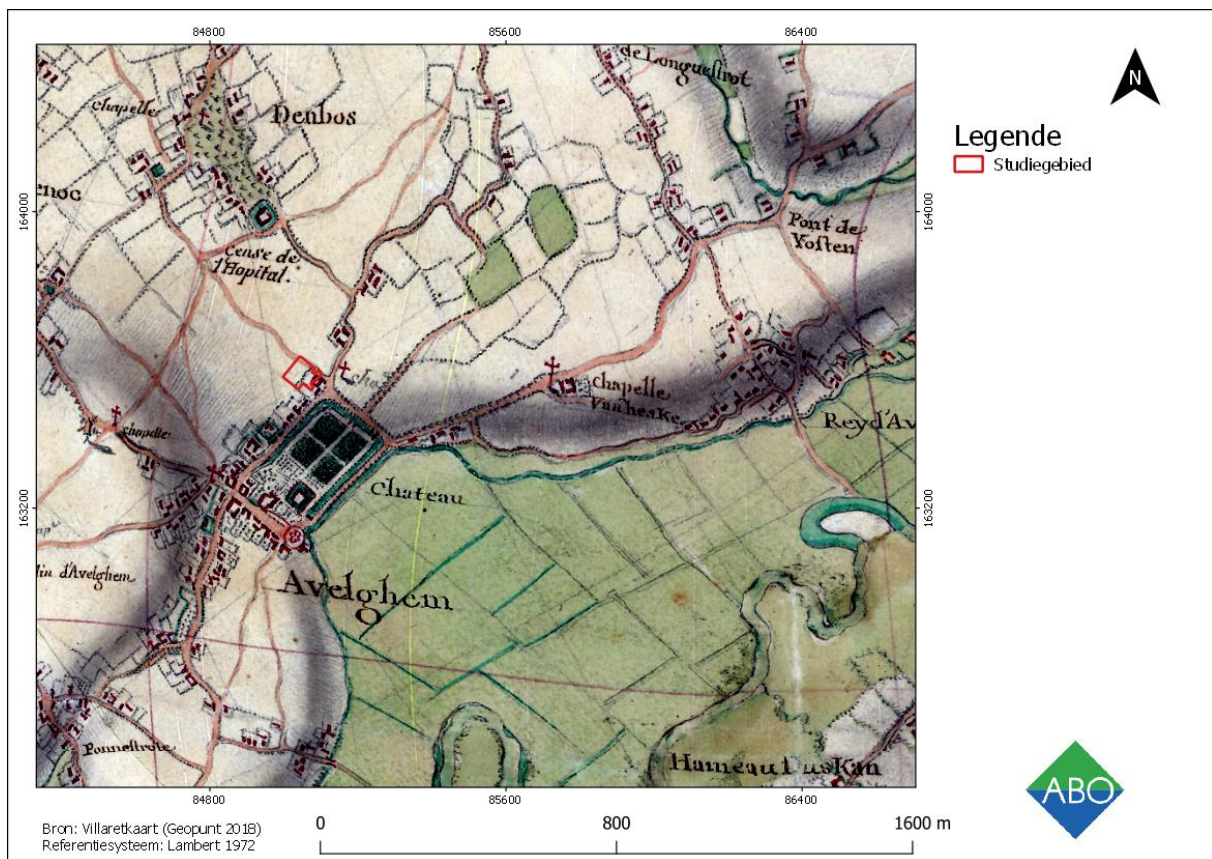

Figuur 37: Het studiegebied aangeduid op de Fricxkaart (Geopunt 2018)

Op de Fricxkaart (figuur 37) valt te zien dat het studiegebied iets te veel naar het noordwesten verschoven is. De gele pijl duidt aan waar het studiegebied zich eigenlijk zou moeten bevinden. Deze verschuiving komt voor omdat historische kaarten niet altijd even correct te georefereren zijn.

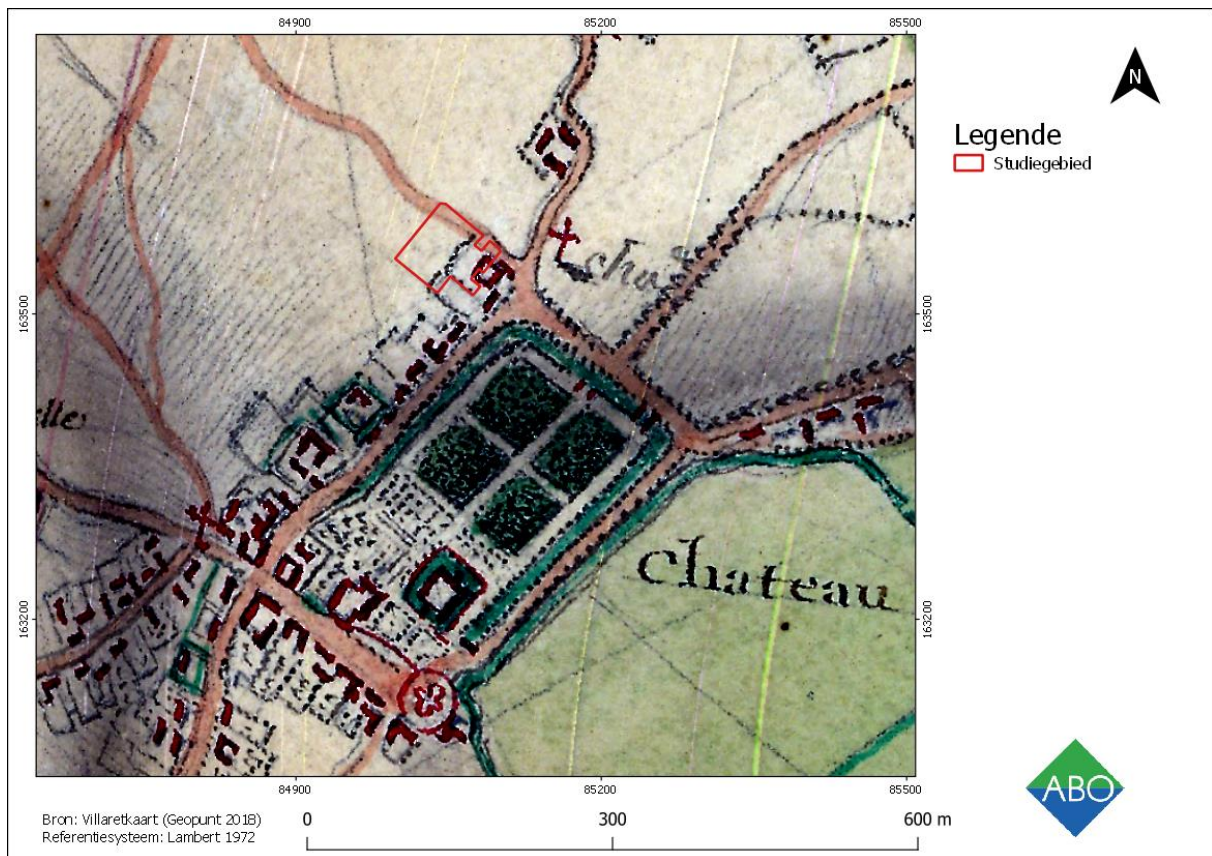
Op de kaart is te zien dat het studiegebied zich ten oosten van Avelgem bevindt, aan een bocht in de Schelde. Deze rivier bevindt zich ten zuiden van het studiegebied. Ten oosten van het studiegebied valt een tweede kerk te zien (de kerk ten westen van het studiegebied is de parochiekerk van Avelgem). Het gaat hier vermoedelijk om de kerk van Kerkhove, een dorp ten noordoosten van het studiegebied. Gezien de beperkt graad van detail kon er verder weinig uit deze kaart worden afgeleid.

4.3.3 VILLARETKAART (CA. 1745-1748)

Figuur 38: Het studiegebied aangeduid op de Villaretkaart (Geopunt 2018)

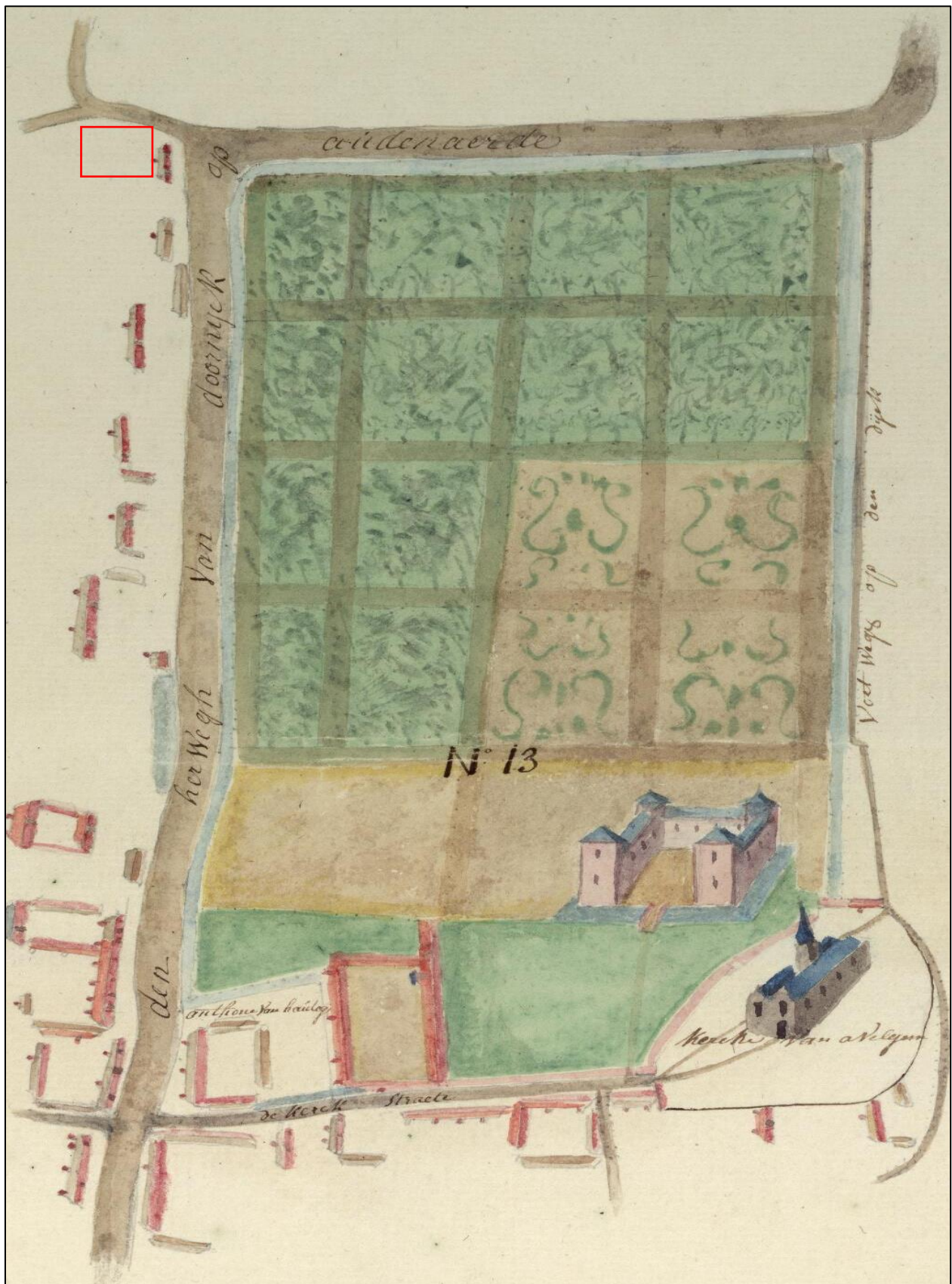
Op de Villaretkaart (figuur 38) valt het studiegebied te zien gelegen langsheen twee wegen. Het tracé van de huidige Oudenaardsesteenweg (ten zuiden van het studiegebied) kan reeds herkend worden op deze kaart. Ten oosten van het studiegebied bevindt zich een kapel. Ten zuiden van het studiegebied bevindt zich het kasteel van Avelgem (de zgn. Scheldeburcht) met ten westen van dit kasteel het centrum van Avelgem. Het kasteel bestaat uit een tuingedeelte in het oosten, en een omgracht gebouw in de zuidelijke hoek. In de zuidwestelijke hoek bevinden zich nog enkele bijgebouwen. Ten zuiden van het kasteel staat de alluviale vlakte van de Schelde in het groen weergegeven. De Schelde zelf is te zien als een blauw lint dat hier doorheen weeft. De meanders van deze rivier zijn hier op de kaart goed te zien. Ten noorden van het studiegebied bevindt zich een gehucht aangeduid als 'Denbos'. In de zuidelijke punt van dit gehucht is een site met walgracht te zien, aangeduid als 'cense de l'hopital'.

Figuur 39: Detail van het studiegebied op de Villaretkaart (Geopunt 2018)

Op de detailuitsnede van de Villaretkaart (figuur 39) valt er bebouwing te zien binnen de zuidoostelijke helft van het studiegebied. Het gaat hier om een gebouw met vierkant binnenplein (vierkantshoeve?) met twee rechthoekige gebouwen op het zelfde perceel (net buiten het studiegebied). Deze laatste twee gebouwen zijn georiënteerd langsheen de straatkant. Het perceel waarbinnen deze gebouwen zich bevinden lijkt afgebakend met een haag of bomenrij.

4.3.4 GOEDERENREGISTER OPGEMAAKT DOOR LANDMETER P. DE SMET (1769)

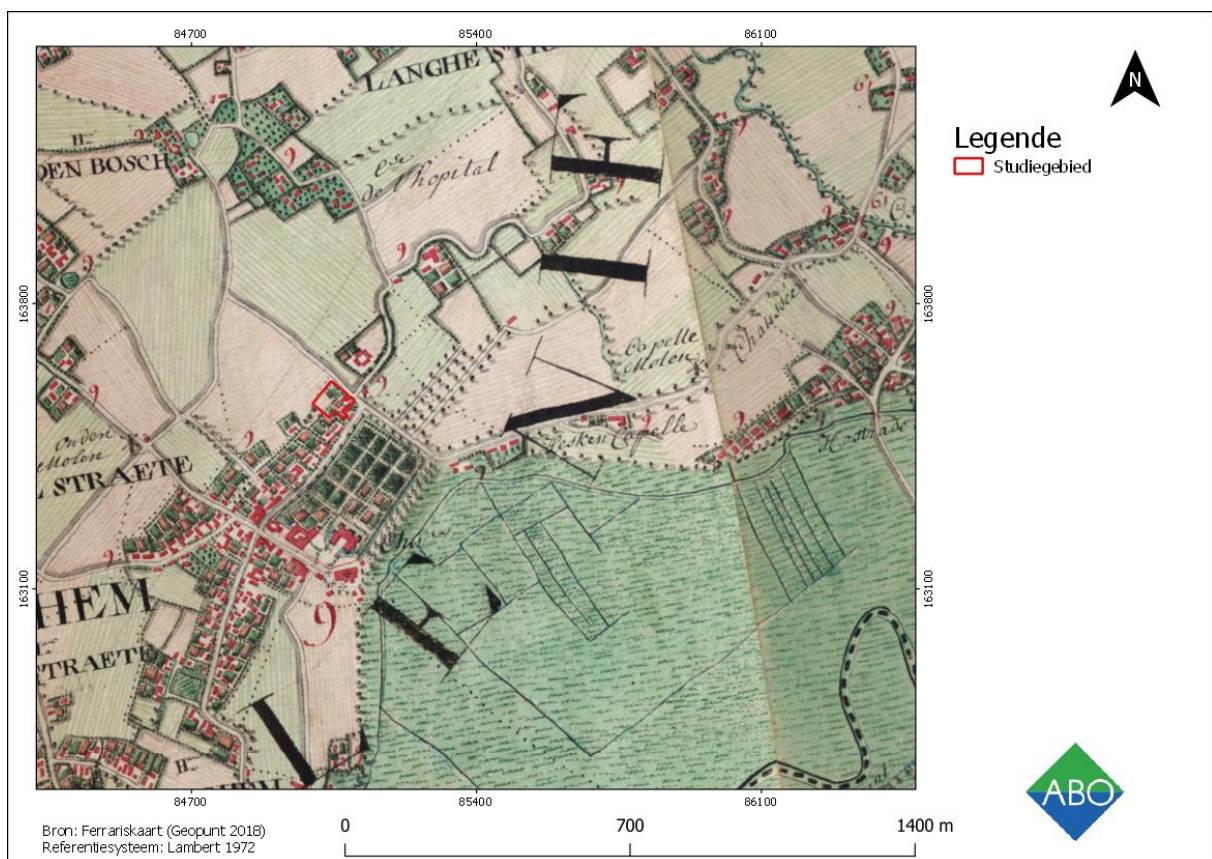
Figuur 40: Goederenregister P. De Smet met indicatie van het studiegebied (Cartesius 2018)

Op dit goederenregister uit 1769 (figuur 40) zien we de relatie van de het kasteel met de parochiekerk, het dorp en de omliggende straten in de 18de eeuw. Het kasteeldomein is volledig omringd met water, met uitzondering van de zuidelijke kant, waar zich de parochiekerk bevindt. De twee worden door een muur van elkaar gescheiden. Het kasteel zelf is ook volledig door water omgeven. In de zuidwestelijke hoek bevinden zich twee gebouwen (boerderijen?), het is onduidelijk of deze tot het kasteeldomein behoren.

Langsheen het oosten van het kasteeldomein bevindt zich een weg, aangeduid als 'voetweg op den dijk.' Vermoedelijk werd deze dijk aangelegd als bescherming tegen overstromingen van de Scheldemeersen. Ten westen van het kasteeldomein bevindt zich de voorloper van de Oudenaardsesteenweg, hier aangeduid als de heerweg van Doornik naar Oudenaarde.

Ter hoogte van het studiegebied bevindt zich een woning, georiënteerd langsheen de zijde van de heerweg. Deze woning maakte vermoedelijk geen deel uit van het studiegebied, maar bevond zich wel net ten oosten ervan.

4.3.5 FERRARISKAART (CA. 1771- 1778)

Figuur 41: Het studiegebied aangeduid op de Ferrariskaart (Geopunt 2018)

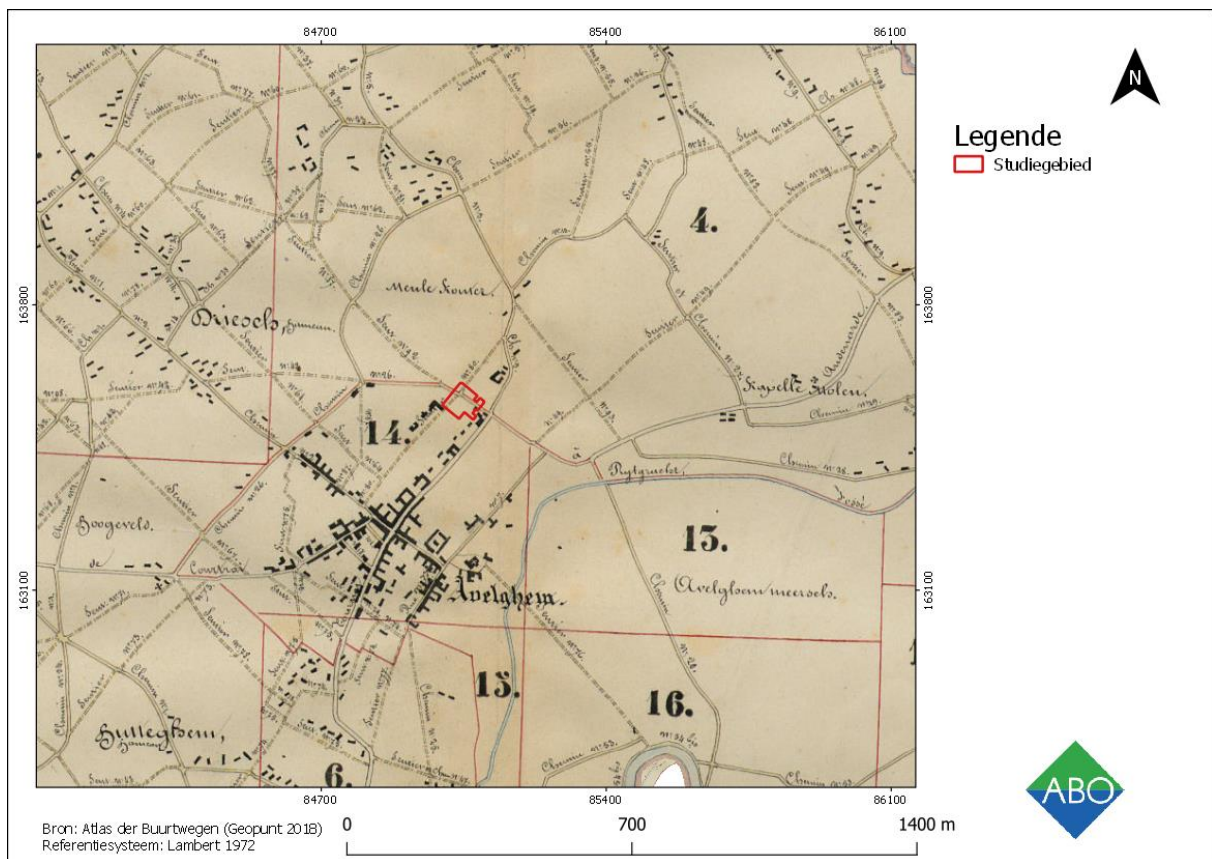
Op de Ferrariskaart (figuur 41) is het kasteel Scheldeburcht te zien ten zuiden van het studiegebied. Ten zuidoosten van dit kasteel staat de alluviale vlakte van de Schelde in het groen aangegeven. In de rechterbenedenhoek van de kaart is nog de loop van de Schelde zelf te zien in de vorm van een zwarte stippellijn. Het dorp Avelgem is te zien ten zuidwesten van het studiegebied.

Figuur 42: Detail van het studiegebied op de Ferrariskaart (Geopunt 2018)

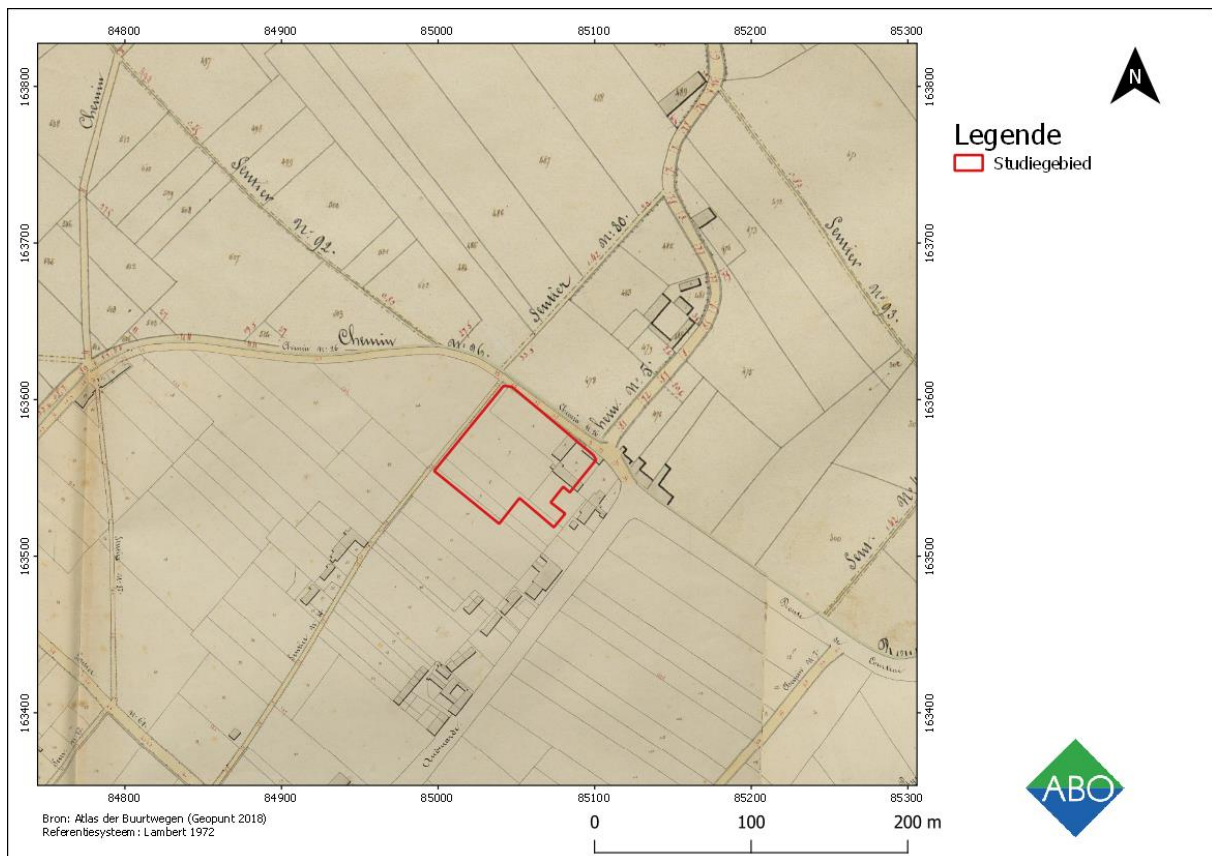
Op deze detailuitsnede van de Ferrariskaart (figuur 42) valt te zien dat er zich bebouwing bevindt in het zuidoostelijke gedeelte van het studiegebied. Het gaat om vier gebouwen. Een vijfde gebouw bevindt zich ten zuiden van het studiegebied, net buiten de afgebakende zone. Het zuidwestelijke gedeelte van het studiegebied bevindt zich binnen akkerland. In de noordwestelijke hoek staat een tuingedeelte aangeduid, omzoomd met een haag of bomenrij.

4.3.6 ATLAS DER BUURTWEGEN (CA. 1841)

Figuur 43: Het studiegebied aangeduid op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt 2018)

Op de Atlas der Buurtwegen (figuur 43) valt het dorp Avelgem te zien ten zuidwesten van het studiegebied. Ten zuidoosten van het studiegebied bevindt zich de alluviale vlakte van de Schelde, hier aangeduid als de 'Avelgemse Meersch'. Ten noorden van het studiegebied valt het toponiem 'Meulekouter' op te merken. Het kasteel 'Scheldeburcht' bevindt zich nog steeds ten zuiden van het studiegebied, aan de overkant van de weg.

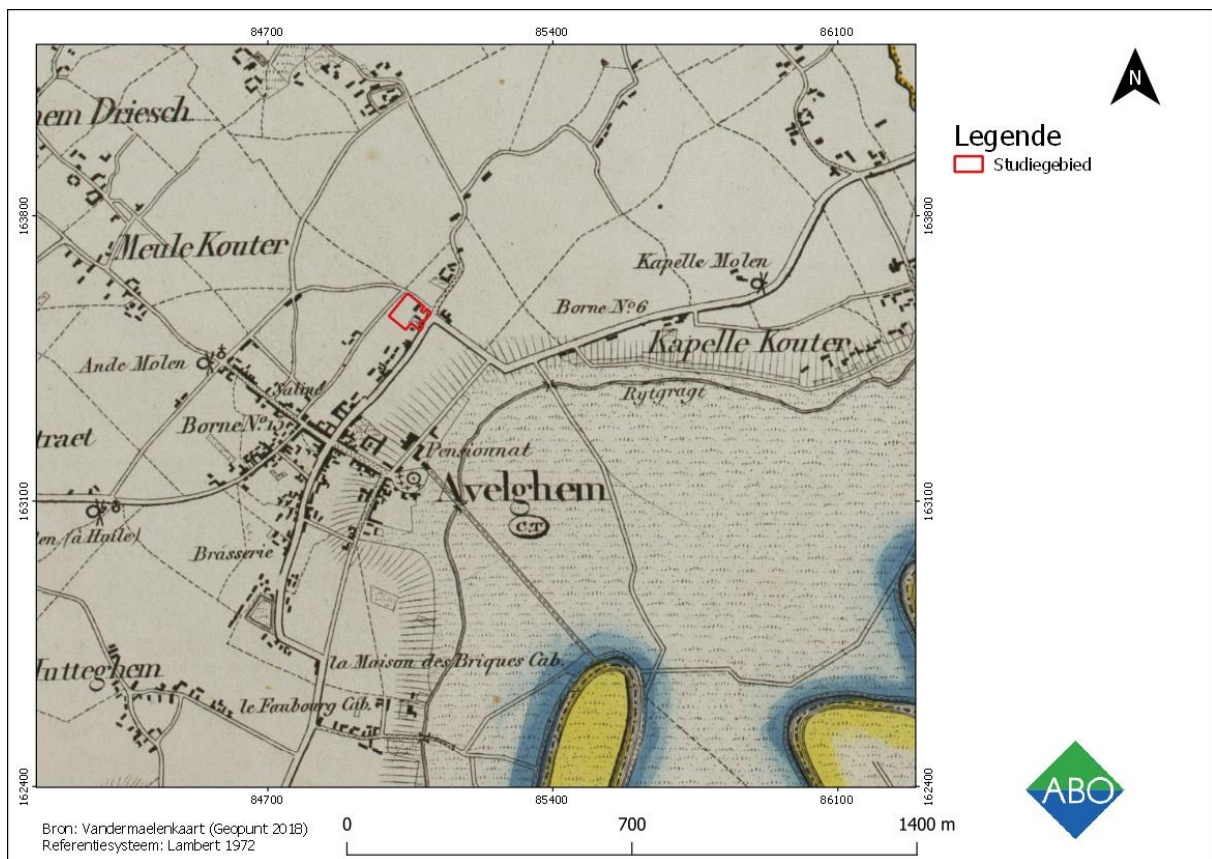

Figuur 44: Detailuitsnede van de Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2018)

Op deze detailuitsnede van de Atlas der Buurtwegen zien we dat zich drie woningen (deels) binnen het studiegebied bevinden. Deze woningen zijn gesitueerd aan de zuidoostelijke zijde van het studiegebied. Ten opzichte van de detailuitsnede van de Ferrariskaart (figuur 44) zijn er een aantal verschillen. Zo waren er twee gebouwen ter hoogte van het meest zuidwestelijke gebouw op de Atlas der Buurtwegen. De kans bestaat dat de twee gebouwen werden samengevoegd, of er werd een nieuw gebouw opgetrokken. Het gebouw in de noordoostelijke hoek heeft op de Atlas der Buurtwegen een andere oriëntatie. Deze woning is hier georiënteerd op de straatzijde. De derde woning ten noordwesten hiervan lijkt hetzelfde gebleven.

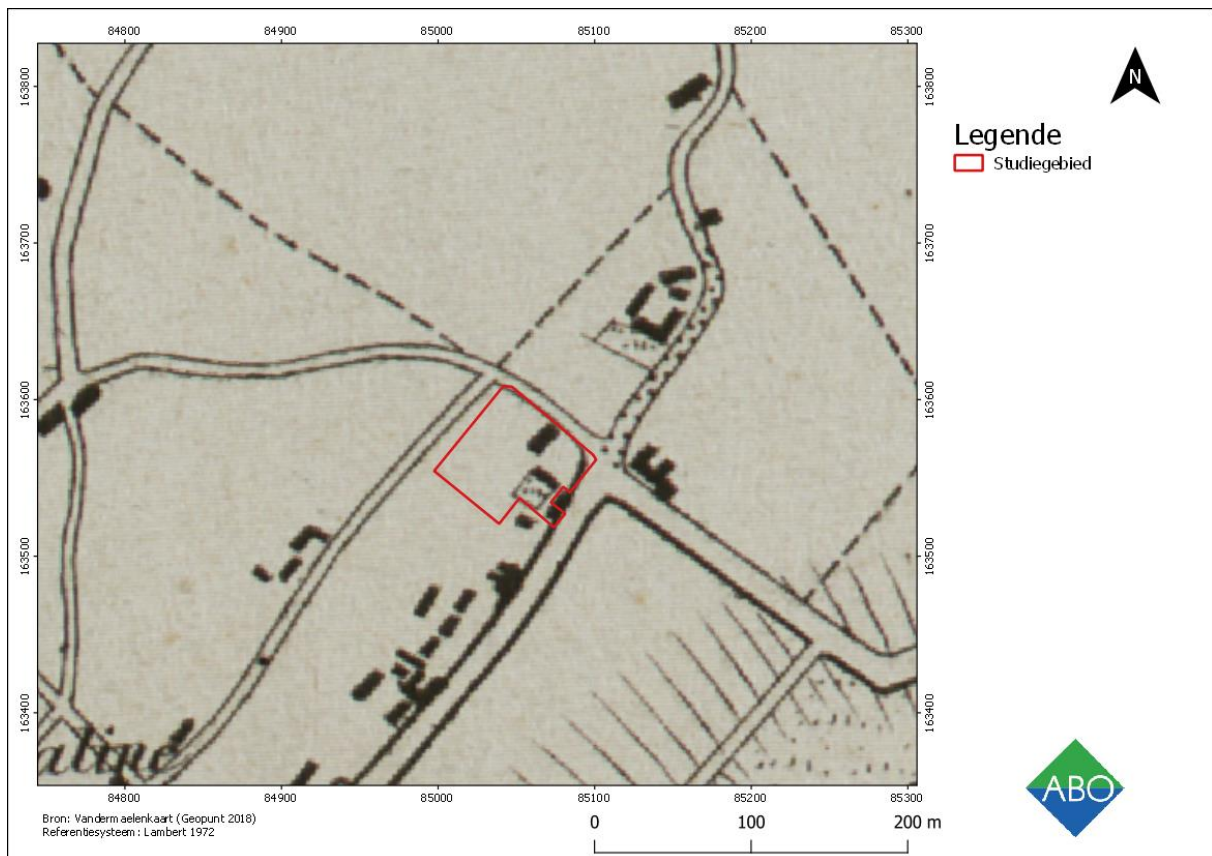
Op de Atlas der Buurtwegen is voor de eerste maal de Sint-Jansstraat te zien, meteen ten noordwesten van het studiegebied. De huidige Kerkhofstraat (meteen ten noordoosten van het studiegebied) staat hier aangeduid als 'Chemin n° 6'.

4.3.7 VANDERMAELENKAART (CA. 1846-1854)

Figuur 45: Het studiegebied aangeduid op de Vandermaelenkaart (Geopunt 2018)

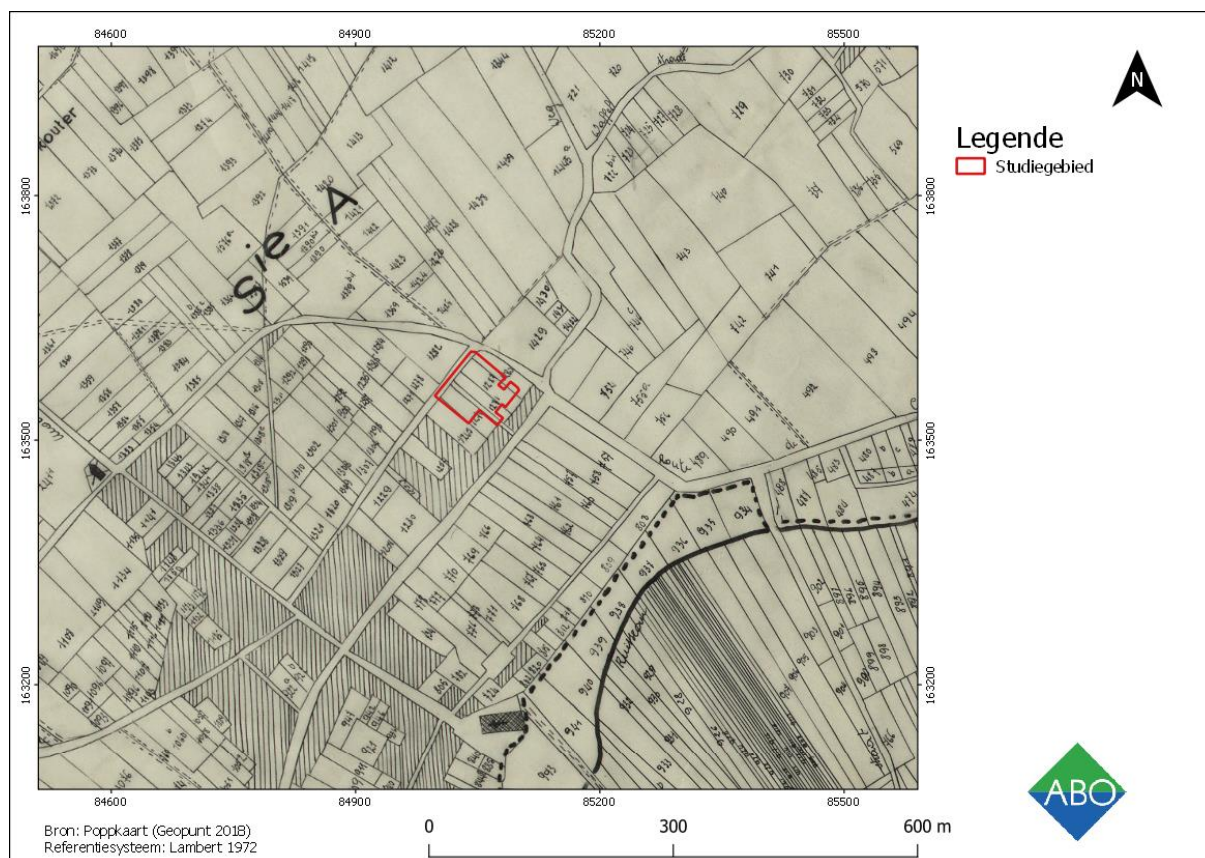
Op de Vandermaelenkaart (figuur 45) zien we dat het stratenpatroon ongewijzigd is gebleven ten opzichte van de voorgaande kaart (cf. hst. 4.3.6). Het kasteel 'Scheldeburcht' staat hier nu aangeduid als het 'pensionnat', de aanduiding voor een kostschool. Ten zuiden van het studiegebied bevinden zich de Scheldemeersen. De Schelde staat hier aangeduid met blauw en geel, deze kleuren duiden de grens tussen West- en Oost-Vlaanderen aan. Ter hoogte van Avelgem duiden de hoogtelijnen op deze kaart aan dat het dorp iets hoger gelegen is t.o.v. de Scheldemeersen. Ten noordwesten van het studiegebied valt het toponiem 'Meule Kouter' op te merken.

Figuur 46: Detailuitsnede van de Vandermaelenkaart met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2018)

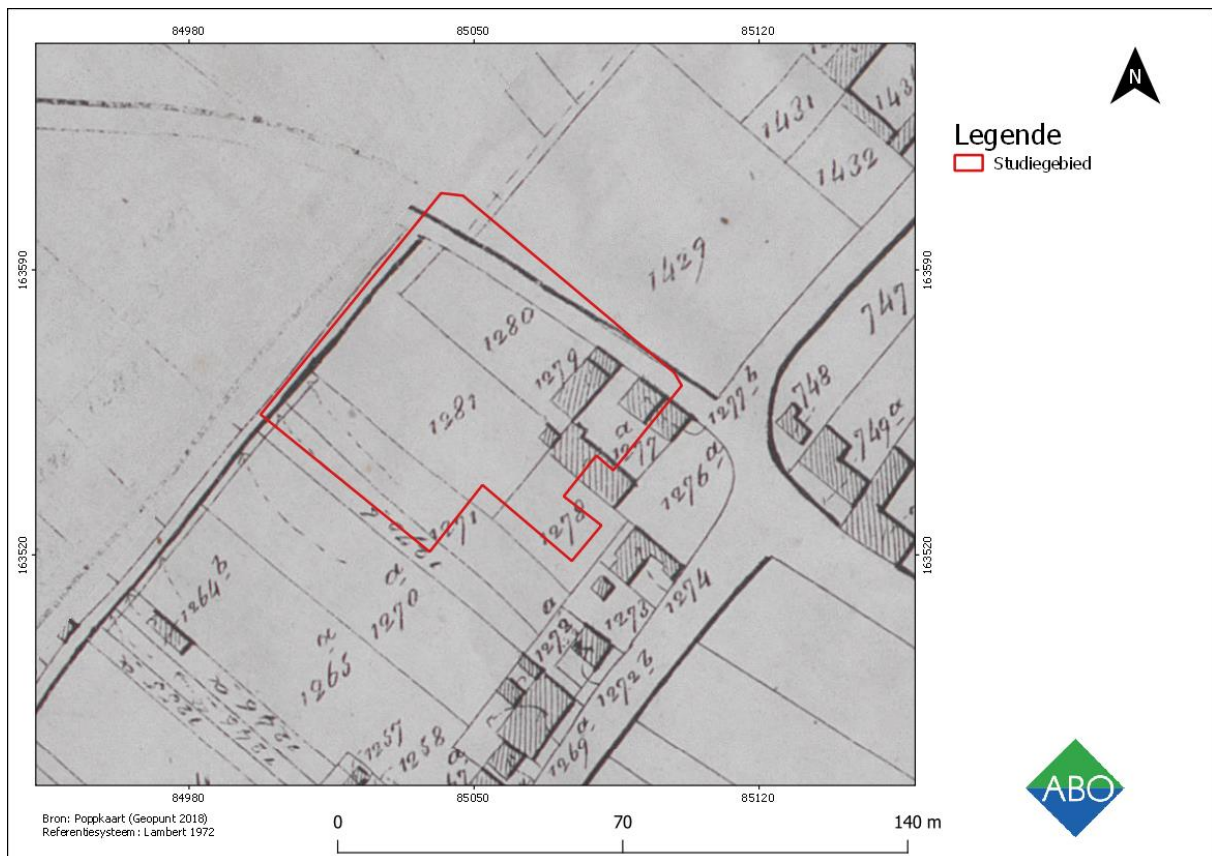
Op de detailuitsnede van de Vandermaelenkaart (figuur 46) zien we dat er zich enkele gebouwen binnen het studiegebied bevinden. Deze gebouwen bevinden zich, net zoals op de voorgaande kaarten, aan de zuidoostelijke zijde van het studiegebied. Ten opzichte van de Atlas der Buurtwegen (cf. figuur 44) zijn de gebouwen hetzelfde gebleven. Enkel het gebouw in de noordoostelijke hoek is verdwenen. Op de Vandermaelenkaart staat aangeduid dat het gebouw ter hoogte van de huidige Oudenaardsesteenweg zich nog binnen het studiegebied bevindt. Dit klopt niet, het studiegebied is op de Vandermaelenkaart namelijk naar het zuidoosten verschoven en moet eigenlijk net grenzen aan de huidige Sint-Jansstraat.

4.3.8 POPPKAART (CA. 1842-1879)

Figuur 47: Het studiegebied aangeduid op de Poppkaart (Geopunt 2018)

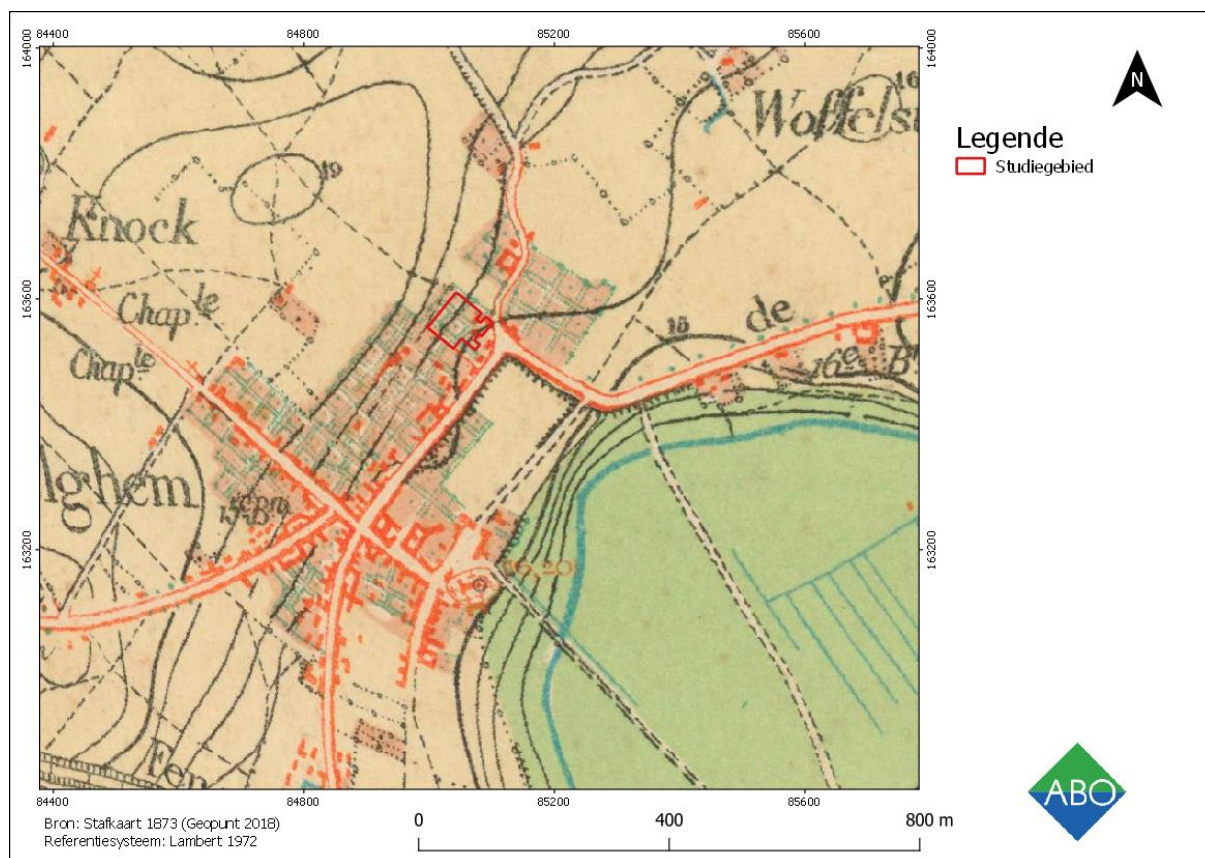
Op de Poppkaart (figuur 47) zien we dat het studiegebied uit verschillende percelen bestaat. Het wegenpatroon ter hoogte van het studiegebied is hetzelfde gebleven. Ten zuidoosten van het studiegebied staan de Scheldemeersen aangeduid. De zwarte stippellijn en de zwarte volle lijn duiden vermoedelijk gemeentegrenzen aan. Het kasteel 'Scheldeburcht' ten zuiden van het studiegebied staat nog aangeduid op deze kaart, althans de bebouwing. De voormalige kasteeltuin is hier opgedeeld in verschillende, kleinere percelen. Ten zuiden van het kasteel is de parochiekerk van Avelgem te zien.

Figuur 48: Detailuitsnede van de Poppkaart met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2018)

Op dit detail van de Poppkaart (figuur 48) zien we dat het studiegebied is opgedeeld in verschillende percelen. Binnen het studiegebied bevinden zich drie woningen aan de zuidoostelijke zijde. In de noordoostelijke hoek van het studiegebied is opnieuw een woning te zien. De overige woningen zijn op dezelfde wijze georiënteerd als op de Vandermaelenkaart (figuur 46). Het gaat dus vermoedelijk om dezelfde woningen. De woning in de noordoostelijke hoek is niet te zien op de Vandermaelenkaart, maar wel op de Atlas der Buurtwegen (figuur 44). Gezien de overlap in tijd tussen de Vandermaelenkaart en de Poppkaart bestaat de mogelijkheid dat de woning in de noordoostelijke hoek nog is weergegeven op de Poppkaart maar reeds werd afgebroken t.t.v. van de opmaak van de Vandermaelenkaart voor dit gebied. Ook kan er in de tussenliggende periode gewoon een nieuwe woning gebouwd zijn met dezelfde oriëntatie.

4.3.9 STAFKAART VAN BELGIË 1873

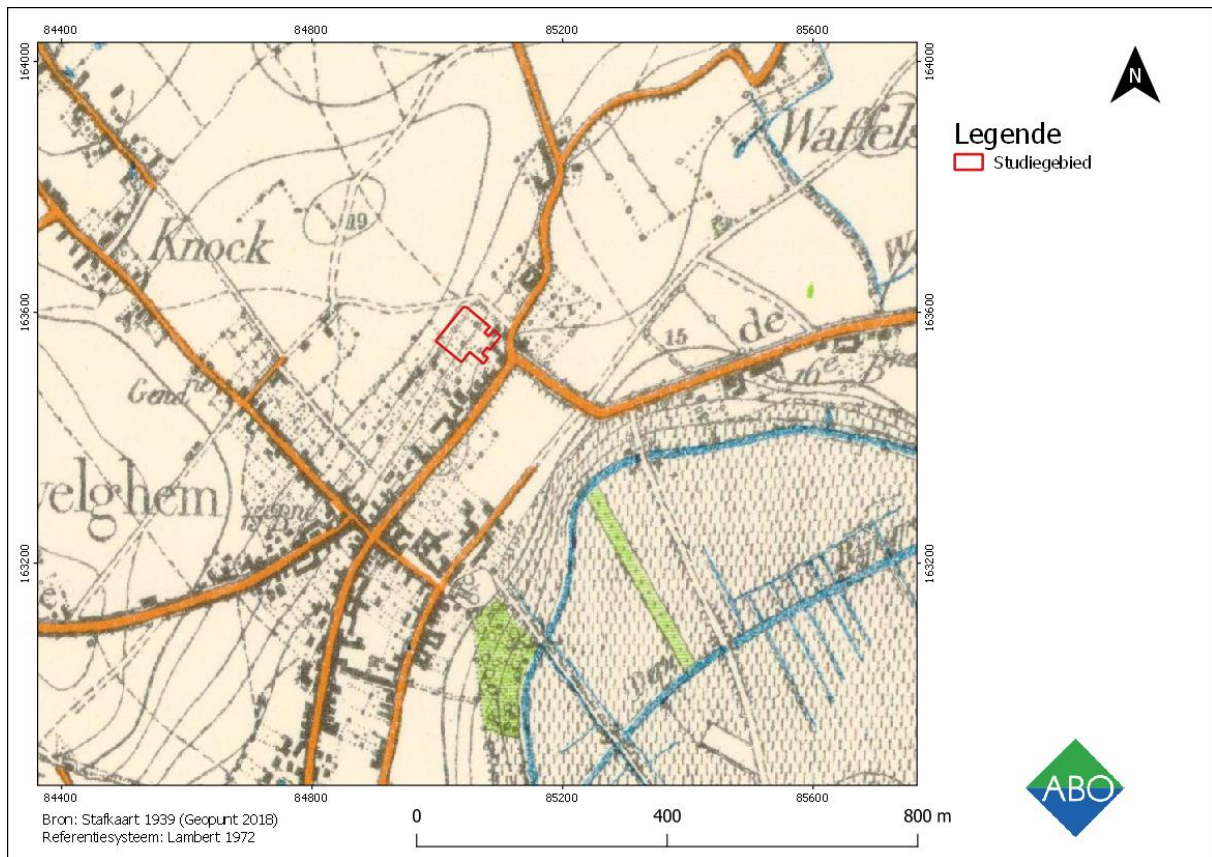

Figuur 49: Het studiegebied aangeduid op de stafkaart van 1873 (Cartesius 2018)

Op de stafkaart van België uit 1873 (figuur 49) zien we ten zuiden van het studiegebied de Scheldemeersen aangeduid in het groen. De dorpskern van Avelgem bevindt zich ten zuidwesten van het studiegebied. In de zuidwestelijke hoek van de kaart zien we nog net een gedeelte van de spoorlijn die Avelgem met Kortrijk en Ronse verbond. Momenteel is deze spoorlijn afgebroken en omgevormd tot een fietspad (cf. hst. 4.2.6). Ten zuiden van het studiegebied is het kasteel 'Scheldeburcht' te zien op de kaart.

Binnen het studiegebied bevinden zich op deze kaart drie gebouwen in de zuidoostelijke helft. De gebouwen hebben dezelfde oriëntatie als op de Poppkaart (cf. hst. 4.3.8). Opmerkelijk is dat de Sint-Jansteenstraat ten noordwesten van het studiegebied op deze kaart niet aangeduid staat.

4.3.10 STAFKAART VAN BELGIË 1939

Figuur 50: Het studiegebied aangeduid op de stafkaart van 1939 (Cartesius 2018)

Op de stafkaart van België uit 1939 (figuur 50) zijn de Scheldemeersen te zien ten zuiden van het studiegebied. Deze zijn weergegeven door middel van arcering op de kaart. Ten zuidwesten van het studiegebied is het centrum van Avelgem te zien. Het kasteel 'Scheldeburcht' is eveneens te zien ten zuidwesten van het studiegebied. De Sint-Jansteenstraat ten noordwesten van het studiegebied is op deze kaart eveneens niet aangeduid. Binnen het studiegebied bevinden zich nog twee woningen in de zuidoostelijke helft. De woning het meest naar het noordwesten is verdwenen op deze kaart.

4.4 RECENTE LANDSCHAPSVERANDERINGEN

Figuur 51: Het studiegebied op een luchtfoto uit 1971 (Geopunt 2018)

Op de luchtfoto uit 1971 (figuur 51) is er geen bebouwing te zien binnen het studiegebied. De noordelijke hoek van het studiegebied lijkt in gebruik te zijn als akker of weiland. Ten zuiden hiervan bevindt zich een bomenrij. In de zuidoostelijke hoek van het studiegebied zijn reeds de opslagruimtes te zien die ook nu nog aanwezig zijn (cf. figuur 6). De overige gedeeltes van het terrein lijken onbebouwd. De Sint-Jansstraat is hier duidelijk te zien ten zuidwesten van het studiegebied. Ten zuiden van het studiegebied bevinden zich de voormalige kasteeltuin, deze zijn hier in gebruik als akkerland. Ten zuidwesten hiervan bevindt zich het kasteel, de oostelijke vleugel is in deze periode reeds afgebroken. Ten zuiden van de voormalige kasteeltuin bevinden zich de Scheldemeersen. Ten zuidwesten van het studiegebied bevindt zich de dorpskern van Avelgem.

Figuur 52: Het studiegebied op een luchtfoto uit de periode 1979-1990 (Geopunt 2018)

Op deze luchtfoto, die werd genomen in 1990, zien we binnen het studiegebied de woning die zich nu nog binnen het studiegebied bevindt. Ook de bijgebouwen die zich nu nog steeds binnen het studiegebied bevinden lijken allemaal aanwezig. De bebouwing is sterk toegenomen t.o.v. de vorige luchtfoto uit 1971 (figuur 51).

Figuur 53: Het studiegebied op een luchtfoto uit 2018 (Geopunt 2018)

Op de meest recente luchtfoto uit 2018 valt te zien dat de situatie binnen het studiegebied onveranderd is gebleven. De bebouwing in de omgeving is niet echt toegenomen t.o.v. van de luchtfoto uit 1990 (figuur 52).

5 LANDSCHAPPELIJK BOORONDERZOEK

5.1 INLEIDING

5.1.1 DOEL VAN HET ONDERZOEK

Het bureauonderzoek kon geen éénduidige aan- of afwezigheid van archeologische erfgoedwaarden aantonen ter hoogte van het onderzoeksgebied door een gebrek aan informatie over de gedetailleerde aardkundige gegevens van de ondergrond. Archeologische resten in de omgeving suggereren echter menselijke aanwezigheid vanaf de metaaltijden tot en met de nieuwste tijd. Ook losse vondsten uit de steentijd zijn beperkt in de omgeving aangetroffen. De landschappelijke ligging van het studiegebied is gunstig voor steentijd.

Hoewel het studiegebied gelegen is in een zone die van oudsher interessant was voor menselijke occupatie suggereren de hoogteprofielen binnen het studiegebied de aanwezigheid van nivellering. Daarnaast is het volledige studiegebied gekarteerd als een **OB**-bodem. Dit kan duiden op verstoring van de bodem. Landschappelijke boringen kunnen hier uitsluitsel over geven en aantonen welk bodemtype eventueel wel aanwezig is binnen het studiegebied. Op basis van de gekarteerde bodemtypes in de omgeving komt binnen het studiegebied waarschijnlijk een zandleemgrond voor, mogelijk een bodemtype **Lba**, **Lca**, **Lcp** of **Ldp**. Er werden dan ook landschappelijke boringen uitgevoerd

om na te gaan of er nog archeologisch potentieel aanwezig is binnen het studiegebied en welke aardkundige lagen zich hier bevinden.

Aangezien een landschappelijk bodemonderzoek inzicht kan genereren inzake de aardkundige opbouw en de ontstaansgeschiedenis van de ondergrond en het landschap, is deze methode geschikt om enerzijds na te gaan of de natuurlijke bodemopbouw zoals verwacht op basis van de bodemkaart nog aanwezig is en anderzijds om een indicatie te geven of er archeologisch relevante aardkundige eenheden bewaard gebleven zijn.

5.1.2 VRAAGSTELLING

Tijdens het landschappelijk booronderzoek werd gepoogd een antwoord te formuleren op de onderzoeksvragen die hieronder opgelijst zullen worden. De onderzoeksvragen zullen beantwoord worden tijdens de conclusie op het einde van dit hoofdstuk.

- Wat is de aardkundige opbouw binnen het studiegebied en komt deze overeen met de verwachting op basis van de bodemkaart?

Indien ja:

- Welke lithologische karakteristieken (o.a. textuur, kleur, bijmenging, watertafel, vochtigheid en overgangen) kunnen worden waargenomen?

- Welke horizonten kunnen worden waargenomen?

- Zijn er ontbrekende horizonten? Hoe kan dit verklaard worden?

- Zijn er één of meerdere begraven bodems aanwezig?

- Zijn er indicaties voor erosie?

Indien nee:

- Welke lithologische karakteristieken (o.a. textuur, bijmenging, kleur, watertafel, vochtigheid en overgangen) kunnen worden waargenomen?

- Welke horizonten kunnen worden waargenomen?

- Zijn er ontbrekende horizonten? Hoe kan dit verklaard worden?

- Wat zeggen de sedimenten over de waterhuishouding?

- Zijn er één of meerdere begraven bodems aanwezig?

- Zijn er indicaties voor erosie?

- Wat is de omvang van deze anomalie?

- Is de anomalie natuurlijk of antropogeen?

- Welke processen hebben deze anomalie veroorzaakt?

- Zou deze anomalie een afwezigheid van archeologische resten kunnen veroorzaken?

5.2 WERKWIJZE EN STRATEGIE

Uit het bureauonderzoek bleek het noodzakelijk eerst een landschappelijk bodemonderzoek door middel van boringen uit te voeren. Op 14 november 2018 zijn door ABO nv 10 landschappelijke boringen uitgevoerd op het terrein. De boringen zijn uitgevoerd in een driehoeksgrid van 25m x 20m. Omwille van de verhardingen, bebouwing en bosschages in het gebied zijn enkele boringen verlegd naar meer toegankelijke locaties, zodanig dat de boringen evenredig verdeeld zijn over het studiegebied. Figuur 54 geeft een visuele weergave van de locaties van de boringen op de meest recente orthofoto.

Alle boringen werden uitgevoerd met een Edelmanboor met een diameter van 7cm. Er werd steeds geboord tot de C-horizont bereikt werd zodat de volledige bodemopbouw in beschouwing kon genomen worden. In enkele uitzonderlijke gevallen diende de boring gestaakt te worden en kon de C-horizont niet bereikt worden (zie figuren 61, 62, 63 en 64). De boorprofielen werden telkens gefotografeerd en geregistreerd. Van iedere boring is de locatie ingemeten met GPS.

- De lokalisering en hoogtebepaling van de boorpunten gebeurt conform CGP 7.3.2.2°.
- De beschrijving en verwerking van de profielen gebeurt conform CGP 6.11.8 en CGP 7.3.3.5°
- De documentatie, verwerking, interpretatie en waardering van eventuele vondsten gebeurt conform CGP 11.3.2 en 12.5.4.
- Er is geen staalname voor natuurwetenschappelijk materiaal in functie van paleo-ecologische of ecologisch-archeologische interpretaties verplicht (CGP 9.5.1.).

De resultaten van het landschappelijk bodemonderzoek worden hieronder in detail besproken (hst. 5.3).

Figuur 54: Locatie van de uitgevoerde boringen met boornummer weergegeven op de orthofotomozaiek 2017 (Geopunt 2018).

Boring	X-coördinaat	Y-coördinaat	Hoogte (mTAW)
1	85.044,368	163.602,227	17,304
2	85.059,873	163.581,648	17,315
3	85.071,056	163.553,416	16,828
4	85.052,100	163.450,100	16,810
5	85.040,917	163.564,407	17,480
6	85.027,263	163.586,648	17,400
7	85.019,145	163.573,033	17,161
8	85.019,724	163.553,048	16,714
9	85.036,963	163.528,181	16,479
10	85.004,968	163.553,838	16,838

Tabel 5: Tabel met de coördinaten van de uitgevoerde boringen

5.3 BORINGEN

In totaal zijn er 10 boringen uitgevoerd binnen het studiegebied. 6 boringen zijn uitgevoerd op perceel 1281D, 1 boring op perceel 1274L en 3 boringen op perceel 1272R. Boringen 1 tot en met 3 en 5 tot en met 7 zijn uitgevoerd op gazon dat deel uitmaakt van de tuin bij de huidige woning. Boring 5 is uitgevoerd in een bosschage, eveneens onderdeel van de tuin. Boringen 8 tot en met 10 zijn uitgevoerd op braakliggende grond, overwoekerd met gras en struiken.

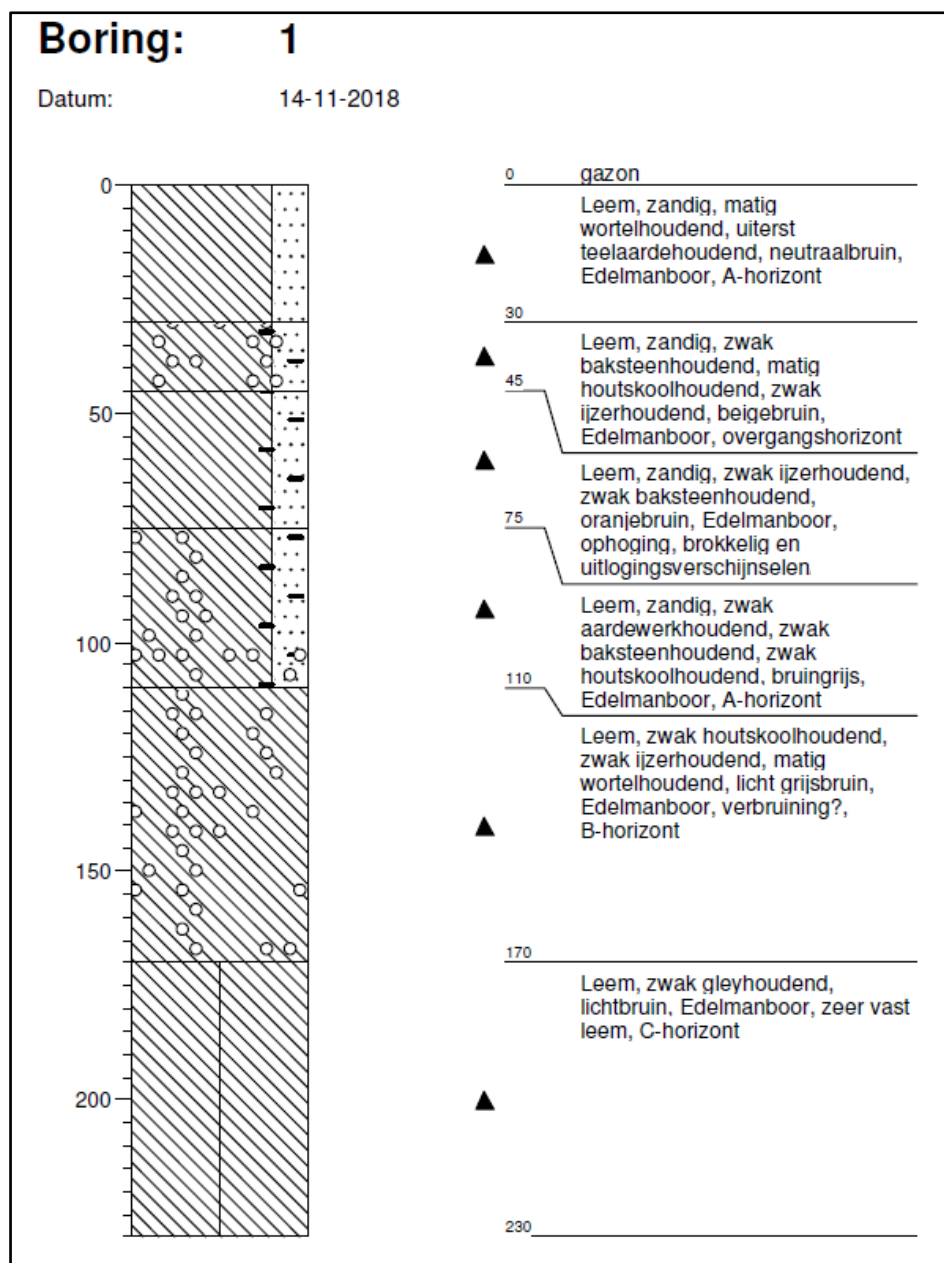

Figuur 55: De boringen met de TAW-hoogtes van het maaiveld ter hoogte van de boring op de orthofotomozaïek 2017 (Geopunt 2018)

Boring 1 tot en met 3 en boring 5 vertonen eenzelfde beeld (figuren 56, 57, 58, 59 en 60). Onder de teelaarde van 20 à 30cm dik bevindt zich een ophogingspakket van materiaal dat waarschijnlijk uit de omgeving komt. Net als de ondergrond bestaat het ophogingspakket uit zandig leem. Het bevat echter eveneens baksteenpuin, cementmortel en houtskool. Deze ophoging varieert in dikte. In enkele van de profielen zijn overgangslagen aangeduid waar deze laag vermengd is met de teelaarde of met de onderliggende laag. De ophoging in boring 3 bestaat uit iets grijzer materiaal met meer steentjes. Onder de ophoging is een bruinigrijze tot grijze oude ploeglaag aangetroffen. In deze zandig lemige A-horizont zitten eveneens baksteenbrokjes en een kleine hoeveelheid houtskool. Uit boring 1 is uit deze laag een stukje aardewerk ingezameld. Na het wassen van deze vondst bleek het een stukje van een vuurvaste, industriële tegel. De ophoging op deze A-horizont is dus waarschijnlijk vrij recent. De dikte van deze horizont is maximaal 60cm dik (in boring 1) en lijkt in boring 5 afgetopt alvorens hier het ophogingspakket op is gebracht. Hier is deze A-horizont slechts 15cm dik. Onder de A-horizont bevindt zich een B-horizont van 30 tot 60cm dik. Enkel in boring 5 zijn in deze horizont enkele baksteenbrokjes aangetroffen. In alle boringen bevatte de horizont weinig houtskool en is deze weinig ijzerhoudend en zwak mangaanhoudend. Er lijkt sprake van een startende verbruining van de B-horizont en zeker in boring 5 is de horizont duidelijk verweerd. Naar onder toe wordt de bodem duidelijk lemiger en de lichtbruine C-horizont is dan ook nauwelijks meer zandig. De grondwatertafel is in geen van de boringen vastgesteld.

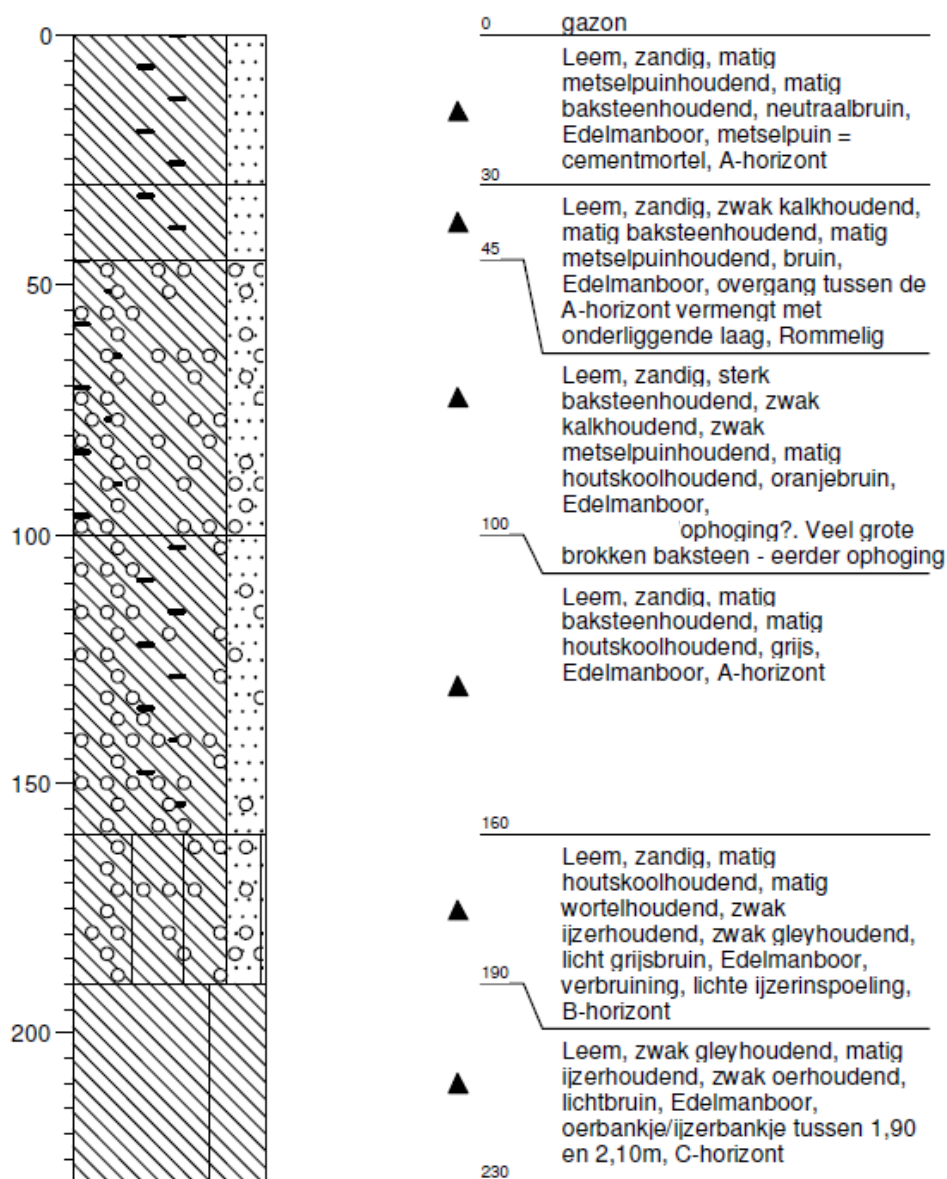
Figuur 56: De foto's van de boringen 1 tot en met 3 en 5, een A-B-C profiel met daarboven een ophoging. (ABO nv 2018)

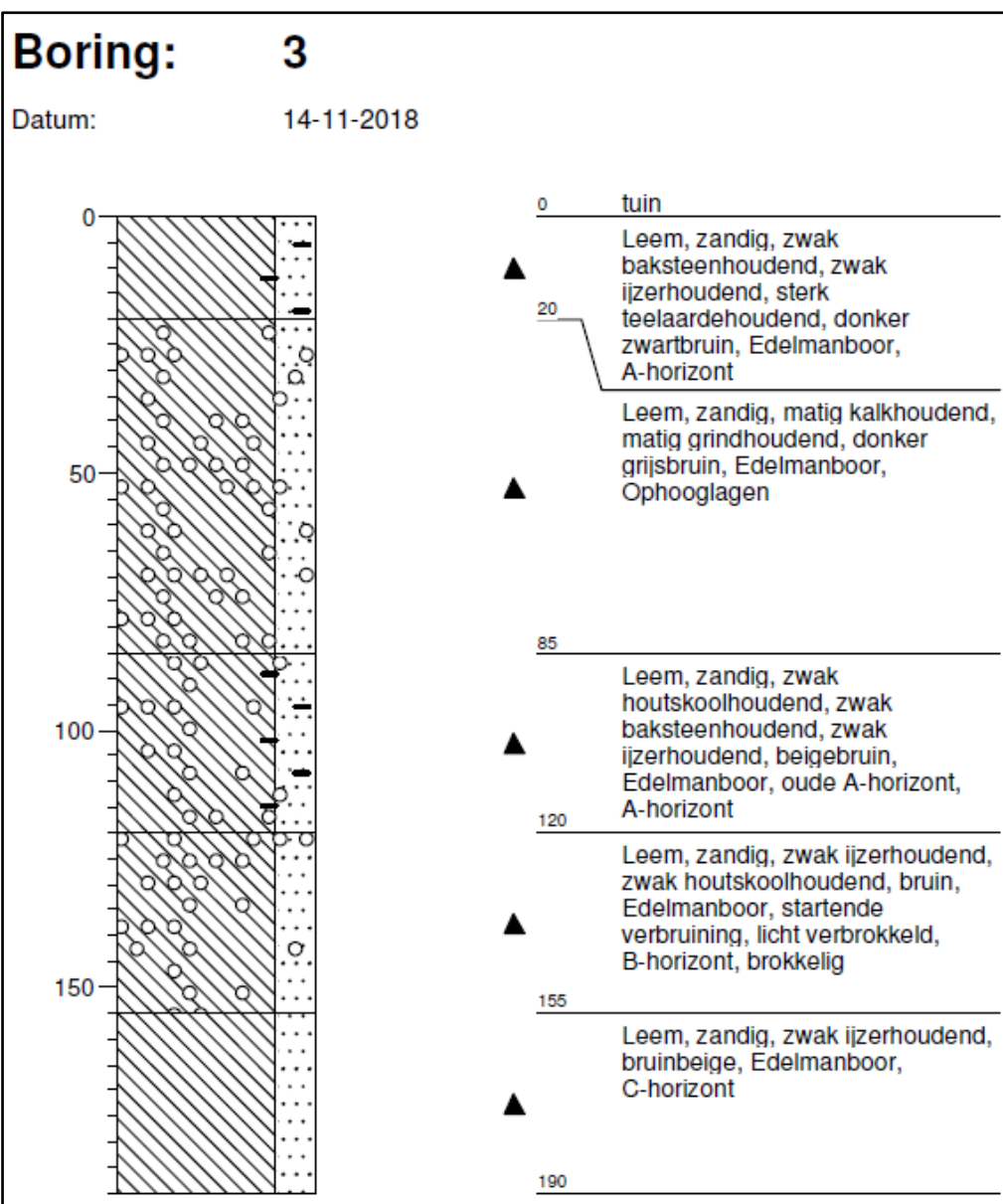
Figuur 57: Boorstaat boring 1 (ABO nv 2018)

Boring: 2

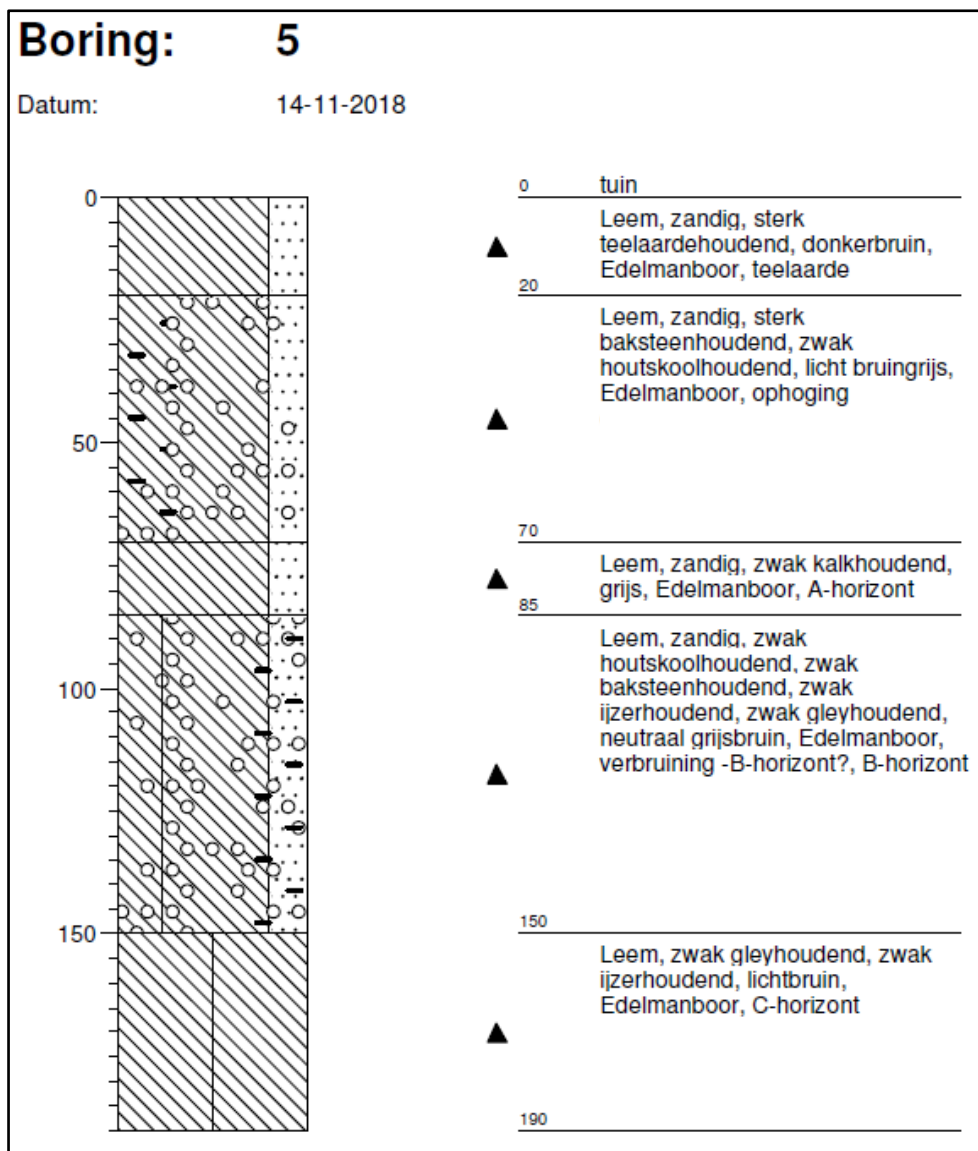
Datum: 14-11-2018

Figuur 58: Boorstaat boring 2 (ABO nv 2018)

Figuur 59: Boorstaat boring 3 (ABO nv 2018)

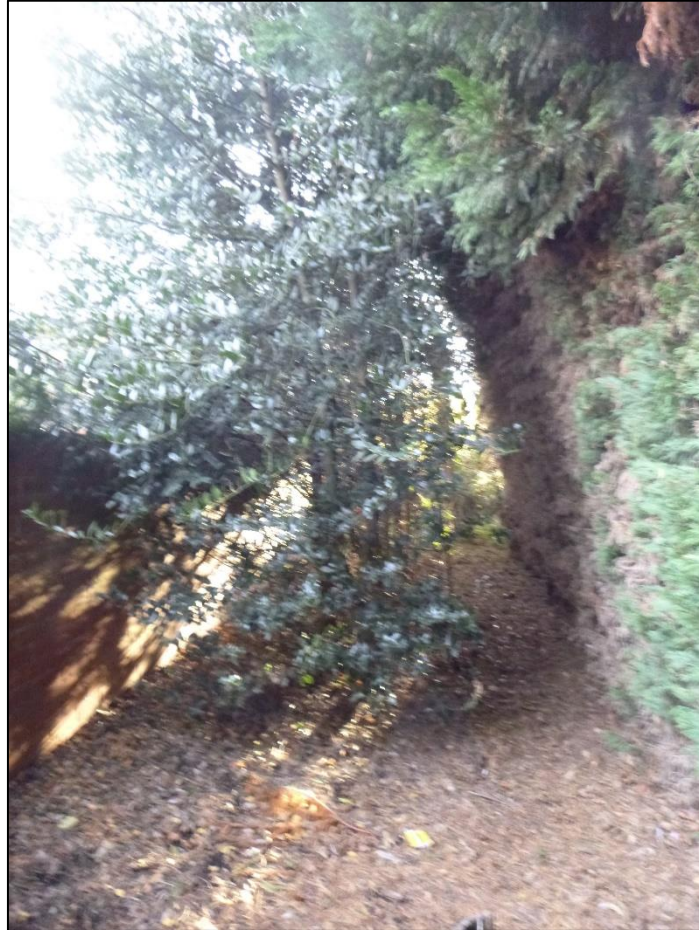

Figuur 60: Boorstaat boring 5 (ABO nv 2018)

De aangetroffen bodem komt goed overeen met de in de omgeving gekarteerde bodemtypes op de bodemkaart. Het is een vrij droge zandleemgrond met een textuur B-horizont. Het aangetroffen bodemtype is **Lba**, maar door de verbruining neigt het al wat richting een **Lca**-bodem (matig droog, aangereikt met klei en sesquioxiden). Colluvium is niet aangetroffen. De ophoging op de bodem is wel van lokaal materiaal, maar de baksteenbrokken die erin zitten zijn vrij groot om meegerold te zijn in colluvium, er is eveneens cementmortel in het materiaal aangetroffen en daarnaast blijkt het gebied waar deze ophoging is aangetroffen ook duidelijk hoger te liggen dan naastliggend perceel.

Boring 4, boring 6 en boring 7 zijn gestaakt (Figuren 62 tot en met 65). Voor boring 4 zijn 2 pogingen ondernomen, maar beide pogingen moesten gestaakt worden op een verharding op ongeveer 0,90m-mv. Boring 4 is geplaatst in de tuin van perceel 1281D in de bosschages die zich tegen het magazijn op perceel 1274L bevinden (figuur 61). De bovenste laag van deze boring bestaat dan ook uit een strooisellaag van de aanwezige bosschages. Hieronder zit een laag van zeer los zandig leem met een weinig baksteen. Boring 6 en 7 zijn eveneens geplaatst in de tuin van perceel 1281D, maar aan de andere kant van de woning. Het is onduidelijk waarom het hier niet lukte de boringen door te zetten, maar de edelmanboor bleef hier ondanks meerdere pogingen spaak draaien. Bij beide boringen komt onder de teelaarde een laag beigegrijs/grijsbruin leemig zand tot zandig leem boven en bij boring 6 is

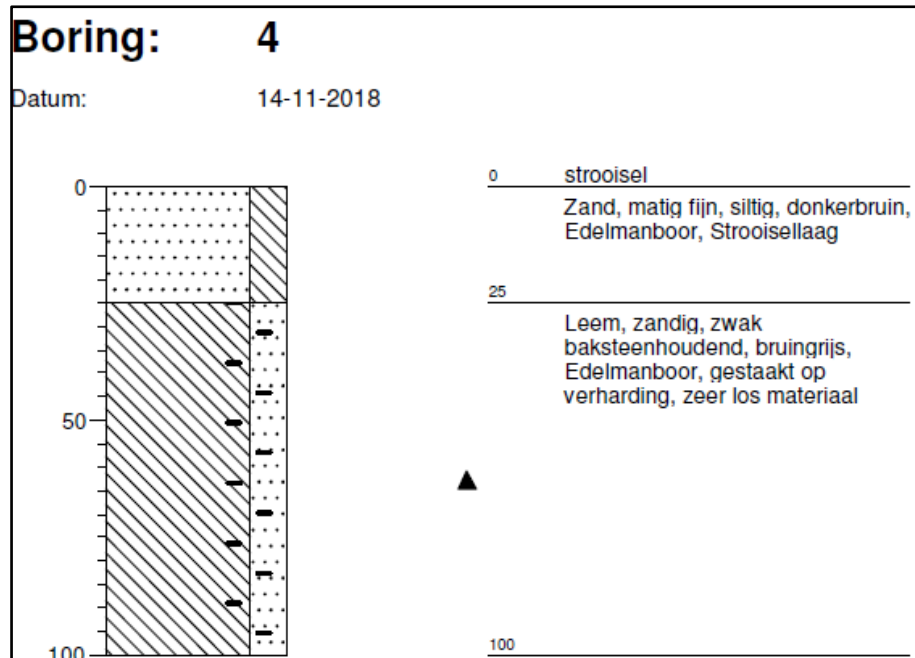
ook nog een meer ijzerrijke laag hieronder opgeboord, eveneens meer zandig en zeer los. In de gehele sequentie komen baksteenbrokjes voor. Het lijken eveneens ophogingen. Onder deze ophogingen kan nog steeds de natuurlijke bodem zoals elders in de tuin aangetroffen voorkomen. Immers lag in de overige tuingedeelten de bodem eveneens onder een ophoging van ongeveer gelijke dikte als wat in deze gestaakte boringen kon worden omhoog gehaald.

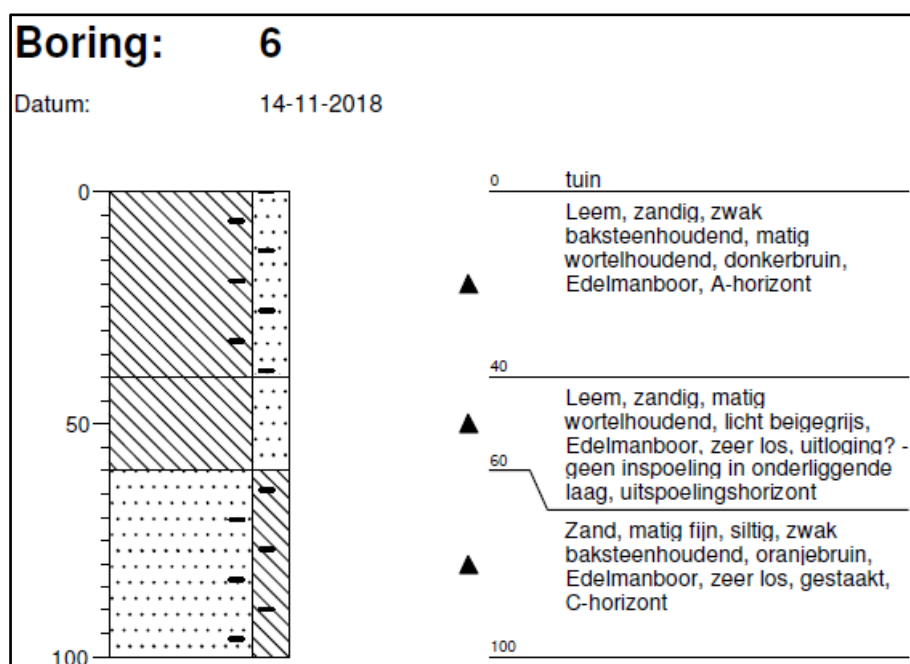
Figuur 61: Locatie van boring 4 (ABO nv 2018)

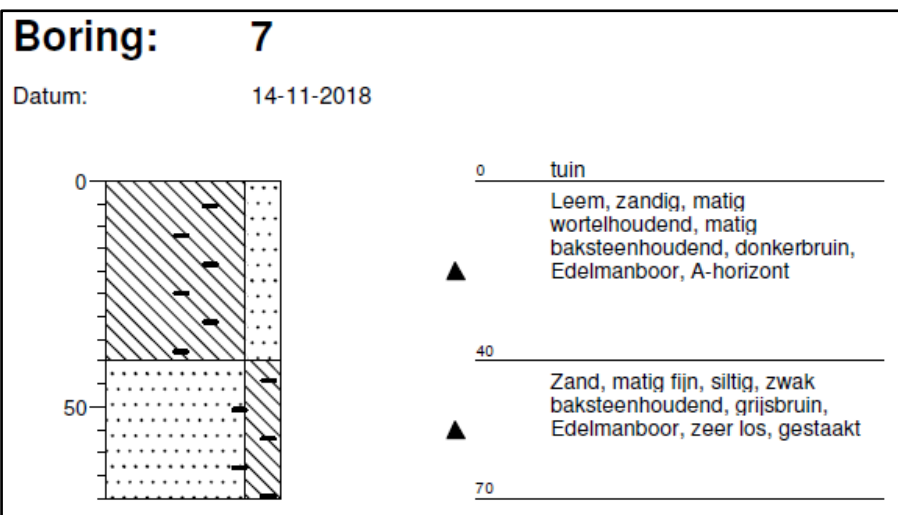
Figuur 62: De foto's van de boringen 4, 6 en 7, gestaakte boringen (ABO nv 2018)

Figuur 63: Boorstaat boring 4 (ABO nv 2018)

Figuur 64: Boorstaat boring 6 (ABO nv 2018)

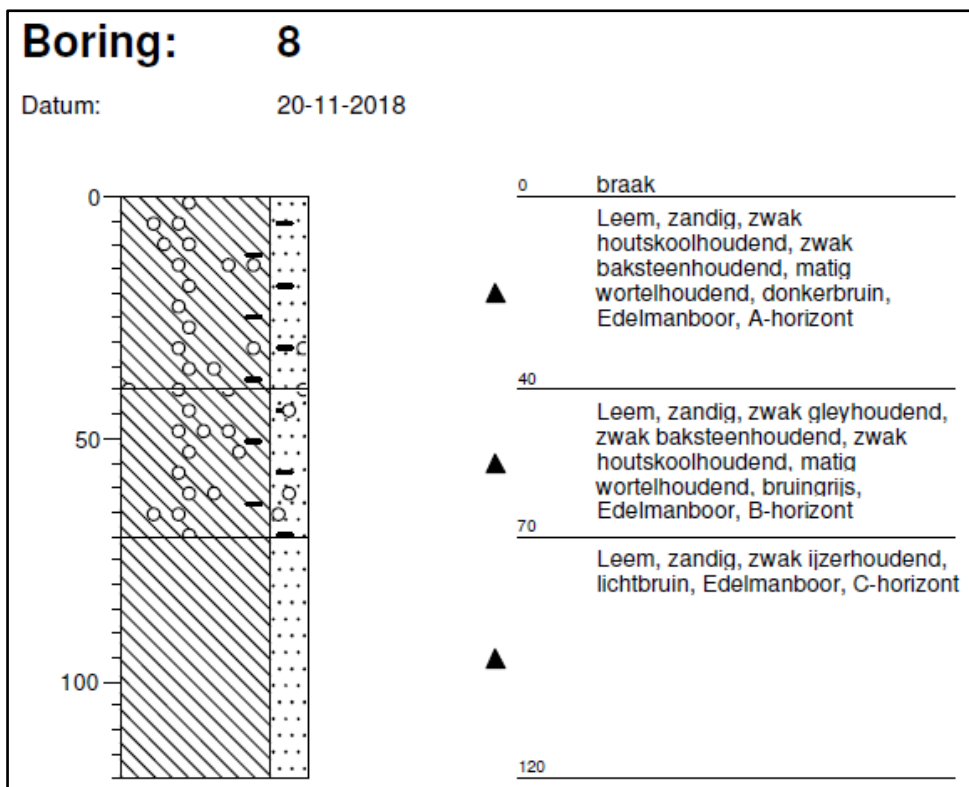

Figuur 65: Boorstaten van boring 4, boring 6 en boring 7 (ABO nv 2018)

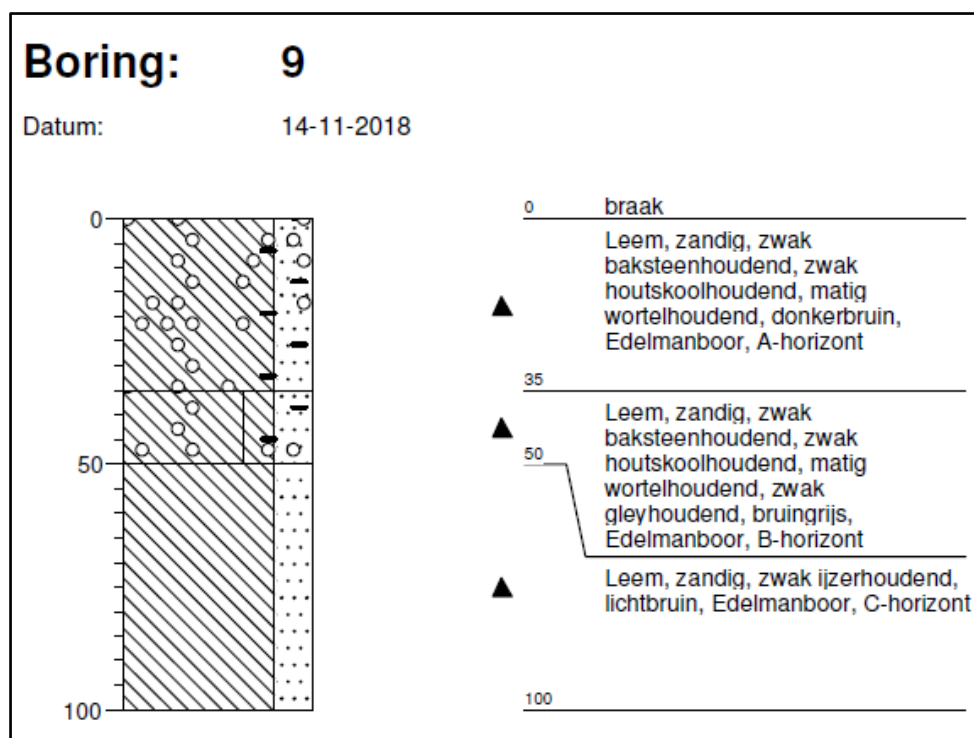
Boringen 8, 9 en 10 zijn geplaatst in het braakliggend en overwoekerd terrein op perceel 1272R achter de tuin van perceel 1281D. Bij deze boringen bevindt zich direct onder de donkerbruine A-horizont van 35 tot 40cm dik een beigebruine tot bruinigrijze B-horizont (Figuren 66 tot en met 69). In de B-horizont zijn baksteenspikkels aangetroffen en weinig houtskool. Boringen 8 en 9 zijn eveneens zwak mangaanhoudend. In boring 10 treedt opnieuw beginnende verbruining op. De C-horizont bij deze boringen bestaat uit lemig zand. De bodem bestaat hier uit minder zware leem dan bij de meer noordelijk geplaatste boringen. Het betreft echter hetzelfde bodemtype. De bodem hier kan gerekend worden onder het bodemtype **Lba**.

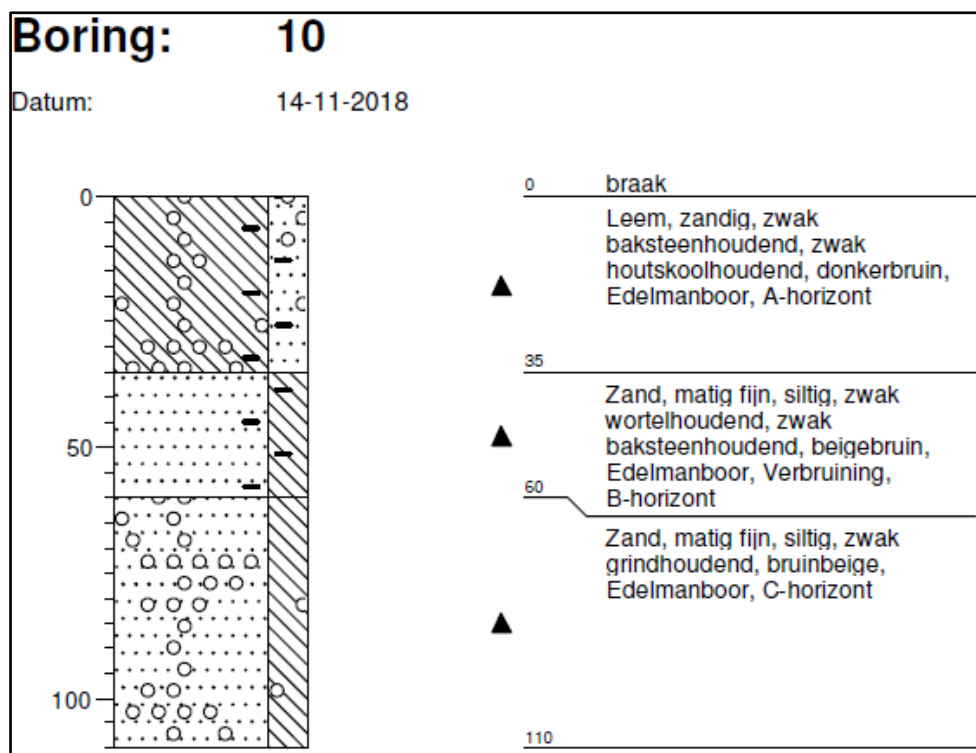
Figuur 66: De foto's van de boringen 8, 9 en 10, een A-B-C profiel (ABO nv 2018)

Figuur 67: Boorstaat boring 8 (ABO 2018)

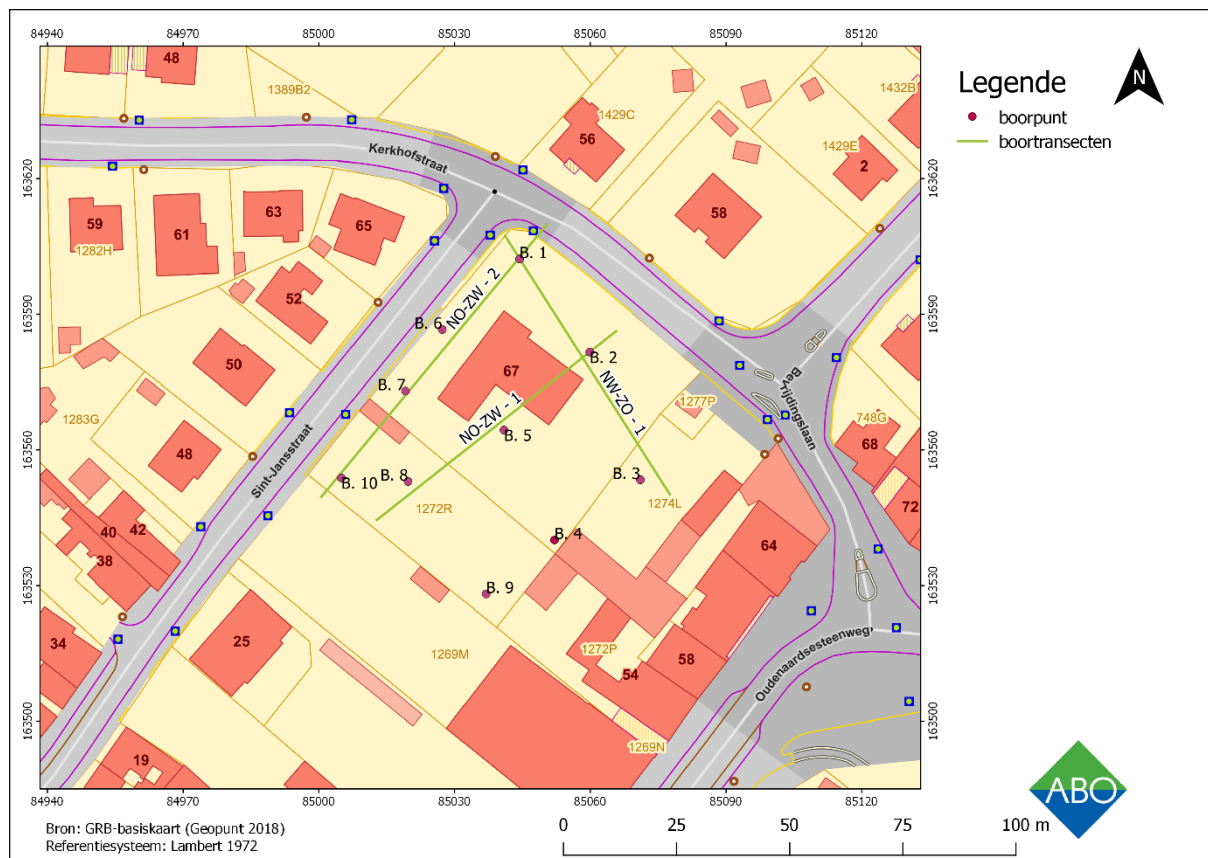

Figuur 68: Boorstaat boring 9 (ABO 2018)

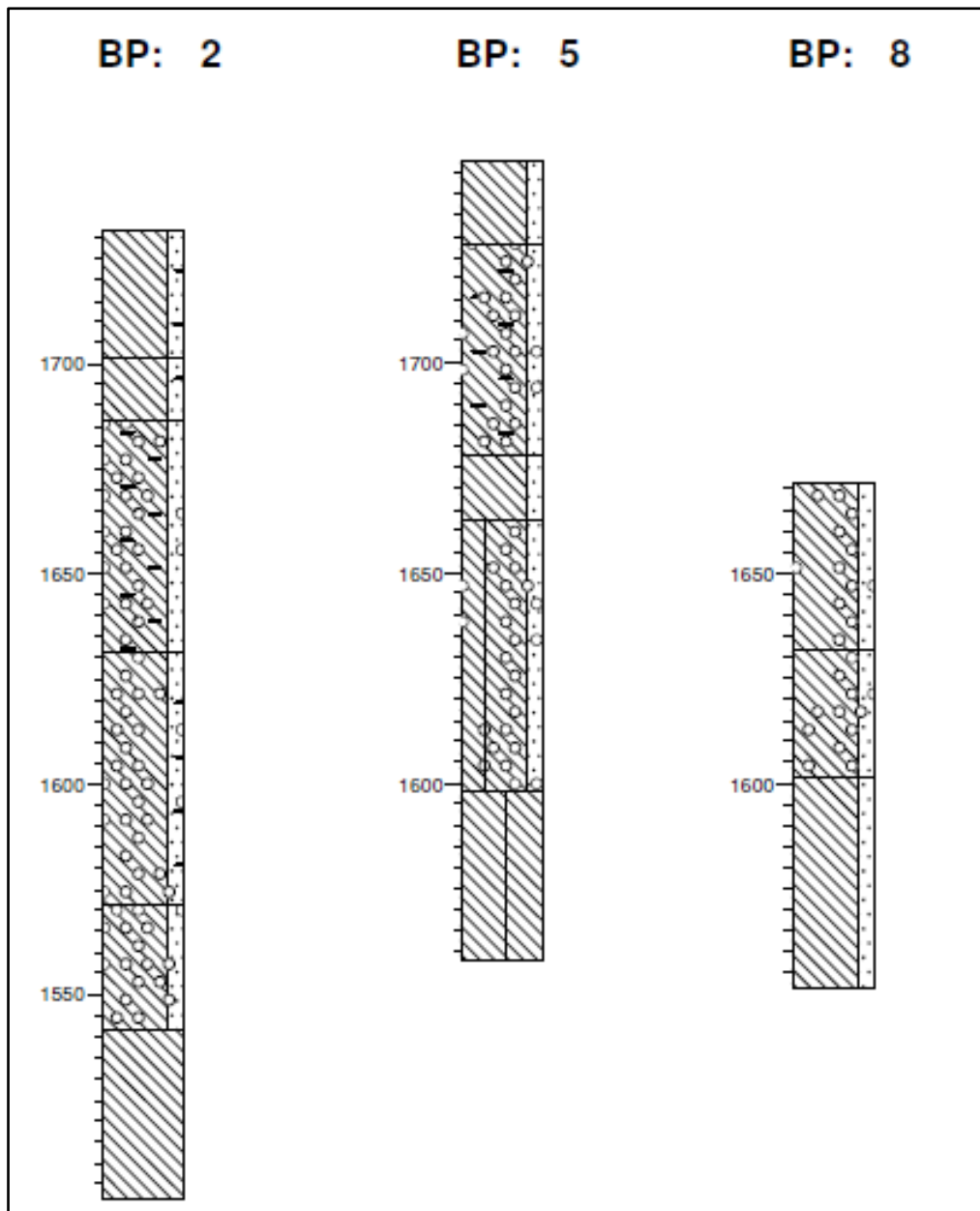

Figuur 69: Boorstaat boring 10 (ABO nv 2018)

5.4 TRANSECTEN

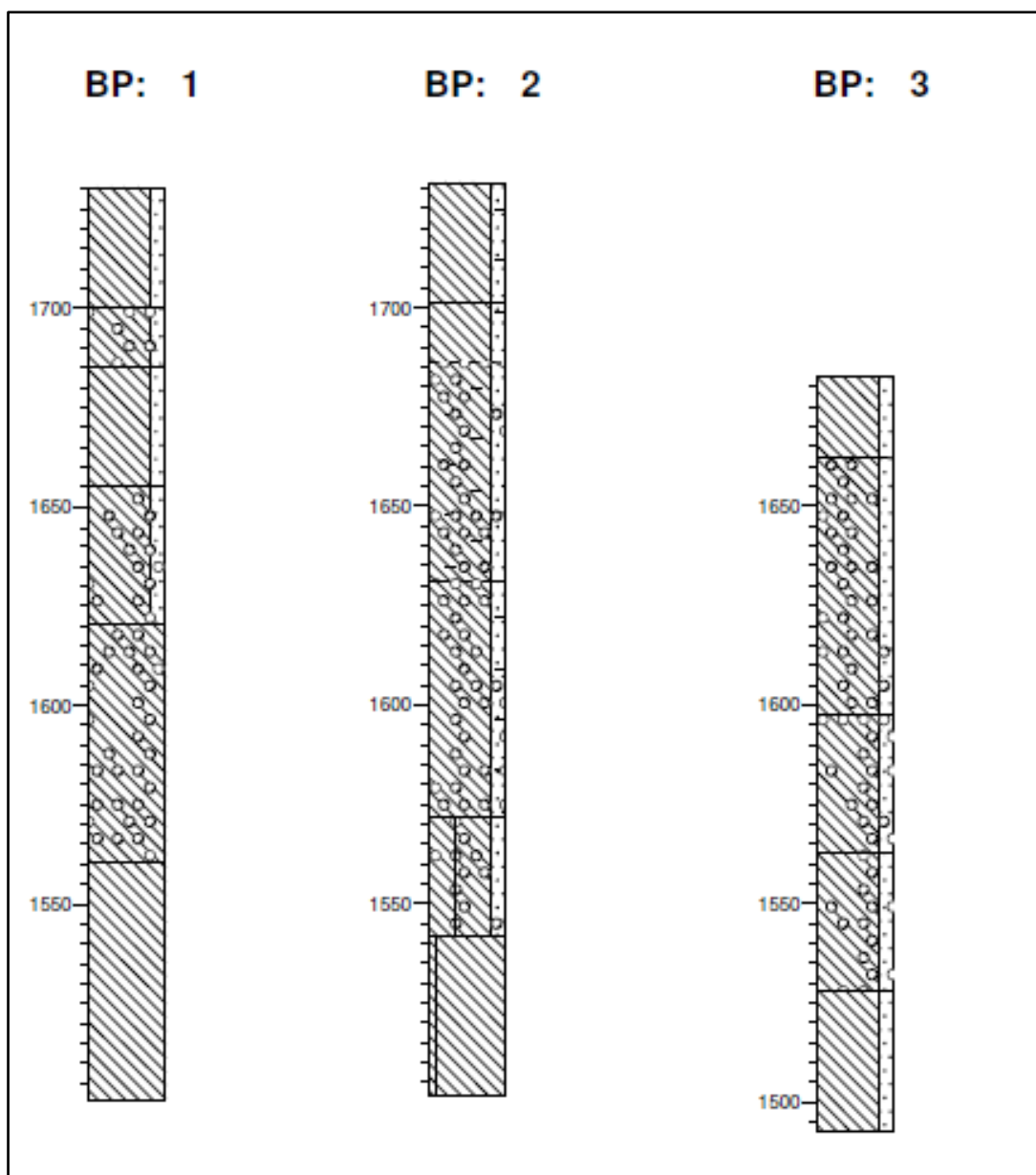

Figuur 70: Aanduiding met de locatie van de boortransecten op de GRB basiskaart (Geopunt 2018)

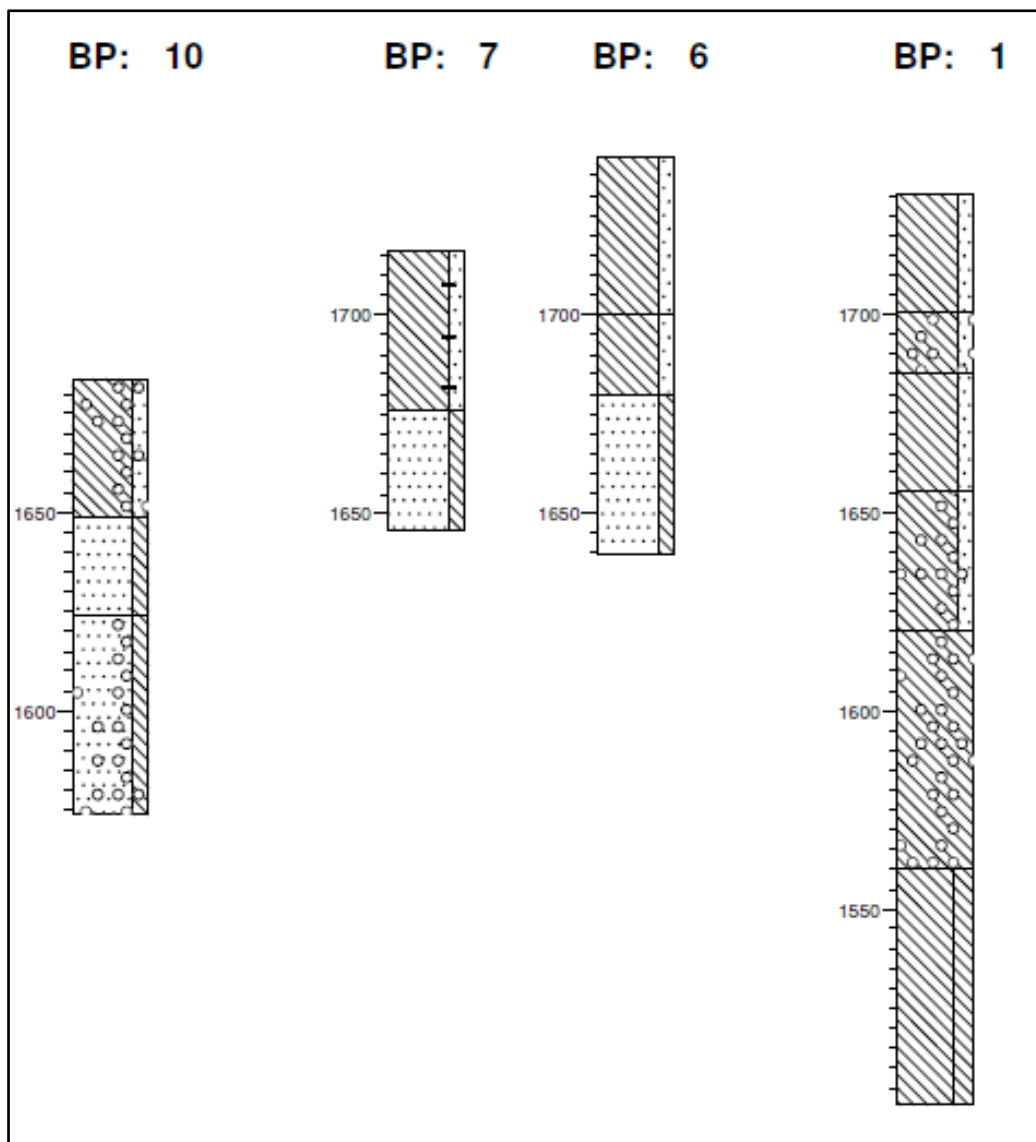
Figuur 71: Noordoost-zuidwest boortransect 1 (ABO nv 2018)

Het noordoost-zuidwest transect 1 bevestigt het beeld dat de tuin van de percelen 1281D en 1274L is opgehoogd ten aanzien van het oorspronkelijk bodemniveau (Figuur 71). In boring 8 bevindt het maaiveldniveau zich op gelijke hoogte als waar in boring 5 de oorspronkelijke A-horizont onder de ophoging is waargenomen. In boring 2 zit de A-horizont nog een 30 cm dieper. De C-horizont start in boring 5 eveneens op gelijke diepte in mTAW als in boring 8. In boring 8 lijkt de bodem echter iets dieper verploegd te zijn waardoor de A-horizont hier iets dikker is en de B-horizont iets dunner dan in boring 5. In boring 2 zit de B-horizont enkele centimeters dieper. De bodem liep in die richting waarschijnlijk oorspronkelijk reeds iets af.

Figuur 72: Noordwest-zuidoost boortransect 1

In het noordwest-zuidoosttransect 1 is te zien dat de oorspronkelijke bodem licht daalt richting het zuidoosten (Figuur 72). Perceel 1274L is minder opgehoogd dan perceel 1281D. Dit heeft echter geen invloed op de onderliggende bodem.

Figuur 73: noordoost-zuidwest transect 2

Het noordoost-zuidwest transect 2 bevestigt dat onder hetgeen waar boring 6 en 7 op gestaakt zijn de natuurlijke bodemopbouw nog deels aanwezig kan zijn zoals elders in de tuin (Figuur 73). Deze boringen blijven boven het niveau waarop de B-horizont is aangetroffen in boring 10 en boring 1. Tussen boring 10 en boring 1 werd opnieuw de oorspronkelijke daling van het terrein richting het noordoosten aangetroffen.

Als we dit vergelijken met de hoogtekkaart blijkt ook dat het studiegebied een daling richting het zuidoosten behoort te vertonen. Het landschap daalt hier richting de alluviale vlakte van de Schelde.

5.5 INTERPRETATIE

5.5.1 CONCLUSIE

De bodem lijkt over het gehele studiegebied een bodemprofiel te hebben zoals verwacht op basis van de bodemkaart namelijk een **Lba**-bodem. In enkele boringen neigt het iets meer naar een **Lca**-bodem. Op perceel 1281D en 1272R is bovenop deze oorspronkelijke bodemopbouw verhoging opgebracht ter nivellering van het gebied. Er lijkt geen of nauwelijks afgraving te hebben plaatsgevonden. De ophoging is 0,70 tot 1m dik.

Het archeologisch niveau is zodoende goed bewaard. De kans op goed bewaarde sporen en vondsten vanaf de metaaltijden tot de nieuwste tijd is hoog. Door de beginnende verbruining zijn sporen mogelijk wel slecht zichtbaar of pas op een dieper niveau zichtbaar. Uit de landschappelijke boringen blijkt geen indicatie voor steentijd. Er is geen begraven bodem aangetroffen noch een E-horizont, podzolbodem, steentijdvondsten of andere aanwijzingen voor potentieel op steentijdsites. Het potentieel voor latere periodes blijft wel hoog gezien de gunstige landschappelijke ligging. Het gebied bevindt zich nl. in de Scheldevallei op goede landbouwgrond (droge zandleem cf. hst. 3.2.1). Ten zuiden bevinden zich de lagergelegen, zeer natte Scheldemeersen, een onaantrekkelijk gebied voor bewoning. Op ongeveer 1,5km van het studiegebied stroomt de Schelde.

5.5.2 BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN

- Wat is de aardkundige opbouw binnen het studiegebied en komt deze overeen met de verwachting op basis van de bodemkaart?

*Binnen het studiegebied is sprake van een **Lba**-bodem neigend naar een **Lca**-bodem. Op basis van de bodemkaart kon dit zeker verwacht worden. Het studiegebied zelf is gekarteerd op bodemtype **OB**. Direct langs het studiegebied komt een bodemtype **Lcp** voor, maar binnen het studiegebied is geen colluvium aangetroffen. In de directe omgeving komen verder vooral de bodemtypes **Lba** en **Lca** veel voor op ongeveer een gelijke hoogteligging aan het studiegebied.*

Indien ja:

- Welke lithologische karakteristieken (o.a. textuur, kleur, bijmenging, watertafel, vochtigheid en overgangen) kunnen worden waargenomen?

De bodem is gevormd in zandig leem. In het noorden is het moedermateriaal minder zandig dan in het zuiden- zuidwesten. De moederbodem is lichtbruin-beigebruin en de B-horizont lichtbruin tot bruingrijs. De A-horizont is vrij grijs tot donkerbruin. Het grondwater is niet bereikt. De overgang van de (oude) A-horizont naar de B-horizont is vrij scherp. Mogelijk is de B-horizont deels afgetopt door ploegen en bewerking van de bovengrond.

- Welke horizonten kunnen worden waargenomen?

In alle boringen zijn een A-horizont, een B-horizont en een C-horizont waargenomen behalve in de boringen die voortijdig gestaakt moesten worden. Op perceel 1281D en 1272R is bovenop deze oorspronkelijke bodemopbouw een ophoging aanwezig met hierop een laag teelaarde. In boring 4 is op de verhoging een strooisellaag aanwezig.

- Zijn er ontbrekende horizonten? Hoe kan dit verklaard worden?

Er zijn geen ontbrekende horizonten. Op basis van het bodemtype worden geen andere horizonten verwacht.

-Zijn er één of meerdere begraven bodems aanwezig?

nee

- Zijn er indicaties voor erosie?

nee

Indien nee: **Niet van toepassing**

- Welke lithologische karakteristieken (o.a. textuur, bijmenging, kleur, watertafel, vochtigheid en overgangen) kunnen worden waargenomen?
- Welke horizonten kunnen worden waargenomen?
- Zijn er ontbrekende horizonten? Hoe kan dit verklaard worden?
- Wat zeggen de sedimenten over de waterhuishouding?
- Zijn er één of meerdere begraven bodems aanwezig?
- Zijn er indicaties voor erosie?
- Wat is de omvang van deze anomalie?
- Is de anomalie natuurlijk of antropogeen?
- Welke processen hebben deze anomalie veroorzaakt?
 - Zou deze anomalie een afwezigheid van archeologische resten kunnen veroorzaken?

6 INTERPRETATIE EN DATERING

Op basis van landschappelijke en archeologische/historische gegevens kan een inschatting gemaakt worden van de aard en ouderdom van eventuele archeologische vindplaatsen ter hoogte van het studiegebied.

Het studiegebied is gelegen te Avelgem, een gemeente gelegen in het zuiden van West-Vlaanderen. Het studiegebied bevindt zich aan de oostelijke rand van de dorpskern, het centrum bevindt zich op ca. 400m ten zuidwesten hiervan.

Het onderzoeksgebied bevindt zich in een lagergelegen gedeelte van het landschap, binnen de vallei van de Schelde. Op ca. 3km ten noorden van het studiegebied bevindt zich een heuvellandschap. Op ca. 300m ten zuiden van het studiegebied bevinden zich de Scheldemeersen. Het gaat hierom lagergelegen weideland binnen de alluviale vlakte van de Schelde. In de winter is deze grond erg overstromingsgevoelig. De Scheldemeersen zijn nog iets lagergelegen dan de zone van de Scheldevallei waarbinnen zich het studiegebied bevindt. De Schelde zelf stroomt op ca. 1,5km ten zuiden van het studiegebied. Op ca. 4km ten zuiden van het studiegebied bevindt zich opnieuw een heuvellandschap.

Bodemkundig is het studiegebied volledig gekarteerd als bodemtype **OB**, een door menselijke ingrepen gewijzigde bodem. Ten noorden van het studiegebied komen droge tot matig droge zandleembodems voor. Het gaat hier dan om bodemtypes **Lba**, **Lca**, **Lcp** en **Ldp**. Ten zuiden van het studiegebied komen kleigronden voor, het dichtst bij het studiegebied bevindt zich bodemtype **Ufp**, een natte, zware, alluviale kleigrond zonder profielontwikkeling.

De droge zandleembodems die ten noorden van het studiegebied voorkomen maken deel uit van de Scheldevallei maar niet van de alluviale vlakte (Scheldemeersen) van deze waterloop. Deze bodems, gelegen aan de rand van de alluviale vlakte van de Schelde en op de overgang naar hogere gronden zullen zeer aantrekkelijk geweest zijn voor bewoning en waren geschikt voor landbouwactiviteiten. Bodemtype **Ufp** maakt deel uit van de Scheldemeersen. Dit bodemtype en de overige natte kleibodems binnen de Scheldemeersen zijn veel minder geschikt voor bewoning of landbouw.

Uit de reeds uitgevoerde landschappelijke boringen (cf. hst. 5) blijkt dat het volledige studiegebied bestaat uit bodemtype **Lba**, een droge zandleemgrond met textuur B-horizont. In enkele boringen neigt het iets meer naar een **Lca**-bodem, een matig droge zandleembodem met een textuur B-horizont aangereikt met klei en sesquioxiden. Ter hoogte van de huidige woning en de achtertuin met bijgebouwen is er bovenop deze oorspronkelijke bodemopbouw verhoging opgebracht ter nivellering van het gebied. Er lijkt geen of nauwelijks afgraving te hebben plaatsgevonden. De ophoging is 0,70 tot 1m dik. De huidige woning is gefundeerd op betonpalen. Deze werden aangelegd in sleuven van max. 1m-mv diepte. Dankzij de ophoging, waarvoor uit de boringen blijkt dat er weinig tot niet werd afgegraven, is er een kans dat er nog archeologisch relevante lagen bewaard zijn onder de niet-onderkelderde zone van de huidige woning. De landschappelijke boringen toonden geen potentieel voor steentijd aan. Er werden geen begraven bodems, E-horizonten; podzolbodems of steentijdvondsten aangetroffen.

De CAI-meldingen in de omgeving van het studiegebied bestaan vooral uit geschiedkundig onderzoek nl. drie cartografische studies en een landschapshistorische studie. Op basis hiervan werden sporen uit de vroege middeleeuwen, late middeleeuwen en nieuwste tijd aangeduid. Er zijn slechts twee meldingen van archeologisch onderzoek. ID 164800 betreft een archeologisch vooronderzoek waar sporen uit de late ijzertijd werden aangetroffen. Landschappelijk gezien bevindt deze site zich iets hoger aan de rand van de Scheldevallei. Een archeologisch onderzoek met ID 210173 werd uitgevoerd

aan de rand van de alluviale vlakte van de Schelde. Hier werden een aantal losse vondsten uit de steentijd aangetroffen, gecombineerd met bewoningssporen uit de late ijzertijd of vroeg-Romeinse tijd. Ter hoogte van deelgemeente Kerkhove bevond zich een administratief centrum uit de Romeinse tijd (cf. hst. 4.1). Dit centrum, met haveninstallatie, was gelegen nabij de Schelde. Ook ID 210173 bevindt zich dichtbij de Scheldeoever, wat eerder een Romeinse nederzetting met een economie gebaseerd op de Schelde als transportmiddel laat vermoeden. De vondsten uit de steentijd zijn in lijn met de landschappelijke ligging van de site nabij een grote waterloop. Te Kerkhove zijn vondsten uit het mesolithicum gedaan ter hoogte van de Scheldeoever. Concluderend kan gesteld worden dat er voor het studiegebied kans is sporen vanaf de metaaltijden tot en met de nieuwste tijd. Hoewel de landschappelijke ligging voor steentijd gunstig is, blijkt uit de uitgevoerde landschappelijke boringen geen indicatie voor steentijd (cf. hst. 5).

Op historische kaarten vanaf het midden van de 18de eeuw blijkt dat het studiegebied steeds bebouwd was in het zuidoostelijke gedeelte van het terrein. Het noordoostelijke gedeelte was gedeeltelijk tuin en akkerland. Deze situatie zette zich verder tot na 1939.

Op de luchtfoto van 1971 is de bebouwing binnen het studiegebied verdwenen. De bebouwing moet dus ergens tussen 1939 en 1971 afgebroken zijn. Wel is op de luchtfoto uit 1971 de opslagruimte (cf. figuur 6) te zien. Op de luchtfoto uit 1990 is de huidige woning binnen het studiegebied te zien, deze woning werd tussen 1973 en 1974 gebouwd. Ook de bijgebouwen zijn op deze luchtfoto te zien. Tot op heden is de situatie onveranderd gebleven.

Samenvattend kan gesteld worden dat er voor het studiegebied op basis van de CAI, de landschappelijke ligging, het historisch kaartmateriaal en de uitgevoerde landschappelijke boringen sporen te verwachten zijn vanaf de metaaltijden tot en met de nieuwste tijd. Het potentieel is hoog.

7 BESLUIT

7.1 INSCHATTING POTENTIEEL TOT KENNISVERMEERDERING

Na de sloop van de huidige bebouwing zullen er op het terrein twee meergezinswoningen met parkeerkelder worden opgetrokken. De diepte van de aan te leggen parkeerkelders inclusief de algemene funderingsplaat bedraagt 3,35m-mv. Aan de straatzijde (gedeelte van de meergezinswoningen waar geen parkeerkelder onder komt) zal een sleuffundering van ca. 0,80m-mv komen. Verder zullen er ook nog een wadi voor de opvang van regenwater en een fietsenstalling worden aangelegd. Voor de wadi zal de grond uitgegraven worden tot minimaal 0,80m-mv. Voor de fietsenstalling worden klinkers op een fundering van 0,40m-mv diep aangelegd. Aan de randen wordt een vorstrand voorzien van 0,80m-mv.

De onderkelderde zone van de huidige woning plus de locatie van de stookolietank en septische put zijn reeds verstoord. De diepte van de funderingen voor de bijgebouwen is onbekend, de mate van reeds aanwezige verstoring is dus niet te bepalen. Uit de landschappelijke boringen bleek dat het terrein ter hoogte van de huidige woning is opgehoogd. De fundering voor deze woning (betonpalen) werd waarschijnlijk aangelegd met sleuven van max. 1m-mv diep. Er is m.a.w. dus nog een kans op de bewaring van archeologisch relevante lagen onder de niet-onderkelderde zone van de huidige woning.

De werken zullen dus een verstoring van het archeologisch potentieel teweegbrengen. Waar geen gebouw komt is er nog de verstoring veroorzaakt door compactie van zware machines e.d. Op basis van de bureaustudie en landschappelijke boringen wordt het potentieel ingeschat als matig tot hoog. Er worden voornamelijk sporen vanaf de metaaltijden tot en met de nieuwste tijd verwacht.

7.2 SAMENVATTING

Deze archeologienota werd opgesteld door ABO nv naar aanleiding van de aanvraag van een omgevingsvergunning voor de bouw van twee meergezinswoningen. Deze werken zullen een bedreiging van het archeologisch potentieel met zich meebrengen.

Het doel van dit onderzoek was drieledig. Ten eerste werd op basis van de beschikbare informatie nagegaan of er archeologische resten te verwachten zijn op het terrein. Ten tweede werd nagegaan hoe goed deze archeologische resten zijn bewaard en in hoeverre ze zijn bedreigd door de geplande werken. Ten derde werd nagegaan wat het potentieel tot kennisvermeerdering is.

- 1) Uit het historisch, archeologisch en landschappelijk onderzoek (hst. 3 en 4) blijkt dat het studiegebied steeds onbebouwd is gebleven. Het studiegebied is gelegen binnen het dorp Avelgem, op ca. 400m ten noordoosten van het centrum. Het studiegebied is lagergelegen bevindt zich binnen de Scheldevallei, op de overgang naar de hoger gelegen gronden ten noorden en met de lagergelegen Scheldemeersen op ca. 300m ten zuiden. Het gebied van de Scheldevallei is dus landschappelijk gunstig gelegen en was aantrekkelijk voor bewoning. De natte, lagergelegen Scheldemeersen zullen veel minder in aantrekkelijk geweest zijn. Op ca. 3km ten noorden van het studiegebied bevindt zich een heuvellandschap. Het bodemtype is gekarteerd als **OB**, een door menselijk ingrijpen gewijzigde bodem. Net ten noorden van het studiegebied (eveneens binnen de Scheldevallei) komen droge tot matig droge zandleembodems voor. Deze zijn zeer geschikt voor landbouw. Ten zuiden van het studiegebied (Scheldemeersen) komen natte, alluviale kleigronden voor. Deze zijn veel minder geschikt voor landbouwactiviteiten. Op historische kaarten vanaf de 18de eeuw is te zien dat het studiegebied steeds bebouwd was. Op basis van de boringen werd vastgesteld dat de

bodem binnen het studiegebied volledig uit bodemtype **Lba** bestaat. Er werden geen aanwijzingen voor steentijd vastgesteld (cf. hst. 5). Wat wel werd vastgesteld is een ophogingslaag ter hoogte van de huidige woning. Deze laag is dikker dan de fundering van de huidige woning reikt. Met uitzondering van de onderkelderde zone, de septische put en stookolietank is het terrein dus onverstoord gebleven.

- 2) Op terrein zullen na de sloop van de huidige bebouwing twee meergezinswoningen met parkeerkelder worden opgericht. De impact van deze werken bedraagt 3,35m-mv. Bijkomend zullen er op het terrein ook een wadi en fietsenstalling komen. Voor de wadi zal de grond uitgegraven worden tot minimaal 0,80m-mv. Voor de fietsenstalling worden klinkers op een fundering van 0,40m-mv diep aangelegd. Aan de randen wordt een vorstrand voorzien van 0,80m-mv. Het bodemarchief zal dus nagenoeg volledig verstoord worden.
- 3) Het archeologisch potentieel is hoog. Op basis van de CAI, de landschappelijke ligging, de historische kaarten en de uitgevoerde landschappelijke boringen worden er vooral sporen verwacht vanaf de metaaltijden tot en met de nieuwste tijd.

Op basis van bovenstaande argumenten wordt **verder archeologisch onderzoek** geadviseerd door middel van **proefsleuven**.

8 KWALITEITSCONTROLE EN ONDERTEKENING

Naam	Functie	Handtekening	Datum
Patrick Hambach	General Director		12 december 2018
Toon Moeskops	Business Unit Manager		12 december 2018
Jan Coenaerts	Archeoloog / Kwaliteitsverantwoordelijke		12 december 2018

9 BIBLIOGRAFIE

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Kasteel Scheldeburcht [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/79136> (geraadpleegd op 21 november 2018).

Agentschap Onroerend Erfgoed 2017a: Avelgem [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/122016> (geraadpleegd op 21 november 2018).

Agentschap Onroerend Erfgoed 2017b: Scheldemeanders nabij Avelgem [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135179> (geraadpleegd op 21 november 2018).

Belconsulting, 1999. Studie naar de haalbaarheid van het natuurinrichtingsproject West-Vlaamse Scheldemeersen: landschapshistorische studie. Studie in opdracht van de Vlaamse Gemeenschap. Tielt: Aminal.

Bogemans F., Baeteman C., 2006: *Kaartblad 12: Toelichtingen bij de Quartairgeologische kaart van België – Vlaams gewest*. Ministerie van de Vlaamse gemeenschap, afdeling Natuurlijke Rijkdommen en Energie, Brussel.

Bot B., 2018. Vooronderzoek Avelgem – Oudenaardsesteenweg 141. Ledeberg: Bart Bot Archeologie

CadGIS 2018: Kadasterkaarten [online], http://ccff-test1.minfin.be/cadgisweb/?local=nl_BE (geraadpleegd op 5 november 2018).

Centrale Archeologische Inventaris: CAI 2018.

De Cleer S.2012: Archeologische prospectie met ingreep in de bodem Avelgem-Hoogstraat, Baac rapport 46, Drongen.

DOV Vlaanderen Bodemverkenner 2018: Topografische kaarten [online], <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage> (geraadpleegd op 5 november 2018)

Geopunt Vlaanderen 2018: Basiskaarten (Luchtfoto 2018, stratenplan) [online], <http://www.geopunt.be/kaart> (geraadpleegd op 5 november 2018).

Geopunt Vlaanderen 2018: Historische kaarten (Ferraris, Atlas van Buurtwegen, Vandermaelen, Popp) [Online], <http://www.geopunt.be/kaart> (geraadpleegd op 5 november 2018).

Geopunt Vlaanderen 2018: Bodem kaarten (Bodemtypes, Bodemgebruik, Bodemerosie, WRB Soil Units, Tertiaire formaties, Quartaire formaties) [Online], <http://www.geopunt.be/kaart> (geraadpleegd op 5 november 2018).

Inventaris bouwkundig Erfgoed: IBE 2018.

Janssens N., Cox L., Vanoverbeke R., 2013. Archeologische opgraving Avelgem-Huttegemastraat, Baac Vlaanderen rapport 14. Gent: Baac Vlaanderen.

Nationaal Geografisch Instituut (NGI): Topografische kaart (1:10.000), [Online], www.ngi.be (geraadpleegd op 5 november 2018).

Ryckebusch L., 2017. Vooronderzoek Avelgem, aanleg fietspad 'Guldensporenpad'. Eke: RAAP.

Van Ranst E., Sys C., 2000. *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaarten van Vlaanderen (Schaal 1:20 000)*, Laboratorium voor bodemkunde, Universiteit Gent, Gent.